

EESTI STATISTIKA

ILMUB KAKS KORDA KUUS

RECUEIL

DU

BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DE L'ESTONIE

1926

DETSEMBER

SISUKS PEALE MUU:

EESTI TALUMAJANDUSE TASUVUS 1925—1926 a.
PÖLLUTÖÖRIISTADE JA -MASINATE ARV NING VÄÄRTUS
EESTI TALUNDEIS 1925 a.
UUS EESTI ELUMAKSUMUSINDEKS
MESILASTEPIDAMINE JA MEETOODANG 1926 a.

Nr. 61 (16)

TALLINN

Nr. 61 (16)

RIIGI STATISTIKA KESKBÜROO
BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DE L'ESTONIE

SISUKORD

TABLE DES MATIÈRES

	Lhk.		Page
1. Eesti talumajanduse tasuvus 1925—26 a. (eelkookuvõte) A. Eslas	1	1. Revenu des exploitations rurales en Estonie 1925—26 d'après les données de la comptabilité agricole A. Eslas	1
2. Põllutööriistade ja -masinate arv ning väärtus Eesti talundeis 1925 a. J. Janusson	6	2. Machines et outillage agricoles en Estonie en 1925. J. Janusson	6
3. Uus Eesti elumaksumusindeks. A. Tooms	11	3. Nouvelle série des nombres-indices du coût de la vie pour Tallinn. A. Tooms	11
4. Ühingud ja seltsid Eestis 1921—26 a. A. Lepp	18	4. Unions et sociétés en Estonie 1921—26 A. Lepp	18
5. Põllutöölise palgad 1926 a. J. Janusson	22	5. Salaires des ouvriers agricoles en 1926 J. Janusson	22
6. Mesilastepidamine ja meetoodang 1926 a. H. Brauer	24	6. L'apiculture et la production du miel en Estonie en 1926. H. Brauer	24
7. Mesilastepidamise tasuvus 1925—26 a. H. Brauer	26	7. Revenu dans l'apiculture en Estonie 1925—26. H. Brauer	26
8. Loomahaigused 1/I—30/IX 1926 a.	29	8. Epizooties du 1/I—30/IX 1926	29
9. Tapamajade toodang 1/I—30/IX 1926 a.	30	9. Production de la viande 1/I—30/IX 1926	30

TABELID — TABLEAUX

Tab. 1. Sissevedu oktoobris	34	Tab. 1. Importation en octobre	34
" 2. Väljavedu oktoobris	36	" 2. Exportation en octobre	36
" 3. Sisse- ja väljavedu oktoobris (tähtsamad ained)	38	" 3. Importation et exportation en octobre (par les articles principaux)	38
" 4. Väliskaubandus oktoobris	39	" 4. Commerce extérieur en octobre	39
" 5. Tolliasutiste tulud oktoobris	39	" 5. Recettes des bureaux de douane en octobre	39
" 6. Eestis protestitud vekslid 1923/26 a.	40	" 6. Effets protestés 1923—26	40
" 7. Tallinna sadama tegevus novembris	40	" 7. Mouvement du port de Tallinn en novembre	40
" 8. Laiaroopalise raudtee tegevus septemb.	41	" 8. Chemins de fer à voie large en sept.	41
" 9. Riigi sissetulekud septembris	42	" 9. Recettes de l'État en septembre	42
" 10. Vabariigi piiridest ülesõitnute arv nov.	42	" 10. Nombre des personnes passées les confins de la République en novembre	42
" 11. Eesti panga äriseis 31/X.	42	" 11. Situation financière de la Banque d'Estonie le 31/X.	42
" 12. Era- ja tähtsamate ühispankade äriseis 1 novembril	43	" 12. Situation financière des banques privées et des principales banques coopératives au 1 novembre	43
" 13. Üksikute pankade äriseisu summad 1 novembril	43	" 13. Montant des bilans des banques au 1 novembre	43
" 14. Tähtsamate ainete turuhinnad nov.	44	" 14. Prix de détail en novembre	44
" 15. Valuuta hinnad Tallinna börsil nov.	45	" 15. Cours du change à Tallinn en nov.	45
" 16. Pankadevahelise arvekoja tegevus 1921—1926 a.	45	" 16. Activité de la chambre de compensation 1921—26	45
" 17. Tööbörside ja eravahetalituskontorite tegevus oktoobris	46	" 17. Activité des bourses du travail et des agences d'affaires en octobre	46
" 18. Tööbörside tegevus tööstusharude järel oktoobris	47	" 18. Activité des bourses du travail d'après les industries en octobre	47
" 19. Keskmised suurmüügihinnad Tallinnas novembr. (börsikomit. koteerim. järele)	48	" 19. Prix de gros moyens à Tallinn en nov. (cotations de la bourse de Tallinn)	48

EESTI TALUMAJANDUSE TASUVUS 1925—26 a. (eelkokkuvõtte).*)

REVENU DES EXPLOITATIONS RURALES EN ESTONIE 1925—26, D'APRÈS LES DONNÉES DE LA COMPTABILITÉ AGRICOLE.

1. Eelmärkused. Meie talumajanduse tasuvuse küsimuses on seni selgusetu seisukord valitsenud. Ühelt poolt on arvatud, et meie talumajandus üldse tasuv ei ole, teiselt poolt on talumajanduse seisukorda ülistatud.

Kuna talumajandus meie majandusliku elu kandvamaks alaks, siis on juba riiklikkudes huvides tarvilik selle ala sisemist olukorda — tasuvist — teada. Veel suuremat tarvidust talumajanduse tasuvuse selgituse järele tunnevad asutised ja organisatsioonid, kellele ülesandeks on talumajanduse edenemise ja arenemise eest hoolitseda ning seda juhtida ja korraldada.

Sellepärast leidis tasuvuse uurimise asutise asutamise mõte selle ülesvõtmisel üldist heakskiitmist. Kuna kavatsatud oli talumajanduse tasuvuse uurimust rajada taluraamatupidamise andmeile, (misugune uurimuseviis annab Helveetsias, Taanis, Soomes ja teisis Skandinaavia riikles juba ammu usaldatavaid tulemusi), leiti tarviliku olevat ühes tasuvuse uurimisega ka taluraamatupidamist edendamise hakata. Mitmete põllumeeste organisatsioonide ja riiklikkude asutiste vahelise nõupidamise järele jõuti üksmeelselt otsusele, et tasuvuse uurimise ja taluraamatupidamise edendamise korraldus peaks jääma põllupidajate seitskondlikkude organisatsioonide juhtida ja teostada. Sellejärele asutasid 1924 a. kevadel Eesti Põllumeeste Keskselts ja Asunikude Liit mõlema organisatsiooni koostöö ja juhtimise alusel „Põllumajandusliku raamatupidamistalitise“. Põllumajandusliku raamatupidamistalitise ülesandeks seati: 1) talumajandusliku raamatupidamise edendamise ja korraldamise ja 2) raamatupidamisandmete ja küsinnulehtede varal kodumaal talumajanduse seisukorra, tasuvuse ja selle tõstmise võimaluste uurimine ning selle tagajärgede avaldamine.

Kuna Raamatupidamistalitise juhtimine on koondatud kahe eelpool nimetatud põllupidajate organisatsiooni kätte, on talitise tegevusest võimaldatud osa võtta veel asjast huvitatud riiklikel ja teaduslikel asutistel (Põllutööstusministeerium, Riigi Statistika Keskbüroo, Tartu Ülikool), kellele edustajad on Raamatupidamistalitise nõukogu liikmeteks.

Raamatupidamistalitise, saanud organisatsioonilise kuju, asus oma ülesannete täitmisel.

Tasuvuse uurimise tööd alustati 1925 a. Põllupidajailt raamatupidamisandmete saamiseks loodi põllupidajate-raamatupidajate võrk, kes raamatupidamistalitise järelevalvel ja juhatusel raamatuid peavad. Töötati välja lihtsa ühekordse taluraamatupidamise arveraamatud, mis lihtsad pidada põllupidajatele oma talupidamise otstarbel, kuid sündsad ka tasuvuse uurimise jaoks andmete kogumiseks. Raamatupidamistalitis astus põllupidajate-raamatupidajatega lepingu vahelkorda: korraldas põllupidajatele igas maakonnas 3-päevalise raamatupidamiskursuse, kus põllu-

pidajaid õpetati lihtsaid arveraamatuid pidama. Põllupidajatele anti arveraamatud pidamiseks, talitise nõuandjad käisid arveaasta jooksul kahel korral põllupidajaid kohapeal instruerimas ja inspekteerimas. Kõik see sündis tasuta. Vastutasuks kohustusid põllupidajad arveraamatuid läbi aasta korralikult pidama ja arveaasta lõpul neid talitisele saatma lõpparve tegemiseks ja tasuvuse uurimiseks. Raamatupidajad-põllupidajad algasid tööd 1. mail 1925 a. ja arveaasta möödumisel, käesoleva aasta maiks, saatsid esmakordselt arveraamatud Talitisele. Raamatupidamistalitis asus peale raamatute kontrollimist peetud arveraamatute järele lõpparve tegemisele ja tasuvusanndmete kokkuvõtmisele. Seni, 1. detsembriks, on lõpparveid tehtud 175 talule, milledest 150 talu lõpparved on kasutatud käesolevaks eelkokkuvõtteks.

2. Vaatlusalused Põllumajandusliku arveaasta algul (1925 a. talundid. talve lõpul) sõlmiti leping taluraamatupidamiseks 405 talupidajaga. Selle aasta

1. detsembriks saadi kätte 227 talundi arveraamatud. Kuna arveaasta juba 30 aprilliga lõppes, siis on loota arveraamatuid veel väheselt raamatupidajailt. Seega on loobujate % kaunis kõrge, mis on seletatav asjaoluga, et meie talupidajad on raamatupidamisega veel väga vilumata.

Eelkokkuvõtteks võetud arveraamatud ei ole mitte üldisest arvust valitud, vaid võetud saabumise järjekorras, seega on kokkuvõttes esitatud arveraamatuid igast maakonnast, välja arvatud Saare ja Põsari maakonnad, kus 1925—1926 a. raamatupidajad puudusid.

Kokkuvõttes toodud 150 talundi keskmist ei saa täiel määral pidada üleriiklikuks keskmiseks talundite tasuvuseks, kuna kokkuvõtteks võetud talundite arv on üldistamiseks väike.

Samuti on mõnes suurusrühmas sedavõrd vähe talundeid, et ei saa vastava rühma kohta küllaldaselt usaldatavaid keskarve. Üksikute suurusrühmade jaoks ei ole üldse võimalik keskmist teha, nii talundite kohta, mis alla 10 ha, misuguseid on kokkuvõttes ainult kaks. Seepärast on väiksemaks talundite suurusrühmaks võetud kuni 20 ha talundite rühm, kuhu kuuluvad peaaegalt 10—20 ha talundid.

Talundid on rühmitatud nende kasutada oleva tulundusmaa järele, milleks arvati põllu-, aia-, heina-, karja- ja metsamaa.

*) Täielikum ülevaade tasuvuse uurimuse üle leidub „Agronomias“ 1926 a. nr. 5 — A. Eslar, „Maaviljuse tulunduse teaduslik uurimistöö tarvidusest, ülesandest, meetoditest ja korraldusest Eestis“.

Talundite arv ja maakasutus 1925—26 arveaastal.
Les exploitations observées.

Talundite Grandeur	Vaatus-talundite arv Nombre des exploitations	Tulundus-maad keskm. talundi kohta ha Moyenne de la superficie exploitée par exploit. en ha	Sellest põllumaad (Dont champs terres labourabl.)	
			ha	%
Kuni 20 ha — Moins de 20 ha	25	15,4	8,3	54,1
20—30 ha	46	25,1	11,8	45,0
30—60 ha	67	41,9	17,7	42,1
Üle 60 ha — Plus de 60 ha	12	83,4	32,4	32,9
Keskmiselt Moyenne	150	35,7	15,3	43,0

Andmed näitavad, et väiksemal talundil põllumaa osa tulundusmaast suurem on kui suuremal talundil. Seda tuleb järgnevate andmete vaatlisel silmas pida ja seda sellepärast, et põllumaa suuremine harilikult nõuab rohkem tööjõudu, ühtlasi võimaldab ka suuremat saaki. Sellega on tihti

suurel määral seletatav, miks tööjõu kulu, ühtlasi aga ka saak, väiksemal talundil tulundusmaa ha kohta suurem on kui suuremal talundil.

3. Talundite kapitalid.

Vaatusaluste talundite kapitali kohta peetakse inventariraamatuid. Kapitalide ülevõtmine inventariraamatuse sünnib kahe korda aastas: arveaasta algul ja lõpul. Kapitalide ülevõtmine on väga üksikasjalik ja sünnib üksikute elementaarkapitalide järele. Tehakse vahet järgmiste elementaarkapitalide vahel: maa, maaparandus, ehitus, viljapuud, metspuu, väljakapital, loomade, masinate, riistade, tagavara- ja rahakapital. Need kapitalid moodustavad aktiivkapitali. Peale selle arvestatakse veel võla- ehk passiivkapitali. Võlakapitali hulgas on ka asunikkuude ja renditalundite maa ja hoonete väärtus, kui viimane on renditaja omandus. Aktiivkapitalist passiivkapitali mahaarvamine annab talundite puhtvaranduse. Kapitalide hindamine sünnib ühtlasi põhimõttele. Kus põllupidaja iseseisvalt ei suutnud hindamist toimida, seal on nõuandjad abiks olnud. Käesolevas ülevaates on kapitaliloludest toodud ainult üldandmed, kuna üksikandmed avaldatakse lõppkokkuvõttes.

Talundite kapitalid 1925—26 arveaastal — Capitaux des exploitations rurales en 1925—26.

Talundite Grandeur	Keskm. talundi kohta 1 mail 1925 a. Moyenne par exploit. au 1 mai 1925			Keskm. tulundusmaa ha kohta 1 mail 1925 a. Moyenne par ha de superficie exploitée le 1 mai 1925			Puhtvaranduse suurenemine arveaasta jooksul Accroissement des biens nets pendant l'année de compte		
	Aktiivkapital tuh. mk Capital actif (milliers de mks)	Puhtvarandus tuh. mk Biens nets (milliers de mks)	Võlakapital % aktiivkapit. Dettes au capital actif en %	Aktiivkapital tuh. mk Capital actif (milliers de mks)	Puhtvarandus tuh. mk Biens nets (milliers de mks)	Keskm. talundi kohta tuh. mk Moyenne par exploitation (milliers de mks)	Keskm. ha tulundusmaa kohta mk Moyenne par ha de superf. expl. en mks	% %	
								Aktiivkapitalist Au capital actif	Puhtvarandusest Aux biens nets
Kuni 20 ha — Moins de 20 ha	805	622	22,7	52	40	55	3 604	6,9	8,9
20—30 ha	1 033	879	15,0	41	35	32	1 258	3,1	3,6
30—60 ha	1 543	1 387	10,4	37	33	30	1 406	3,3	4,3
Üle 60 ha — Plus de 60 ha	3 253	2 907	8,9	39	36	46	547	1,4	1,5
Keskmiselt Moyenne	1 403	1 230	12,3	39	34	49	1 371	3,5	4,0

Nagu kokkuvõtte näitavad, väiksemad talundid on kapitali-intensiivsemad, s. o. tulundusmaa ha kohta tuleb neil kapitali rohkem. Seejuures väiksemad talundid on suhteliselt võlgadega rohkem koormatud kui suuremad talundid.

Puhtvaranduse muutuse kohta on andmed võetud inventariraamatust, kus on välja arvatud puhtvaranduse suurus arveaasta algul ja lõpul. Arveaastal on talundite puhtvarandus suurenenud keskm. 4,0%.

4. Talundite käitiskulutus, kogusaak ja puhtsaak.

Talundite käitiskulutus kujutab väärtuste tarvitamist ja kulutamist rahas kogusaagi saamise otstarbel. Talundi käitiskulutus koosneb: 1) kapitalide amortisatsioonist, mis arvatud inventariraamatu põhjal, 2) väljakapitali ja oma talu toodete tagavara vähenemisest, võrreldes aasta algu ja lõpu seisuga, 3) kassaväljaminekuist jooksvaks talukuluks, 4) maksudest ja naturaalkohustusist, 5) töökulutusest teenijate ja perekonnaliikmete töö eest, 6) saamisel naturaalsel tootlusmajandusel, talukõrvaltööndusil ja eratarvitusel tagavarakapitali osade näol. Talu käitiskulutus hulka ei kuulu võlaprotsendid ega kapitaliprotsendi nõudlus.

Kogusaagi (kannangu) all mõeldakse taluraamatupidamise arveaasta puht lõppkogusaagi rahalises väärtuses, mis talumajapidamisest välja läinud kas rahas või naturas. Kogusaak koosneb: 1) arveaasta puht rahasissetulekust, 2) tootlusmajandusele, talu

kõrvaltööndusele ja eratarvitusele naturas antud asinete väärtusest, 3) töölisile antud moonas, 4) talumajapidamise oma toodete tagavara ja tootvate kapitalide suurenemisest aasta jooksul, võrreldes aasta algu ja lõpu seisuga, 5) juuresotetud asinete väärilistamisega läbi saavutatud enamsaagist, 6) kuulub kogusaaki tootlusmajanduse ja eratarvituse tüüri viimaste poolt talumajapidamise aktiivas oleva kapitali kasutamise eest, nagu osa hoonete tüüri jne., 7) talumajapidamise toodete ja tööjõu tarvitamine maa-, maaparandus-, ehitus- ja masinate-riistade kapitali väärtuse suurendamiseks.

Puhtsaak näitab talumajapidamise aktiivkapitali tasuvust. Puhtsaagi saame, kui kogusaagist arvame maha kulutuse. Puhtsaak on talumajanduse tasuvuse parim mõõdupuu. Puhtsaak on lõpparve tulemus ja on kontrollimise otstarbel kolmel iselugusel viisil tuletatud, nii et puhtsaagi suurus aluseks olevate andmete piirides on absoluutselt õiged. Puhtsaak ei ole mitte identne äriettevõtte tarvitava puhtkasu mõistega, kuna puhtkasu all mõeldakse ülejääki, mis järele jääb, kui ärituludest on maha arvatud ärikulud ühes kapitali protsendinõudlusega ärisse mahutatud kapitali pealt.

Puhtsaak näitab kogu aktiivkapitali tasuvust, puhtvaranduse rent aga ettevõtja puht- (võlgadeta) varanduse tasuvust. Puhtvaranduse rendi saame, kui puhtsaagist arvame maha võlakapitali pealt aasta jooksul maksta olevad võlaprotsendid. Puhtvaranduse rendi saame ka tulust välja minnes, milleks tulust maha arvatakse ettevõtja palganõudlus. Võlaprotsentide summa leitakse kaasa- ja inventariraamatu põhjal. Nagu eelpool tähendatud, on asundus- ja renditalundil maa ja hoonete väärtus, mis renditaja oma, võlakapitali alla võetud, sellepärast on ka maa ja hoonete rent võlaprotsentide hulka arvatud.

Talundite kulutus, kogusaak ja puhtsaak 1925—26 arvenastal — *Frais d'exploitation, rendement brut et rendement net en 1925—26.*

Talundite Grandeur	Keskmiselt talundi kohta <i>Moyenne par exploitation</i>			Keskm. tulundusmaa ha kohta <i>Moyen. par ha de superf. exploitée</i>			Puhtvaranduse rent <i>Rente pour les biens nets</i>		Puhtsaagi % aktiiv- kapitalist <i>Rendement net au capit. actif en %</i>	Puhtvaran- duse rendi % <i>Rente pour les biens nets en %</i>
	Kulutus tuh. mk <i>Frais d'exploit. (milliers de mks)</i>	Kogusaak tuh. mk <i>Rendement brut (milliers de mks)</i>	Puhtsaak tuh. mk <i>Rendement net (milliers de mks)</i>	Kulutus tuh. mk <i>Frais d'exploit. (milliers de mks)</i>	Kogusaak tuh. mk <i>Rendement brut (milliers de mks)</i>	Puhtsaak tuh. mk <i>Rendement net (milliers de mks)</i>	Tal. kohta tuh. mk <i>Par ex- ploitation (milliers de mks)</i>	Tulundus- maa ha kohta mk <i>Par ha de sup. expl. (mks)</i>		
Kuni 20 ha —										
Moins de 20 ha	258	282	24	17	18	1540	18	1 198	2,95	2,89
20—30 ha	297	331	33	12	13	1331	28	1 123	3,23	3,21
30—60 ha	436	501	65	10	12	1656	57	1 357	4,22	4,11
Üle 60 ha —										
Plus de 60 ha	722	816	94	0	10	1123	70	930	2,87	2,86
Keskmiselt — <i>Moyenne</i>	387	438	51	11	12	1424	43	1 196	3,62	3,47

Raamatupidamisandmeil tulundusmaa ha kohta, nihästi kulutus kui ka kogusaak on väiksemal talundel suurem kui suuremal talundel. Puhtsaak aga ei näita sarnast järjekindlust. Kõigesuurem puhtsaak on I ja III rühmas, kuna väiksem kõigesuuremais talundis. Puhtsaagi % aktiivkapitalist näitab aktiivkapitali tasuvust, mis oli selle arveaasta kohta 3,62%.

Kõik talundid ei ole ühtlase kapitali tasuvusega. Kõigesuuremat tasuvust näitavad 30—60 ha talud, andes 4,22% puhtsaaki talundisse mahutatud aktiivkapitalilt. Järgmine suurem puhtsaagi % on 20—30 ha talundel — 3,23%, peaaegu ühekõrgulise tasuvusega on alla 20 ha ja üle 60 ha talundid: esimeste puhtsaak 2,95% ja viimaseil 2,87%. Kuna puhtsaagi protsentuaalne vahekorid oleneb peale puhtsaagi suuruse veel aktiivkapitali suurusest, siis ei ole talundite suurusrühmade järg ja puhtsaagi protsendi kõrgus mitte täielikult kooskõlas puhtsaagi suurusega tulundusmaa ha kohta. Nii pole puhtsaagi rohkuse poolest tulundusmaa hektaarile alla 20 ha talundid teisel kohal, puhtsaagi %-di kõrguse järele aga kolmandal. See on tingitud asjaolust, et väikesed talud palju tugevamalt kapitaliga on koormatud kui suuremad talud. Kõigetasuvamate talundite liiki kuuluvad 30—60 ha talundid, kus puhtsaak ha kohta ja protsentuaalselt oli kõigesuurem.

Varanduse rendi suurus on väga muutlik talundite järele ja oleneb talundi puhtvaranduse ja võlaprotsentide summast. Talundite keskmiselt oli puhtvaranduse rent 1.196 mrk. tulundusmaa hektaarile. Talundite suurusrühmade järele oli puhtvaranduse rendi vahekorid ja muutus samasugune kui puhtsaagilgi. Puhtsaagi ja puhtvaranduse rendi vahe näitab võlaja rendiprotsendi summa suurust, mis talundite keskmiselt oli 228 mrk. hektaarile. Puhtvaranduse rent puhtvarandusest teeb keskmiselt 3,47%. Seega on puhtvarandus väiksema tasuvusega kui aktiivkapital. Puhtvaranduse rendi protsent on kõigil talundrühmadel puhtsaagi protsendist väiksem.

5. Talundite tulu, ettevõtja tööpalk ja palganõudlus.

Talumajapidamise ehk põllumajandusliku tulu on majandusliku tegevuse tagajärjena saavutatud talumajapidamise illejääk, mida põllupidaja aasta jooksul ära tarvitada võib ilma et tema talumajapidamise varandus väheneks. Et seda leida, on kahte meetodit kasutatud. Esimese meetodi järele arvatakse talumajapidamise sissetulekust ja naturas andmistest maha talumajapidamise väljaminekud, naturas saamised ja teenijate loitmiskulud talumajapidamisele. Peale selle tuleb arvesse võtta veel puhtvaranduse muutust (kassaseisuta). Talumajapidamise tulus on seega: 1) tasu peremehe ja perekonnaliigete talumajapidamisele tasuta tehtud töö eest ja 2) tasu talumajapidamise mahutatud ettevõtja puhtvarandusest.

Tulu mõõdupuuna tarvitatakse veel ettevõtja perekonna tööpäevade arvu, kes tasuta talumajapidamises töötanud. Ettevõtja perekonna töö on arvestatud arveraamatuis igapäevaste illemärkimiste järele töötundides. Töö on normaal tööpäevadeks ümber arvatud.

Keskmiselt tuli ühe ettevõtja perekonna normaal tööpäeva kohta tulu 301 mrk.

Ettevõtja tulu tööpäeva kohta tõuseb ühes talundi suurenemisega.

Kuna tulu summas on ka kapitalitasu, siis on sellega seletatav asjaolu, miks tulu ettevõtja tööpäevale suuremais talundis on tunduvalt kõrgem väiksemais talundist.

Nagu eelpool tähendatud, koosneb talumajapidamise tulu töö ja varanduse tulust. Kui tulus arvame maha talumajapidamise mahutatud puhtvaranduse maakeskmise protsendimäära suuruse protsendinõudluse summa, välja minnes seisukohalt, et talu mahutatud kapital pankas annab protsentu konnaks, siis jääb järele ettevõtja tööpalk (teenistus). Meie oludes võiks ettevõtja rahuldada talumajapidamise puhtvaranduse 7-protsendilise tasuvusega, olgugi, et harilik keskmine panga hoiuprotsent on palju kõrgem. Kokkuvõttes toodud ettevõtja tööpalk on arvestatud sel teel, et tulus on puhtvaranduse protsendinõudlus maha arvatud, milleks on arvatud 7% puhtvaranduse summast aasta algul. Ettevõtja tööpalk näitab, kui suur oli tegelikult ettevõtja perekonna töötasu. Tuleb vahet teha tööpalganõudluse ja ettevõtja tööpalka vahel. Esimene neist on pandud või arvatud suurus, selle järele kui palju oleks pidanud ettevõtja ühes oma perekonnaga tehtud töö eest palka saada, viimane on aga tulemuslikkus ja näitab, kui palju tegelikult on saadud.

Ettevõtja palganõudlus on tildiselt raamatupidamistalitse ja raamatupidaja ühisel läbirääkimisel kohapeal arvatud palk kindla palgata talus töötavale perekonnaliigetele.

Palganõudlus on arvatud 1) kehalise töö eest ja 2) talu juhtimise eest. Kehalise töö eest arvatakse perekonnaliigetele sama suur

palk kui makstakse vastavalgajale töölisele. Talu juhtimise eest arvatakse väiksest lisatasu peremehele ja peremale, mida viimased on õigustatud saama organiseerimistöö, tööde juhti-

mise ja majapidamise heakäekäigu eest hoolltsemise eest. Juhtimise lisatasu arvatakse suuremate majapidamistööde juhatajate ja valitsejate palkade alusel.

Talundite tulu, ettevõtja tööpalk ja tema ning perekonna palganõudlus 1925—26 arveaastal.

Revenu des exploitations rurales, produit du travail (gain de l'exploitant) et prétentions au gain de lui et de sa famille en 1925—26.

Talundite Grandeur	Keskml. talundi kohta <i>Moyenne par exploitation (milliers de mks)</i>			Keskml. tulundusmaa ha kohta <i>Moyenne par ha de superficie exploitée</i>			Keskml. ettevõtja tööpäeva kohta <i>Moyen. par journée de travail de l'exploit.</i>		
	Tulu tuh. mk	Ettevõtja tegelik töö- palk tuh. mk <i>Gain de l'exploitant (produit du travail)</i>	Ettevõtja ja perek. palga- nõudl. tuh. mk. <i>Prétent. au gain de la famille de l'exploit.</i>	Tulu mk <i>Revenu en mks</i>	Ettevõtja tegelik töö- palk mk. <i>Gain de l'exploitant (produit du travail) en mks</i>	Ettevõtja ja perek. palga- nõudlus mk. <i>Prétent. au gain de la famille de l'exploit.</i>	Tulu mk <i>Revenu en mks</i>	Tööpalk mk <i>Gain en mks</i>	Palganõud- lus mk <i>Prétention au gain en mks</i>
Kuni 20 ha — <i>Moins de 20 ha</i>	155	112	137	10 099	7 280	8 931	239	172	211
20—30 ha . . .	166	105	138	6 611	4 104	5 487	260	170	228
30—60 „ . . .	217	120	160	5 172	2 865	3 815	325	180	240
Üle 60 „ — <i>Plus de 60 ha</i>	234	28	164	2 802	310	1 002	420	46	204
Keskml. talundite <i>Moyenne</i>	192	106	150	5 393	2 919	4 197	301	166	234

Talumajapidamise tulu summa talundite suurenemisega suureneb, kuid võrdlemisi vähe. See lasest seletada end asjaoluga, et tulus on ettevõtja perekonnaliigete töötasu, talule tasuta tehtud töö eest, mis väiksemal talundil peaaegu sama suur kui suuremal, kuna kapitalitasu ainult väikse protsendi tulusummast moodustab kapitali madala tasuvuse tagajärjel. Tulundusmaa kohta arvatult on tulu summa talundite keskmiselt 5.393 mrk. ha kohta. Talundite suurusrühmade järele on tulu ha kohta väga erinev ja väheneb talundi suurenemisega. Kui üle 60 ha talundite tulu ha kohta võtta 100, siis on 30—60 ha talundite tulu 184, 20—30 ha — 236 ja alla 20 ha — 360.

Ettevõtja tööpalk on arvatud tulundusmaa ha kohta ja ettevõtja normaal tööpäevale. Võrdluseks ettevõtja tööpalgale on toodud ettevõtja tööpalganõudlus samal alusel kui tööpalkki. Keskmiselt talundi kohta tuli ettevõtja tööpalka 106,2 tuh. mrk., mis teeb 55,2% tulust.

Kolme esimese rühma ettevõtja tööpalka summa on talundi kohta peaaegu võrdne. Ainult üle 60 ha talundite keskmine tööpalk on tunduvalt erinev. Viimane asjaolu on seletatav sellega, et tähendatud rühma talundite puhtvaranduse tasuvus oli väike ja puhtvarandust tuleb ettevõtja tööpäevale palju rohkem kui väiksemal talundil.

Tulundusmaa ha kohta arvatult oli talundite keskmiselt ettevõtja tööpalka 2.979 mrk., mis talundite rühmade järele samas vahekorras muutub kui tulugi, kuid palju laiemas piires.

Ettevõtja tööpalk ettevõtja tööpäevadele arvatult näitab peremehe ja perekonnaliigete tööteenistust talundist ja see selgitab kui palju põllupidaja ise oma töö eest palka saab. Talundite keskmiselt oli ettevõtja tööpalk ühe tööpäeva kohta 166 mrk. Talundite rühmade järele muutub ettevõtja tööpalk töö-

päevale samas vahekorras kui puhtsaak ha kohta. Suurema tööpalka näitab 30—60 ha talundite rühm — 180 mrk. ühe tööpäeva kohta. Kõigeväiksem töötasu langeb osaks üle 60 ha talundite juures, ainult 46 mrk. ettevõtja ja perekonna tööpäeva kohta. Tabeleis võrdluseks toodud ettevõtja tööpalganõudluse järele peaks perekonnaliikmed saama töölisele makstavate palkade järele talundite keskmiselt 234 mrk. päevas, ettevõtja tööpalk tööpäevale teeb sellest summast välja ainult 71%. Ettevõtja palganõudluse suurenemine tööpäevale ühes talundite suurenemisega on tingitud juhtimise tasust, mis suuremal talundil arviliselt suurem kui väikseil, kuna väikseis perekonnaliikmed töötavad ja selle tõttu juhtimistööd on vähem.

6. Talundite tööolud. Inimtöö olud talumajapidamises etendavad väga tähtsat osa ja mõjutavad tulemusi. Seepärast arvestati raamatupidamises iga talundi kohta ka inimtöö-päevade arv. Inimtöö-päevad on arvatud ümber normaalpäevadeks. Normaal tööpäevaks võeti täiealise mehe kümnetunniline tööpäev.

Talundite keskmiselt tuli ühe talundi kohta 1.003 inimtöö-päeva, millest 639 päeva on ettevõtja perekonna liigete töö ja 364 tööpäeva ehk 36,3% palgalise tööpäeva. Talundi suurusrühmade järele on alla 20 ha talundid oma perekonna tööpäeva talund, kus ainult 15,9% tööst teevad palgalised. Ühes talundite suurenemisega suureneb võõra tööpäeva protsent, nii et üle 60 ha talundite tööst teevad palgalised töölised 60%. Ettevõtja perekonna tööpäevade arv on kõigis suurusrühmades ligikaudu võrdne, välja arvatud üle 60 ha talund, kus ettevõtja perekonna liikmed talumajapidamistöös vähem töötanud kui eelmises rühmes. Tulundusmaa ha kohta tuleb inimtööd talundite keskmiselt 28,1 päeva, kusjuures väikesed

alla 20 ha talundid tööjõudu ha kohta kolm korda rohkem tarvitavad kui üle 60 ha talundid. Põllumaa ha kohta arvatult tööjõu kõikumised üksikute talundite rühmade järele on vähemad kui tulundusmaa kohta, mis tuleb sellest, et väiksemail talundel suhteliselt põlluosa suurem on. Põld tarvitab rohkem töö-

jõudu, ühtlasi annab ka suuremat tulu. Edasi on võrreldud aktiivkapitali inimtöö-päevadega, kusjuures selgub, et ühele inimtöö-päevale väiketaludes langeb üle kahe korra vähem aktiivkapitali kui suurталundeis. Keskmiselt tuleb ühele inimtöö-päevale 1.400 mrk. aktiivkapitali.

Talundite tööolud — Travail journal dans les exploitations rurales.

Talundis — Grandeur	Normaal inimtöö-päeva (10 tun.) talundi kohta <i>Journées de travail normales (de 10 heures) par exploitation</i>	Sellest ettevõtja perekonna töö-päevi <i>Dont journées de travail de la famille de l'exploitant</i>	Palgatud tööjõu päevade % <i>Journées de travail des ouvriers salariés en %</i>	Normaal inimtöö-päeva <i>Journées de travail normales</i>		Aktiivkapitali normaal inimtöö-päevale <i>Capital actif par journée de travail normale</i>
				Tulundusmaa ha <i>Par ha de superficie exploitée</i>	Põllumaa ha <i>Par ha de terres labourables</i>	
Kuni 20 ha — Moins de 20 ha	778	650	15,9	50,8	1 040	98,1
20—30 ha	834	616	26,1	33,2	1 230	73,8
30—60 „	1 134	666	41,8	27,0	1 365	64,1
Üle 60 „ — Plus de 60 ha	1 301	557	60,0	16,7	2 342	42,9
Keskmiselt <i>Moyenne</i>	1 003	639	36,3	28,1	1 400	65,5

Käesolev eelkõnnevõte annab esimest korda ülevaate Eesti talumajanduse tasuvuse oludest, misparast ei ole võimalik võrdlust tuua teiste aastatega. Kuna 1925/26 saagi- ja ühtlasi arveaastat saagi ja hindade vahekorra mõttes keskmiseks või isegi keskmisest paremaks tuleb lugeda, siis võimaldab kokkuvõtte ettekujutust meie talumajanduse keskmisist tasuvusoludest üldse. Meie talumajanduse tasuvus on väike, nagu eeltoodust näha, siiski ei jäta talus töötavaid inimesi täitsa ilma palgata, vaid annab peale palga veel väikest kapitalitasu. Kokkuvõttes toodud

arvud näitavad talundite ja rühmade keskmisi arve. Üksikute talundite järele on vahekord ja tasuvusolu palju erisugusum. Paremini peetud ja juhitud talundid annavad tasuvuse, mis ulatub kapitali kohta meie hariliku pangaprotsendini, kuid on talusid, kes töötavad kahjuga ja isegi puudujäägiga. Üksikasjalisem analüüs talundite kohta võimaldub kõigi talundite andmete statistilise läbitöötamise järele, milleni arvata-vasti jõutakse 1927 a. maikuuks, kui raamatupidamis-talitise ainealine seisukord ei tee takistusi.

PÖLLUTÖÖRIISTADE JA -MASINATE ARV NING VÄÄRTUS EESTI TALUNDEIS 1925 a.
MACHINES ET OUTILLAGE AGRICOLES EN ESTONIE 1925.

1. Põllutööriistade ja -masinate arv. 1925 a. põllumajanduslikul üleskirjutusel saadi esimesed täielikud andmed põllutööriistade ja -masinate arvu kohta Eestis. 1920 a. üleskirjutusel ei arvestatud jõumasinaid ning kõiki veo- ja sõidu- riistu, üldse ei arvestatud siis Petseri mk., mille tõttu pole võimalik teha täielikku võrdlust. Osa- listestki võrdlusest võib näha, et viimase 5 a. jooksul talundeis põllutööinventari tugevasti on täiendatud.

Põllutööriistade ja -masinate arv — Nombre de machines et d'outillage agricoles.

	1925 a. üldse Total en 1925	1925 a. ilma Petseri mk.-ta En 1925 sans l'arrond. de Petersi	1920 a. ilma Petseri mk.-ta En 1920 sans l'arrond. de Petersi	+ suurenenud — vähenenud + augmentation — diminution	1920 a. = 100
Jõumasinad — Machines motrices					
1. Aurumasinad — Machines à vapeur	1 763	1 733
2. Mootorid — Moteurs	642	638
3. Traktorid — Tracteurs	440	438
Veo- ja sõiduriistad — Matériel de transport et véhicules					
4. Ühehobuse-tõvankrid — Voitures de roulage à 1 cheval	160 840	153 401	110 097	+ 43 394	176,3
5. Kahelihobuse-tõvankrid — Voitures de roulage à 2 chevaux	6553	6 530	6 942	— 412	94,1
6. Sõiduvankrid — Voitures pour personnes	29 375	28 163
7. Reed — Traineaux de roulage	159 952	153 017
8. Saanid — Traineaux pour personnes	40 646	33 906
Adrad — Charrues					
9. Harkadrad — Araires	109 457	103 610	87 065	+ 16 545	119,0
10. Ühesahalised ühehobuse-adrad — Unisocs à 1 cheval	63 356	57 163	74 983	+ 43 603	158,1
11. Ühesahalised kahelihobuse-adrad — Unisocs à 2 chevaux	61 796	61 333			
12. Mitmesahalised adrad — Polisocs	12 470	12 464	10 271	+ 2 198	121,4
Äkked ja kultivatorid — Hersees et cultivateurs					
13. Puuraam-äkked — Hersees à cadre en bois	149 078	141 602	147 043	+ 77 094	152,2
14. Raudäkked — Hersees en fer	25 303	25 146			
15. Vedruäkked — Hersees à ressorts	60 643	57 890			
16. Kultivaatorid — Cultivateurs	4 672	4 654	7 429*)
Külvimasinad — Semoirs					
17. Laialkülvajad — Semoirs à la volée	3 335	3 324	2 265	+ 1 059	146,8
18. Reaskülvajad — Semoirs en lignes	1 410	1 405	991	+ 414	141,8
Koristamisemasinad — Outillage de récolte					
19. Viljalõikajad vihusidujad — Moissonneuses- lièuses	496	487	6 015	+ 2 976	149,5
20. Viljalõikajad mahaviskajad — Moissonneuses simples	8 611	8 504			
21. Rohunõitjad — Faucheuses	14 664	14 569	8 418	+ 6 151	173,1
22. Hobuserahad — Râteaux à cheval	16 321	16 212	10 796	+ 5 416	150,2
23. Kartulivõtjad — Arracheuses de pommes de terre	762	760
Viljapüksimasinad — Batteuses					
24. Mehaanilise jõuga tõstavad — B. à moteur	2 361	2 314	1 640	+ 674	141,1
25. Hobusejõulised — B. à manège	7 258	7 171	4 184	+ 2 987	171,4
Terapuhastajad — Machines pour épurer les blés					
26. Tuulamisemasinad — Tarares	15 682	14 639	10 225	+ 4 414	143,2
27. Sorteeri- ja — Trieurs	1 137	1 125	748	+ 377	150,4
28. Linaseõnnepuhastajad — Trieurs de graines de lin	347	325
Muud riistad ja masinad — Autres machines et outillage					
29. Linamasinad — Machines à broyer le lin	26 204	25 444
30. Hekslimasinad — Hachs-paille	4 670	4 635	2 508	+ 2 127	184,8
31. Koorelahutajad — Crèmeuses	36 384	35 989	14 419	+ 21 570	249,6
32. Võimasinad — Barattes	30 169	29 981	9 234	+ 20 747	324,7

*) ka randsalid.

Sarnane suur põllutööriistade ja -masinate arvu tõus on sündinud peaaesjalikult kahel põhjusel. Peale 1920 a. tuli uuendada ja täiendada põllutööinventari umbes 5 a. amortiseerunud osa suuruses, sest sõja-aastail (1915—1919) polnud võimalik mitte ainult osta uusi riistu ja masinaid, vaid ka suuremaid parandusi polnud võimalik teha materjali ja masinaosade puudusel. Teiseks suuremaks põhjuseks oli asundustalude rajamine, millel suurem osa inventari tuli juure osta, sest neil varem olnud ning riigi poolt antud inventar polnud kaugeltki küllaldane. Kui võrd asundustalundite inventar 5 a. jooksul on tõusnud, näitab keskmiste suhteline tõus põllumaa kohta. Keskmiselt tuli asundustalundis 100 ha põllumaa kohta:

	Varem olnud ja riigilt saadud: 1919—20—21 a. asunikud		
	1922 a.	1925 a.	1922—100
Ühehobuse-atru	4,3	6,7	155,8
Kahehobuse-atru	4,9	6,5	132,7
Mitmesahalisi atru	0,7	1,0	142,9
Vedruäkkeid ja kultivaatorid	3,3	6,0	181,8
Külvimasinaid	0,2	0,3	150,0
Rohuniitjaid	0,3	0,6	200,0
Viljalõikajaid	0,2	0,4	200,0
Hobuserahasid	0,5	0,7	140,0
Vankreid	11,6	17,4	150,0

Asundustalundid on ostnud juure peale maale

asumist üle 50% põllutööinventari. Endiste mõisade inventar oli ka äärmiselt ära kasutatud, nii et asunikele edasi müüdnud inventar tegi välja üsna väikese osa tarvisminevast arvust.

2. Põllutööriistad ja masinad talundliikides ja suurusrühmades.

Põllutööriistade ja -masinate rohkust talundliikide ning talundite suurusrühmade järele iseloomustab alltoodud tabel.

Rikkaim on põllutööriistade ja -masinate varustus ostutalundis ja riigirendi-talundis. Ostutalundis on eriti silmapaistev, teiste talundliikidega võrreldes, kõike seltsi masinate rohkus. Nõrgema põllutööinventariga on rendi- ja pooletera-talundid ostutalu maadel ning asundustalundid.

Talundite suurusrühmades avaldub kahesugune vastavus. Atru, äkkeid ning teisi künniriistu on ülekaalus väikeses talundis, — nii tuleb atru kõige vähemais talundis 100 ha põllumaa kohta 55, keskmiselt 23 ning suuremais 12; äkkeid vastavalt 41:24:10. Teisi eelpool toodud masinaid vastuoks on rohkem suuremais talundis — viljalõikajaid tuleb 100 ha põllumaa kohta väiksemais, 0,5—5 ha talundis 0,10, keskmiselt 0,75, 60—120 ha suuruses talundis 1,59; vastavalt tuleb rohuniitjaid 0,20:1,44:2,19. Veidi lahkumiseva vahekorraga esineb 120 ja enam ha suuruses talundite rühm; selles rühmas tuleb põllutöömaseinaid 100 ha põllumaa kohta vähem kui eelmises rühmas — 60—120 ha suuruses talundis.

Põllutööriistu ja -masinaid 100 ha põllumaa kohta.

Nombre de machines et d'outillage agricoles par 100 ha de superficie agricole.

	Adrad <i>Charrues</i>	Äkked ja kultivaatorid <i>Herres et cultivateurs</i>	Külvi- masinad <i>Semoirs</i>	Viljalõikajad <i>Motson- neuses</i>	Rohuniitjad <i>Faucheuses</i>	Viljapeksu- masinad <i>Batteuses</i>	Tuulamis- masinad ja sorteerijad <i>Tarares et trieurs</i>
Ostutalundid — <i>Exploitations agricoles achetées</i>	23,2	23,7	0,61	1,36	2,17	1,39	2,40
Kaharendi-talundid ostut. maadel — <i>Exploitations arrentées sur le terrain des exploitations achetées par contrat de fermage</i>	25,7	25,0	0,14	0,42	0,64	0,23	0,53
Pooletera- ja segarandi-talundid ostutalu maadel — <i>Exploitations arrentées pour la récolte partagée et par contrat d'arrentement mixte sur le terrain des exploitations achetées</i>	21,0	21,1	0,18	0,46	0,81	0,25	0,55
Riigirendi-talundid — <i>Exploitations arrentées de l'Etat</i>	31,2	28,6	0,23	0,62	1,11	1,00	1,71
Asundustalundid — <i>Exploitations nouvellement fondées</i>	25,6	24,3	0,30	0,41	0,63	0,16	0,37
Muud talundid — <i>Autres exploitations</i>	24,3	20,9	0,54	0,47	0,60	0,36	1,34
Keskmiselt — <i>Moyenne</i>	24,3	25,0	0,47	0,91	1,47	0,90	1,66
Talundite suurusrühmad — <i>Grandeur des exploitations:</i>							
0,5— 5 ha	54,6	40,7	0,09	0,10	0,20	0,25	0,44
5— 10 „	44,3	35,5	0,10	0,09	0,22	0,29	0,77
10— 20 „	30,0	25,0	0,17	0,33	0,70	0,50	1,13
20— 30 „	23,2	24,0	0,35	0,75	1,44	0,84	1,52
30— 60 „	19,9	21,1	0,61	1,41	2,13	1,30	2,20
60—120 „	15,7	17,3	1,01	1,59	2,19	1,14	2,06
120 ja enam „	11,6	10,1	1,34	1,11	1,59	0,69	1,20

Ümmarguselt tuleb Eestis ader ja äke (ehk kultivaator) iga 4 ha põllumaa peale, rohuniitja iga 75 ha

peale, viljalõikaja 100 ha, ning külvimasin 200 ha peale.

3. Põllutööriistade ja masinate väärtus.

Põllutööriistade ja masinate rahalise väärtuse hindamisel on võetud aluseks vastavate riistade ja masinate turuhind, millest on arvatud maha amortiseeritud osa. Keskmiselt uue väärtusega võrreldes, on loetud amortiseeritusk 45%, misjuures üksikute masinate ja riistade amortiseeritusk arvatud osa kõigub 35—65% vahel. Sarnaselt hinnates on talundis tarvitusel olevate riistade ja masinate väärtus 4.264,5 milj. marka. Sellest annavad:

Jõumasinad	566,2	milj. mrk. ehk	13,8%
Veo- ja sõiduriistad	1.474,8	„ „ „	34,6%
Künni- ja külviriistad	649,8	„ „ „	15,2%
Koristamis- ja viljapeksumasinad	1.282,0	„ „ „	30,0%
Muud riistad ja masinad (nimelt linamasinad, hekslimasinad, koorelahutajad ja võimasinad)	291,6	„ „ „	6,9%

Viimaseil aastail põllutööriistade ja masinate kapital on kasvanud jõudsasti, nagu see ka eelpool arvulisel võrdlusel selgus. 5 a. jooksul (1920—25 a.) põllutööriistade ja masinate väärtus on suurenenud ligi 50%. Võrreldavate rühmade vahekorrad (ilma Petseri maakonnata) olid:

	1920	1925 (milj. mrk.)	Suurenenud	1920 —100
Künni-külviriistad ja masinad	443,8	631,8	187,4	142,2
Koristamis- ja peksumasinad	820,4	1.252,1	431,7	152,6
Kokku	1.264,2	1.883,9	619,1	149,0

Jõumasinate ning veo- ja sõiduriistade kohta puuduvad võrdlusandmed 1920 aastast, kuid üldise seisukorraga arvestades, neisse mahutatud kapital peaks olema veel enam tõusnud. Üldsummas põllutööriistade ja masinate kapital on tõusnud viimase 5 aasta jooksul umbes 1,5 miljardi marka, arvesse võtmata uute riistade ja masinate väärtuse tegelikkude vahet.

4. Põllutööriistade ja masinate väärtus maakondade järele.

Kuigi käesoleval hindamisel saadud andmeid pole arvestatud masinate ja riistade väärtuse mitmekesisusega ning erinevustega maakonnis, vaid on arvestatud ühtlaste hindadega üle riigi, annavad saadud andmed siiski kaudse mõõdu maakondade vaheliseks võrdluseks põllutööinventari kapitali poolest.

Et mitmekesisemat võrdlust võimaldada, selleks toome andmed põllutööriistade ja masinate kapitali

suhtumisest põllumaaga ning põllumajandusliku maaga. Kuid need suhted kumbki ei näita selgelt talundite varustusrikkust põllutööinventari poolest nende tootvuse seisukohast, sest põllumajandusliikude pindalade vahekorrad on väga lahkuminevad üksikuis maakonnis. Et saada tootvuse poolest enam-vähem võrreldavad maaüksused, selleks ühtlustame põllumaaga saagi suuruse järele heina- ja karjamaad, võttes vahekorrad põllumaa-heinamaa-karjamaa — 1,0-0,2-0,1. Saadud üksused nimetame „saagimaa“ üksiksiks.

Põllutööriistade ja masinate kapital (ühes ühistegellisel alusel kasutatavate masinatega). — *Valeur des machines et de l'outillage agricoles.*

	Üldse milj. mk. <i>Total en milliers de mks</i>	1 ha põllumaa kohta mrk. — <i>Par ha de super- ficie labou- rable en mks</i>	1 ha põllumajandus- maa kohta mrk — <i>Par ha de super- ficie agricole en mks</i>	1 ha saagi- maa üksus- se kohta mrk. <i>Par ha de superficie de récolte!</i>
Viru	544,8	4 524	1 718	3 611
Järva	349,4	4 419	1 943	3 697
Harju	458,4	5 125	1 365	3 567
Lääne	370,0	5 432	1 163	3 439
Saare	170,6	4 313	744	2 504
Pärnu	496,7	5 116	1 933	4 087
Viljandi	487,5	5 113	2 052	4 167
Tartu	686,0	3 683	1 872	3 191
Valga	175,8	3 602	2 051	3 223
Võru	403,4	3 063	1 867	2 796
Petseri	121,4	2 212	1 219	1 980
Üldse	4 264,5	4 220	1 614	3 370

Põllutööriistade ja masinate kapitali suhtumises põllumaaga Lääne mk. omab esikoha kapitali suuruse poolest 1 ha kohta. Lääne mk. järgnevad Harju, Pärnu ja Viljandi mk. Põhja-Eesti maakonnad on üldiselt parem varustatud põllutööinventari poolest põllumaa suhtes. Põllumajandusliku maa (põllu+heina+karjamaa) suhtes on aga vahekorrad vastupidised, — rikkaim on varustus Lõuna-Eesti maakonnis, milledele Põhja-Eestis ligidane ainult Järva mk. Enam-vähem õiged vahekorrad põllutööinventari kapitalist *maatulunduse* seisukohast saame inventari väärtuse suhteis *saagimaa* üksustega. Siin on põllutööinventari kapitali suuruse poolest esikohal Viljandi ja Pärnu mk.; neile järgnevad Järva ja Viru mk.; madalamal seisavad Petseri, Saare ja Võru mk.

5. Põllutööriistade ja masinate kapital talundliikide järele.

Põllutööinventari kapitali vahekorrad üksikuis talundliikides näitavad suuremaid lahkuminekuid. Põllutööriistade ja masinate kapitali tuleb (ilma ühistegellisel alusel kasutatavate masinateta):

* Hinnad on võetud 1920 a. ja osalt 1925 a. andmete alusel, mille juures on kogutud andmeid E.T.K. ja Masinatarvitajate liidu kaudu. Märgil puuduvate riistade hinnad on võetud Raamatupidamistalitse hindamise alusel.

1) *Superficie de récolte = superficie calculée d'après la pénétration suivante: terre labourable 1,0, prés 0,2, paturage 0,1.*

	Üldse milj. mrk. — Total en milliers de mks	1 ha põllumaa kohta Par ha de superficie labourable	1 ha saagimaa üksuse kohta — Par ha de superficie de récolte
Ostutalundid — <i>Exploitations agricoles achetées</i>	2 423,8	4 765	3 727
Raharendi-talundid ostutalu maadel — <i>Exploitations arrentées par contrat de fermage sur le terrain des exploitations achetées</i>	120,0	2 959	2 505
Pooletera- ja segarendi-talundid ostutalu maadel — <i>Exploitations arrentées pour la récolte partagée et par contrat d'arrentement mixte sur le terrain des exploitations achetées</i>	35,2	2 354	1 976
Riigirendi-talundid — <i>Exploitations arrentées de l'Etat</i>	433,1	3 802	2 840
Asundustalundid — <i>Exploitations nouvellement fondées</i>	544,6	2 530	2 142
Muud talundid — <i>Autres exploitations</i>	408,7	2 565	2 974

Kõigest põllutööinventari kapitalist kuulub ostutalundeile 61,0%, riigirendi-talundeile 10,8%, asundustalundeile 13,7%. Rikkaimad põllutööinventari poolest põllumaa kui ka saagimaa üksuste suhtes on ostutalundid — neil tuleb 1 ha põllumaa kohta põllutööinventari 4 765 marga suurus. Asun-

dustalundeil, võrreldes teiste talund-liikidega, põllutööriistade ja -masinate kapitali on veel vähe — 1 ha põllumaa kohta 2.530 mrk. väärtuses, s.o. 46,9% vähem kui ostutalundeil ning 33,5% vähem kui riigirendi-talundeil.

Põllutööinventari kapital masinate ja riistade liikide järele 1 ha põllumaa kohta.
Capital des machines et de l'outillage agricole par ha de superficie labourable.

	Jõumasinad <i>Machines motrices</i>	Veo- ja sõiduriistad <i>Matériel de transport et véhicules</i>	Künni-, külvi-riistad ja -masinad — <i>Charrues et semoirs</i>	Koristamis- ja viljapeksumasinaid — <i>Outils de récolte et batteuses</i>	Lina-, heksli-, võimasinad ja koorelahutajad <i>Broyeurs de lin, hache-paille batteuses et écremeuses</i>
Ostutalundid — <i>Exploitations agricoles achetées</i>	528	1 550	601	1 664	362
Raharendi-talundid ostutalu maadel — <i>Exploitations arrentées par contrat de fermage sur le terrain des exploitations achetées</i>	265	1 385	561	524	274
Pooletera- ja segarendi-talundid ostutalu maadel — <i>Exploitations arrentées pour la récolte partagée et par contrat d'arrentement mixte sur le terrain des exploitations achetées</i>	111	1 123	485	424	208
Riigirendi-talundid — <i>Exploitations arrentées de l'Etat</i>	190	1 682	700	854	370
Asundustalundid — <i>Exploitations nouvellement fondées</i>	150	1 201	621	404	154
Muud talundid — <i>Autres exploitations</i>	649	1 403	582	782	149
Üldse — Total	406	1 458	641	1 137	289

Nagu toodud arvudest näha, on enam-vähem ühtlane veo- ja sõiduriistade ning künni- ja külvi-riistade kapitali suurus kõigis talund-liikides. Veo- ja sõiduriistade kapitali tuleb keskmiselt 1 ha põllumaa kohta 1 123—1 682 mrk.; ülima määra annavad riigirendi-talundid. Künni- ja külvi-riistade ja -masinate kapitali tuleb 1 ha põllumaa kohta 485 mrk. (pooletera- ja segarendi-talundid) kuni 706 mrk. (riigirendi-talundid).

Teisis põllutööriistade ja -masinate rühmades talund-liikide vahelised lahkuminekud on suhteliselt palju suuremad.

Jõumasinate kapitali tuleb keskmiselt 1 ha põllumaa kohta 119—649 mrk. Eriti vähe on jõumasinate kapitali asunikel — 119 mrk. ha põllumaa kohta.

Veel suuremat kõikumust näitavad koristamis- ja peksumasinate kapitali summad 1 ha põllumaa kohta — 404 mrk. (asundustalundid) kuni 1 664 mrk. (ostutalundid). Ostutalundeil on 34,9% kogu põllutööriistade ja -masinate kapitalist koristamis- ja peksumasinate all, kuna teisis talund-liikides see 16—22,5% vahel kõigub. Suurema osakaalu koristamis- ja peksumasinate kapitali omab ka riigirendi-

talundeis — 854 mrk. 1 ha kohta ehk 22,5% kogu põllutööriistade ja -masinate kapitalist.

6. Põllutööriistade ja -masinate kapitali talundite suuruse järele. Talundi suurus on tähtsamaks mõõdupuuks inventari kasutamisel. On riistu ja masinaid ilma milledeta

ükski talund ei saa läbi, nagu veo- ja sõiduriistad, kuna jälle kõiki masinaid väikeses talundis pole võimalik ära kasutada täiel määral, nagu külvi-, koristamis- ja peksumasinaid.

Põllutööinventari kapitali suhtumises talundite suurusega võib tähele panna, et vähemais, 0,5—5 ha talundeis ta on suurem kui keskmise suurusega talundeis, kuna neid omakord suuremad talundid oma põllutööinventari poolest ületavad.

Üleriiklikesse vahekorrisse mõjuvad tunduvalt madala inventari kapitaliga asundustalundid ning Petseri mk. talundid, madaldades peajasjalikult väikeste ja keskmiste talundite põllutööinventari ja põllumaa vahekordi. Jättes välja asundustalundid ning Petseri mk. talundid, saame vanemate enam-vähem stabiilsete talundite põllutööinventari ja põllumaa vahekorrad.

	1 ha saagi- maa üksuse kohta <i>Par ha de superficie de récolte</i>	1 ha põllu- maa kohta <i>Par ha de superficie labourable</i>	S e l l e s t — D o n t				
			Jõumasina <i>Machines motrices</i>	Veo- ja sõiduriistad <i>Matériel de transport et véhicules</i>	Künni- ja külviuriistad <i>Charrues et semotrs</i>	Koristamis- ja viljapeksu- masinad <i>Outillage de récol- te et batteuses</i>	Lina-, heksli-, võimasinad ja koorelahutajad <i>Broyeurs de lin, hache-paille, ba- rattes et écrém.</i>
0,5— 5 ha	4 063	4 548	589	2 309	874	501	245
5— 10 „	2 929	3 474	163	1 983	811	272	265
10— 20 „	2 611	3 148	154	1 512	666	532	284
20— 30 „	2 786	3 424	216	1 377	615	932	284
30— 60 „	3 355	4 352	435	1 895	610	1 585	327
60—120 „	3 931	5 210	1 023	1 285	594	2 034	274
120 ja enam „	4 040	5 053	1 717	939	558	1 772	67

Ilma asundus- ja Petseri mk. talunditeta tuleb 1 ha põllumaa kohta põllutööinventari kapitali

0,5— 5 ha	6 315 mrk.
5— 10 „	4 760 „
10— 20 „	4 039 „
20— 30 „	4 060 „
30— 60 „	4 423 „
60—120 „	5 196 „
120 ja enam „	5 071 „

Üksikuis masinate rühmades avaldub side talundite suuruse ja vastavate masinate kapitali suhtumises.

Jõumasinate kapital tõuseb ühes talu suurusega alates 10—20 ha talundite rühmast.

Veo- ja sõiduriistade kapitali suhe põllumaaga väheneb järjekindlalt talu suuruse tõusuga — 2 309 mrk. pealt kõigevähemais talundeis — 939 mrk. peale ha põllumaa kohta suurimais. Väikesis, 0,5—5 ha suuruses talundeis on veo- ja sõiduriistade all 50,8% kogu põllutööriistade ja -masinate kapitalist, üle 120 ha talundeis aga kõigest 18,6%.

Künni- ja külviuriistade ja -masinate kapital näitab sama suhet.

Koristamis- ja peksumasinate näitavad vastupidist suhet, — kuigi mitte nii järjekindlat, — üldisest vahekorraest erinevad ainult äärmised rühmad. Viljakoristamis- ja -peksumasinate kapital, alates 5—10 ha suuruses talundeist (272 mrk. 1 ha peale), tõuseb 60—120 ha suuruses maksimumini (2 034 mrk. 1 ha peale).

7. Põllutööriistade ja -masinate kapital asundustalundideis.

Asundustalundeis põllutööriistade ja -masinate kapitali tuleb 1 ha põllumaa kohta 2 530 mrk. Nõrgemalt on põllutööinventari poolt varustatud keskmises suuruses (10—30 ha) asundustalundid, millised moodustavad ligi 60% kõigist asundustalundeist.

	Üldse	1 ha põllumaa kohta
0,5— 5 ha	29,1 milj. mrk.	3 145 mrk.
5— 10 „	54,5 „ „	2 656 „
10— 20 „	187,1 „ „	2 272 „
20— 30 „	178,9 „ „	2 306 „
30— 60 „	82,5 „ „	3 489 „
60—120 „	12,5 „ „	6 619 „

Kokku 544,6 milj. mrk. 2 530 mrk.

Riistade ja masinate kapital asundustalundeis 1 ha põllumaa kohta *Valeur des machines et de l'outillage agricoles par ha de superficie labourable dans les exploitations nouvellement fondées.*

	Jõuma- sina	Veo- ja sõidu- riistad	Künni- ja külvi- riistad	Korista- mis- ja viljapek- sumasinad	Lina-, heksli-, või- masinad ja koorelahutajad
0,5— 5	327	1 746	756	192	124
5— 10	85	1 540	783	119	129
10— 20	74	1 158	607	281	152
20— 30	106	1 076	534	412	158
30— 60	421	1 224	673	988	183
60—120	1 676	1 638	910	2 264	131
Üldse	150	1 201	621	404	154

Asundustalundite põllutööinventari kapitalist (544,6 milj. mrk.) annavad (ilma ühistegelisel alusel kasutatavate masinateta) jõumasina 32,3 milj. mrk. (5,9%), veo- ja sõiduriistad 258,6 milj. mrk. (47,6%), künni- ja külviuriistad ja -masinad 133,6 milj. mrk. (24,5%), koristamis- ja peksumasinate 87,0 milj. mrk. (16,0%), lina-, heksli-, võimasinad ja koorelahutajad 33,1 milj. mrk. (6,0%).

Et asundustalundeil jõuda põllutööriistade ja -masinate kapitali poolt vanade ostutalude järjeni, tuleb neil veel umbes 500 miljoni marga väärtuses põllutööriistu ja -masinaid juure osta, s. t. umbes samapalju, kui neil praegu olemas.

8. Ühistegelisel alusel kasutatavate masinate arv.

1925 a. oli ühistegelisel alusel kasutatavaid põllutöömasinaid — *Nombre de machines et d'outillage agricoles exploités coopérativement.*

Aurumasinate — <i>Machines à vapeur</i>	589
Mootorid — <i>Moteurs</i>	29
Traktorid — <i>Tracteurs</i>	40
Tuulamasinate — <i>Tarares</i>	129
Sorteerijad — <i>Trieurs</i>	147
Viljapeksumasinate — <i>Batteuses</i>	645

Teised masinate ja riistad ei anna tähelepanuväärset arvu. Põllutööriistadest ja -masinaist on kasutusel eraomanduslikul alusel 3 971,9 milj. mrk. väärtuses, ühistegelisel alusel 292,6 milj. mrk. väärtuses.

Kui arvestuse aluseks võetud amortisatsioonimäärast välja minna (keskmiselt 7% aastas), nõuab talundite põllutööriistade ja -masinate uuendus iga aasta umbes 550 milj. mrk. Sellesse summasse pole arvatud juureoste, mis võetakse ette põllutööriistade ja -masinate arvu täienduseks.

UUS EESTI ELUMAKSUMUSINDEKS.

NOUVELLE SÉRIE DES NOMBRES-INDICES DU COÛT DE LA VIE POUR TALLINN.

1. Endise ja uue Senini Riigi Statistika Kesk- indeksi vaherkord. büroos arvatud elumaksumus- indeks põhjenes meie teoreetilisel oletusel Tallinna töölise tarvituse kohta (v. E. Statistika nr. 36/3). Oktoobris 1925 teostatud büdžetiline uuring kinnitas, et need oletused olukorda üldjoonis õieti olid iseloomustanud.

Kulurühmade osatähtsus %	Büdžetilise uuringu and- meil	Senises elu- maksumus- indeksis
Toitlus	58,5	60
Korter, küte ja valgustus . .	13,3	15
Riietus	15,7	15
Muud kulud	12,5	10

Peaaegu täpselt ühtiv rühmade osatähtsuse % kinnitab rasket olukorda, mida praegu üle elame: 87,5% läheb toitluse, korteri ja riietuse peale. Puhastus-, ravimis- ja korterisiseseadete kulused juure arva- tes, läheb füüsilise ülalpidamise peale Eesti töölisel 91,7% (ilma alkoholjookide ja tubakata).

Samuti ühtiv on üldjoonis toitluse koosseis. Aluseks võttes toidu kaloorilist sisaldust, saame tähtsamate ainete vahekorran.

	Tallinna töö- lise keskmine toidukoosseis %	Elumaksu- musindeksi alusnormi koosseis %
Teraviljaained	44,5	49,2
Keedu-, aia- ja puuvili . . .	18,5	19,7
Või ja rasv	6,1	7,4
Liha ja lihaained	8,3	10,5
Kala	4,2	3,3
Piim ja piimaained	8,0	3,4
Suhkur	8,9	4,7

Erinevusi näitab piima ja suhkru tarvitamine. Kuna erinevused oletatud ja tegelikult leitud andmestiku vahel tähtsusetat, osutab ka uus elu- maksumusindeks, mille arvutuse allpool toome, pea täpselt ühtivat käiku endisega. See tõendab veel kord, et ka enim tarvitatud arvutusviis elumaksu- must küllaldava täpsusega on iseloomustanud. Uue indeksi arvutamine on teostatud ainult täieliku koos- kõla saavutamiseks rahvusvaheliste nõuetega.

2. Rahvusvahelised Endine elumaksumusindeks arvu- tati 1924 a. lõpul (avalda- tud E. St. nr. 36(3) 1925). Järgneva 1925 a. kestel täienes elumaksumusindeksi teooria rikkalikult. Seni üksikute teoreetiliste käsitluste kõrval puudusid üld- tunnustatud ja autoriteetsed seisukohad, peale Rah- vusvahelise Statistika Instituudi poolt 1923 a. vastu- võetud resolutsioonide. Needki sisaldasid ainult ele- mentaarsemaid põhimõtteid, sedagi rohkem üldlau- sete kujul.

1925 a. aprillis arutas küsimust Rahvusvahelise Tööstus- ja Kaubanduse Statistika Instituudi poolt sama aasta oktoob- ris vastuvõetud resolutsioonesse õige väheste muu- datustega. Toome need resolutsioonid:

Rahvusvahelise Statistika Instituudi reso- lutsioonid elumaksumusindeksite arvutamise kohta (1925 a. Roomas).

1. Igal riigil tuleb avaldada statistilisi andmeid elu- maksumuse kõikumiste kohta. Need andmed peavad käsitama tootlust, riietust, kütet ja valgustust, korteriüüri ja mitmesuguste ainete rühmi, siuris tööstustsentrumis aga eraldi ka transpordi- kulused.

2. Iga rühm peab sisaldama tähtsamaid tarbeaineid ja isearanis neid, millede hinna muutusi võib pidada ka arvestamata ainete hindade kõikumise esindajaks.

3. Igale rühmale tuleb arvestada eraldi indeksid ja üht- laasi tuleb koostada üks kõigi rühmade kohta käiv indeks, milleks kasutatagu nii iga üksiku rühma kui kõigi rühmade ainete tar- vitustähtsusel põhjendatud võrdkaalustusi.

4. Elumaksumusindeksite kõikumisi teatud perioodi kohta tuleb kalkuleerida, selle aja kestel võrdkaalustusi mitte muutes. Juhul, kui võrdkaalustusi ei peaks saama kasutada tarvitamises sündinud muudatuste tagajärjel, tuleb koostada uued kindlalt võrdkaalustusi põhjendavad indeksid.

5. Oleks soovitatav, et toodavad andmed lubaksid kind- laks määrata vahet indeksis otsekohesete maksude arvestamisel või mittearvestamisel.

6. On vajalik, et üleriiklikke indeksseeriald kalkuleeri- taks tööstustööstuste tarvitusel põhjendavalt võrdkaalustusi. Oleks soovitatav indeksid arvutada ametnikkude klassi kohta ja vajadus- kohaselt ka muude tööstusklasside kohta.

7. Neis riikides, kus üksikuis riigiosades ehk üksikuis tööstusklassi rühmades tuleb ette suuremaid majanduslikke erine- vusi, oleks soovitatav avaldada erindeksid iga riigiosa ehk rühma kohta, nimelt riigi, provintsi, maakonna või linna, samuti ka suu- remate riigiettevõtete ja kontsessioonide või ametnikkude ja töö-

liste kohta, kui neil on majanduslikke soodustusi, mis indekseid mõjutavad.

Sarnasel juhtudel tuleb võrdkaalustusi teha võimalikult tähtsamate riiglosade ehk rühmade töölisperekondade tarvituse alusel. Oleks soovitav, et ülerrühmide indeks oleks arvutatud kombinatsioonides erindekseid ja arvestades üksikute rühmade osatähtsusega.

8. Võttes arvesse tarvitustatistika praegust ebatäielikkust, osutub parimaks üksikute ainete kui ka ainerühmade võrdkaalude kindlakstegevise viisiks — aluseks võtta tüüpiline leibkonnabüdzet, korraldades uuringut teatud arvu leibkondade keskmiste kulude kohta teatud aja kestel.

Leibkonnabüdzeti andmete puudumisel omavad teatud ainete üldtähtsuse äramääramisel tähtsuse ka üldriikliku tarvitamise andmed, kui seejuures arvesse võtta, et osa aineid peale inimtarvituse veel muuks otstarbeks kasutatakse. Kasutada võib ka teoreetilisi büdzeteid, millised oleksid koostatud kõigi saadavate teadete alusel.

9. Indeks on väärtsüklikum kui ainete omadused, millede hinnad on kogutud mitmesugusel ajal, jäävad muutusteta, ja samuti püsivad on andmete kogumise ning läbitöötamise meetodid kogu vaatusaja jooksul.

10. Indeksit tuleb avaldada nii tihti kui see vajalik hindade muutmise ulatus arvesse võttes. Praegusel oludel on otstarbekas neid koostada igakuiselt, kui aga olud muutuvad stabiilsemaks, peaks jätkuma harvemastki avaldamisest. Indeksite koostamiseks oleks soovitav tarvitada toiduainete hindade kuu-veerandaasta jne. keskmisi nende avaldamise eesmärgest olenevalt.

10 bis. Tuleks tarvitada abinõusid, et üksikud riiklikud indeksid võrreldavad oleks nende arvutamiseks kasutatavate keskmiste pooltest.

18. On äärmiselt tähtis, et indeksarvude koostamise, s. o. ainete ja omaduste valiku, hinnaandmete kogumise ja läbitöötamise võrdkaalustuste kindlaksmääramise põhimõtted kui ka aeg, mille kohta indeksid käivad, oleks tähenatud kõige võimaliku täpsusega iga uue indeks-seeria avaldamisel ja ka praegu avaldamisel olevate indeksite kohta, kui see veel pole tehtud. Nende andmete, meeldetuletus peaks käima ühes igakorise indeksi avaldamisega.

Ülaltoodud resolutsioonid ühtivad pea täpselt Rahvusvahelise Töötööruu poolt korraldatud tööstatistikute nõupidamise (aprillis 1924) omadega, mis ka Instituudile algmaterjaliks oli.

Instituudi resolutsioonides on jäetud välja täielikult ainult osad 1) mis riikidele soovitas enne 1928 a. lõppu korraldada büdzetiliselt uuringuid seal, kus neid 1920—21 a. alates pole tehtud, ja siis, kui majandustihed tingimused on rahuldavad;

2) mis riikidele soovitas, Rahvusvahelise Töötööruu vahetlusel, ühist kaasiaga aluseks võtta, ja võimalikult 1930 a.

3. Uue indeksi koosseis. Uus indeks on koostatud, arvesse võttes kõiki ülalpool toodud nõudeid, Tallinna töölise tarvituse keskmise alusel, nagu see kindlaks tehtud büdzetilisel uuringul oktoobris 1925.

Toitluskulude indeksi arvutamiseks on kasutatud otseteed andmeid töölisleibkonna tegeliku toitluse üle oktoobris 1925 a.

Välkmeid muutusi tuli teha ainult nende ainete suhtes, mis turul sarnasel kujul alaliselt müügil pole (näit. tanguvorst, sült, hapu- ja petipiim jne.). Kuid ka nende ainete toitlusväärtus on teiste samalandaliste ainete hulkadele juure arvatud (näit. peti- ja hapupiima toitlusväärtus — 13,9 kal. — on juure arvatud röösk- piima hulgaile, mille hinnaga ühtlaselt ka nende hinnad liiguvad).

Täiesti välja tuli jätta ainult puuvili (õunad, pirnid, ploomid), kuna neid lähi aasta turul pole ja puuvili oma kalliduse tagajärjel kahtlemata mitmel kuul töölisarvitusest puudub. Samuti jäid arvestamisest välja mõned ained, millel kindlat vastavust ühegi teise ainega pole ja mille hindu raske jälgida (kali, kompvekid, koogid).

Väljajäetud ainete toitlusväärtus on tähtsusetu (100 kal. 3026 kohta).

Indeksi arvutamiseks võetud ainete toitlusväärtus võrdub 3 820 kalorile, mis ainult 2,7% võrra erineb keskmisest töölisleibkonna tarvitusest oktoobris 1925.

See vahe on seda enam tähtsusetu, et kalorilise sisalduse % jaotumine üksikute ainerühmade vahel samaseks jääb.

Tab. 1. Toiduainete osatähtsus kalorilise sisalduse järele (%).

Répartition en % de la valeur alimentaire des denrées alimentaires servant pour le calcul du nombre-indice d'alimentation.

	Büdzetilise uuringu järele D'après le budget ouvrier (oct. 1925)	Indeksi arvutamiseks võetud ainete kohaselt D'après les quantités adop- tées définitivement pour le calcul du nombre-indice d'alimentation
A. TAIMERIIGIAINED — PRODUITS VÉGÉTAUX.	74,99	74,04
Tera- ja kaunviljaained — Céréales et légumes	45,06	46,36
Rukkilib — Pain de seigle	28,48	27,32
Keedu- ja aiaviljad — Légumes	16,19	16,59
Kartul — Pommes de terre	14,80	15,21
Puuviljad ja marjad — Fruits et baies	2,31	—
Teised taimeriigained — Autres produits végétaux	11,43	11,73
Suhkur — Sucre	8,91	9,20
Taimevõli — Beurre végétal	1,76	1,81
B. LOOMARIIGIAINED — PRODUITS ANIMAUX.	24,91	25,26
Piim, piimasaadused ja munad — Lait, produits laitiers et oeufs	8,06	8,28
Piim ja koor — Lait et crème	7,96	8,18
Või ja rasv — Beurre et graisse	4,35	4,47
Või — Beurre	3,09	3,18
Liha ja lihaained — Viande et produits de viande	8,26	8,17
Loomaliha — Viande de boeuf	1,10	1,78
Sealiha — de porc	8,07	3,17
Lambaliha — de mouton	2,03	2,09
Vaskaliha — de veau	0,01	0,01
Kala — Poissons	4,24	4,33
Heeringad — Harengs	1,79	1,84
C. JOOGID, MAIUS- JA MAITSEAINED — BOISSONS, FR IANDISES ETC.	0,10	0,08

Üldse on arutamiseks võetud 51 turul iseseisva hinnaga esinevat toiduainet, mis tunduvalt rohkem

ennem arutamiseks tarvitatud (25 ainet). Toiduainete hulk ja sisaldus on toodud tab. 2.

Tab. 2. Toiduskulude indeksi arutamiseks võetud toiduainete hulk — *Dernées alimentaires servant pour le calcul du nombre-indice d'alimentation.*

	Hulk grammi- des — Quantités (en grammes)	Sisaldus kaloreis Valeur alimen- taire (en calories)		Hulk grammi- des — Quantités (en grammes)	Sisaldus kaloreis Valeur alimen- taire (en calories)
Rukkilõib — Pain de seigle	448,2	1 089,8	Või, meierei — <i>Beurre I qualité</i>	3,1	24,3
Peenilõib — Pain demi-blanc de seigle	26,6	64,9	„ kõõgi — <i>Beurre de cuisine</i>	12,4	97,2
Sepik — Pain de froment	84,3	212,4	Taimevõi — <i>Beurre végétal</i>	8,4	69,2
Sai — Pain blanc	55,6	150,1 ¹⁾	Searasv sulatatud — <i>Saindoux</i>	5,0	46,1 ⁹⁾
Rukkijahu — <i>Farine de seigle</i>	3,3	13,6 ²⁾	„ sulatamata — <i>Graisse de porc</i>	0,4	3,2
Sepikjahu — <i>Farine d'orge</i>	1,8	5,7	Loomaliha, värsked — <i>Viande de boeuf, frais</i>	42,6	66,3 ⁸⁾
Nisupüü — <i>Farine de froment blutée</i>	23,5	84,4	„ „ — <i>Viande de porc, frais</i>	45,0	121,2 ⁷⁾
Herned — <i>Pois secs</i>	0,5	21,4	Seapekk „ — <i>Lard, frais</i>	3,8	28,3
Kartulijahu — <i>Fécule de pommes de terre</i>	1,8	5,4	Stuk, suitsetatud — <i>Jambon</i>	1,1	4,8
Odratangud — <i>Gruau d'orge</i>	25,3	89,4 ³⁾	Lambaliha, värsked — <i>Viande de mouton, frais</i>	24,3	79,9 ⁸⁾
Kruubid — <i>Orge perlé</i>	3,7	13,5	Vaskaliha „ — <i>Viande de veau, frais</i>	0,3	0,4
Manna — <i>Manne</i>	6,8	18,7	Teevorst — <i>Sauvignon</i>	7,4	11,2 ⁹⁾
Riis — <i>Riz</i>	11,9	42,4	Heeringad, soolat. — <i>Harengs salés</i>	29,2	70,3 ¹⁰⁾
Makaronid — <i>Macaronis</i>	2,6	9,4	Räimed, värsked — <i>Petits harengs Baltiques, frais</i>	35,4	41,1 ¹¹⁾
Kartulid — <i>Pommes de terre</i>	611,8	581,2	„ soolatud — <i>Petits harengs Baltiques, salés</i>	5,3	3,9
Kapsad, värsked — <i>Chou frais</i>	66,3	19,9	Kilud, värsked — <i>Esports frais</i>	20,0	31,0
„ hapud — <i>Choucroute</i>	15,2	8,2	„ soolat. — <i>Esports salés</i>	7,0	15,4
Porgandid — <i>Carottes</i>	17,7	7,9	Haugid, värsked — <i>Brochets frais</i>	5,0	4,0
Peedid — <i>Betteraves</i>	4,3	1,8	Suhkur, peenike — <i>Sucre en poudre</i>	85,8	261,7 ¹²⁾
Kaalikad — <i>Navets</i>	44,2	17,0	Mesi — <i>Miel</i>	0,1	0,7
Sibulad — <i>Oignons</i>	5,9	2,7	Oakohv — <i>Café de jères</i>	0,8	1,8
Pilm — <i>Lait</i>	457,0	311,4 ⁴⁾	Viljakohv — <i>Café de grains</i>	6,3	24,1
Hapukoore — <i>Crème aigre</i>	0,4	1,4	Sigurid — <i>Chicorée</i>	0,8	0,9
Kohupim — <i>Cuillottes</i>	0,3	0,2	Hilinatee — <i>Thé de Chine</i>	0,7	1,2
Juust — <i>Fromage</i>	0,4	1,6	Kõrgisool — <i>Sel de cuisine</i>	19,0	—
Munad — <i>Oeufs</i>	1,2	2,0	Kokku 51 aine kohta — Total pour 51 dernées aliment.	—	3 820

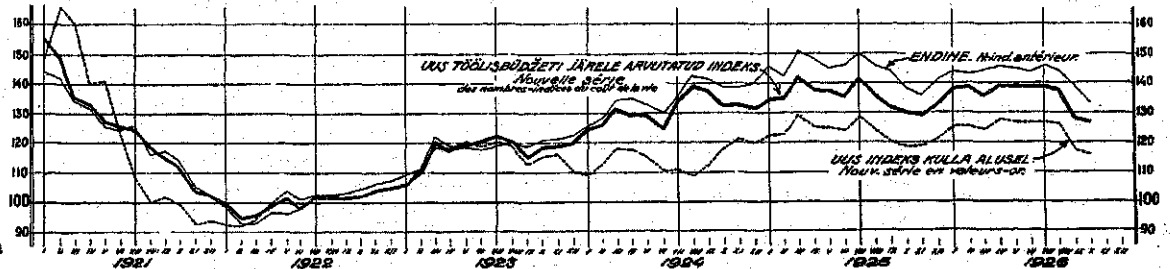
Selle toiduainete hulga ehk toidukorvi väärtus päevas oli (markades)

	keskmiselt	1922	100%
juulis	1921	61,1338	125
„	1922	49,7626	102
„	1923	59,5448	122
„	1924	65,4794	134
„	1925	69,5247	142
„	1926	67,8450	139

Tab. 3 toob uue toitluskulude indeksi käigu kuude järele 1921—1926, mis allpool ka kõverjoon-

tena kujutatud. Kõverjoonis on ka endise toitlusindeksi käik näidatud. Nagu näha, on erinevused vana ja uue indeksi vahel tähtsusetu. Kuna eelmisel aastail uus indeks enamjaolt täpselt ühte langeb vana indeksiga, on viimasel aastail vahe veidi suurenenud. Uus indeks näitab seal madalamaid arve, mis seletatav indeksi aluse laiendamisega (suurem hulk aineid) ja piima, keeduviljaainet ning suhkru suurenenud mõjuga, millised ained eriti odavnenuid viimasel aastail.

Toitluskulude indeksi käik 1921—1926 a. — *Mouvement des nombres-indices d'alimentation 1921—1926.*

Ent indeksi kõik, mis eeskätt tähtis, on täiesti sarnanev — kõik maksumuse suuna muutused avalduvad ühtlaselt nii vanas kui ka uues indeksis.

Teiste kulurühmade arvestamine on mitmeti laiendatud, kuna büdžeti-uuring siin täpsamaid andmeid kulude vahekorra kohta andis.

1) Selles 0,2 gr — 16,7 kal. väikse- ja kuivsnia arvel. 2) Selles 2,2 gr — 7,9 kal. odrajahu arvel. 3) Selles 3,8 gr — 13,3 kal. tatarangude, herkulo ja tanguvorsti arvel. 4) Selles 20,4 gr — 13,9 kal. hapu- ja petipiima arvel. 5) Selles 0,6 gr — 5,5 kal. suula tat. loomarasva arvel. 6) Selles 15,2 gr — 23 kal. sültide, supikontide ja veretanguvorsti arvel. 7) Selles 26,9 gr — 71,6 kal. soolat. sea liha, sea pea-jalgade ning sültide, supikontide ja veretanguvorsti arvel. 8) Selles 1,3 gr. — 3,1 kal. lambapea arvel. 9) Selles 3,3 gr — 5 kal. kraakovi- ja maksuvorsti arvel. 10) Selles 0,3 gr — 0,7 kal. suitsutatud heeringate arvel. 11) Selles 2,9 gr — 3,4 kal. suitsutat. räimeid arvel. 12) Selles 0,5 gr — 2,0 kal. kompvekkide arvel.

Tab. 3. Toitluskulude indeksi käik 1914—1926 a.
Mouvement du nombre-indice d'alimentation, 1914—26 (nouvelle série).

	1922 keskm. =100			1922 keskm. =100		
	Indeks (Eesti krooni kursi järele) kulla peale ümber arvatud — <i>N.-ind. calculé en or (d'après le cours de dollar)</i>			Indeks (Eesti krooni kursi järele) kulla peale ümber arvatud — <i>N.-ind. calculé en or (d'après le cours de dollar)</i>		
	1922 keskm. = 100	1914 juuli = 100	1914 juuli 1914 = 100	1922 keskm. = 100	1914 juuli = 100	1914 juuli 1914 = 100
1914 a. juuli	—	—	100			
1921 a.						
I	156	147	141	I	124	109
II	149	166	159	II	126	109
III	135	160	154	III	131	112,3
IV	133	140	134	IV	129,4	112
V	127	141	135	V	129	111
VI	125	125	120	VI	124	110,1
VII	125	108	104	VII	134	110,3
VIII	118	100	96	VIII	139	109
IX	115	102	98	IX	137	112
X	112	99	95	X	133,4	117
XI	104	93	89	XI	133,1	121
XII	102	94,3	91	XII	132	126
1922 a.						
I	99	94	90	I	135,1	118
II	94	93	89,6	II	135,4	123
III	95	94	90	III	142	120
IV	98	99	95	IV	137,3	125
V	101	104	99	V	137,2	124,9
VI	98	101	97	VI	136	124
VII	101,7	102,2	98	VII	142	129
VIII	101,6	102,1	98	VIII	136	124
IX	101	101	97,3	IX	132	120
X	102	102	98	X	130	117,9
XI	104	104	100	XI	129	117,8
XII	105	105	100,6	XII	133	121
1923 a.						
I	106	106	101	I	137	125
II	110	111	107	II	138	125,2
III	120	121	116	III	136	124
IV	117	118	114	IV	139,4	127
V	119	120	115	V	139,3	126,3
VI	120	119	114	VI	139	126,4
VII	122	120	115	VII	139	126,3
VIII	120	119	114	VIII	138	126
IX	115	113	109	IX	123	117
X	118	115	110,7	X	127,4	116
XI	119	116	111	XI	127	115
XII	120	110	106	XII	—	—
1924 a.						
I				I	124	109
II				II	126	113
III				III	131	117
IV				IV	129,4	116,6
V				V	129	115
VI				VI	124	110,1
VII				VII	134	110,3
VIII				VIII	139	109
IX				IX	137	112
X				X	133,4	117
XI				XI	133,1	121
XII				XII	132	126
1925 a.						
I				I	135,1	118
II				II	135,4	123
III				III	142	120
IV				IV	137,3	125
V				V	137,2	124,9
VI				VI	136	124
VII				VII	142	129
VIII				VIII	136	124
IX				IX	132	120
X				X	130	117,9
XI				XI	129	117,8
XII				XII	133	121
1926 a.						
I				I	137	125
II				II	138	125,2
III				III	136	124
IV				IV	139,4	127
V				V	139,3	126,3
VI				VI	139	126,4
VII				VII	139	126,3
VIII				VIII	138	126
IX				IX	123	117
X				X	127,4	116
XI				XI	127	115
XII				XII	—	—

Korteriuuri iseloomustuseks on kasutatud tüürieaduse ja sellekohaste korrespondentide andmeid.

Kütte ja valgustuse rühm sisaldab andmeid kase-, männi- ja kuusepuude, petrooleumi ja tuletikkude hinna kohta Tallinnas ja Tallinna elektrijaama elektri hinda.

Riietuses esinevad riidehinna kolm sorti, mees- ja naisülikonna õmblustööraha (andmed suuremalt rätsepaäridelt), pesu alal kaks sorti pesuriidet, jalatsite kohta meeste ja naiste jalanõude hinnad paljudelt äridelt.

Puhastuskuludeks on võetud seep, saun, habemeajamine ja juukselõikamine Tallinna ärides.

Reisid, liikumine, post — on arvestatud Tallinna-Nõmme piletihinnad, Tallinna trammija postitariifid.

Hariduskulude iseloomustamiseks on piiratud kahe kohaliku suurema päevalehe üksikmüügi- ja tellimishinnaga.

Lõbustuskulude all on arvestatud kino- ja teatripletite hinnad, tubaka (tubak ja paberossid) ja alkoholi (piiritus ja õlu) hinnad.

Kuna toitluskulude indeks on toidukorvi hindade suhteline muutumine, on kõigis muus kulurühmades püütud läbi saada ilma konkreetse hulga või normi tarvitamiseta. Iga hinna kohta on eraldi arvutatud tema suhteline muutumine, võttes 1922 a. arvu 100. Need suhtelised arvud on rühmade indekseiks ja need omakorda üldindeksiks arvutatud, tarvitades sellejuures võrdkaale, mis büdžetilisel uuringul selgunud.

4. Kulurühmade (1925 a. töölisbüdžeti uuringu kohaselt kujundatud) — *Pondération des différents groupes de dépenses dans le calcul du nombre-indice général du coût de la vie, établie conformément aux résultats de l'enquête budgétaire parmi les ménages ouvriers en octobre 1925.*

Toitlus — <i>Alimentation</i>	58,5%
Korteriüür — <i>Loyer</i>	7,5%
Küte ja valgustus — <i>Chauffage et éclairage</i>	5,8%
Riietus — <i>Habillement</i>	15,7%
Puhastus — <i>Hygiène du corps et nettoyage</i>	2,7%
Reisid, liikumine, post — <i>Voyages, circulation, poste</i>	0,7%
Haridus — <i>Frais d'instruction (journaux)</i>	2,7%
Lõbustus — <i>Cinéma, théâtre, tabac, boissons</i>	2,8%
Muud kulud — <i>Autres dépenses</i>	3,6%

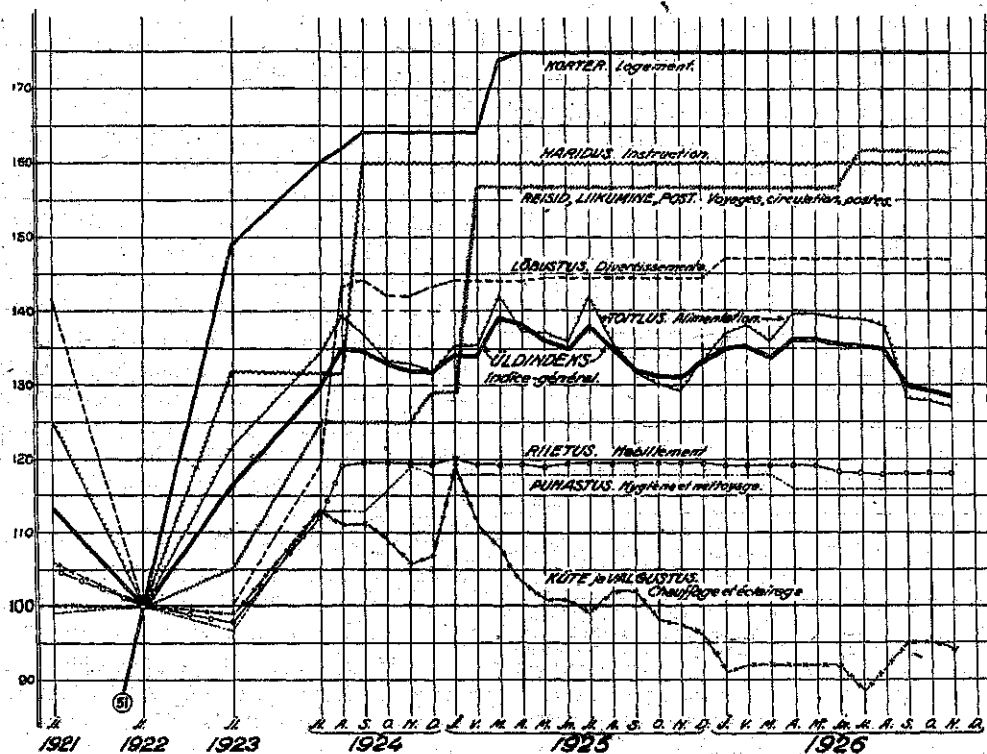
Ka kulurühmade sisemise koosseisu kujundamisel on büdžetilisel uuringul avaldunud kulude vahakordi kasutatud (näit. puude, elektri ja petrooleumi osatähtsuse määramisel), samuti kui mõningaid teisi andmeid (näit. postitariifide juures on võrdkaalustamine tehtud lihtkirja ja postkaardi sise- ja välismaa saadetiste viimase viie aasta arvude alusel).

Võrdkaalustatud osa indeksis annab 96,7% indeksi tildkoosseisust. Ülejäänud 3,6% muude kulude indeksiks on võetud kõigi teiste rühmade keskmine (aritmeetiline).

Alusajaks on võetud 1922 a., kui stabiilim ja majandusliku olukorra poolest lähedaim aasta iseseisvuse ajast.

Nagu eelmistegi arvatuste juures, oleme criti välja arvanud ka rahaväärtuse muutumise mõju elumaksumuse peale. Selleks on kõik indeksid eesti

Elumaksumuse areng 1921—1926 a. — *Mouvement du nombre-indice général du coût de la vie et les nombres-indices des groupes 1921—1926.*

*) Enne eesti kuldkrooni kursi märkimist dollari kursi järele.

kuldkrooni kursi järele*) kullaväärtuse peale ümber arvatud ($\frac{J}{I} \times 100$, kusjuures J — elum. indeks, I — kullaväärtuse indeks sama alusajaga).

Toitluskulude arvutamine on tehtud otsekohe nende kulusumma järele, peale selle kullaväärtuse alusel ka 1914 a. võrreldud. Muude rühmade võrdluse 1914 a. (kullas) avaidame edaspidi.

5. Elumaksumus Uute arvude poolt antav pilt elumaksumuse arengust on sama, mida eelmised arvutused näitasid.

Eritame elumaksumuse käiku eesti marga alusel ja elumaksumuse absoluutset tasapinda, mida eesti marga kulla pariteedi puudumise tagajärjel saab jälgida ainult indekseid kulla peale ümber arvates.

1921 a. esimene pool on iseloomustatud raskete sõja-aastate ja majandusliku isoleerituse tagajärjel tekkinud kalliduse kiire langemisega. Näiteks, toitlus, olles veebruaris 60% üle 1914 a. tasapinna, langes juulis samal aastal sellele rahuaja tasapinnale. Mõned kulud olid juba enne kaugel allpool (korteriüür), teised aga odavnesid ühes toiduainetega. Aeg 1921 a. juulist 1922 a. oktoobrini oli odavam iseseisvuse aastaist. Veebruaris 1922 näitas toitluskulude kuldindeks 10,4% alla rahuaja tasapinda. Ka markades arvates, oli elumaksumus sel ajal madalamal kui kunagi pärast (95 1922 keskmisest).

See olukord ei võinud olla püsiv, kuna välisriikides hinnad enamjaolt mitukümmend % rahuaja omist kõrgemad olid. Käsikäes väliskaubanduse elustumisega ja karjasaaduste väljaveo kasvamisega ning üldise majandusliku tõusuga käis ka meie hindade tasapinna tõus, mis oli sisuliselt vaid hindade kohanemine välisturu järele. See tõus kestis 1922 a. sügisest kuni 1923 a. märtsini, avaldades täiesti ühtlaselt nii hindades eesti marga järele, kui ka kulla põhjal arvates.

Sel ajal oli hindade tasapind umbes 20% 1922 a. omast kõrgem, rahuaja tasapinnast (kulla järele) 15%. Sarnane seisukord kestis mitu kuud ja osutas tendentsi püsida pikemat aega.

Ent 1923 a. lõpupoole hakkas mark langema. Hindade tasapind markades tõusis kehvalt, kuni ta (1924 a. augustis) 35% 1922 a. omast kõrgemaks kujunes. Sisuliselt oli see ainult meie raha väärtuse langemine, sest kullaväärtuse järele olid sel ajal hinnad koguni madalamad kui 1923 a. algul.

1924 a. novembris stabiliseeritakse mark ja luuakse vahepealne väärtkindel üksus — kuldkroon, mille kurss siit peale on olnud stabiilne. Sellest ajast peale on ka elumaksumus liikunud pea samal tasapinnal, olles keskmiselt 30—38% kõrgem 1922 a. keskmisest. Võrdlemisi väikesed üles-alla liikumised on tähtsusetad.

Üldine tendents 1926 a. lõpuks on koguni alanemise poole, kuid vaevalt võiks oodata, et see alanemine saaks tunduvalt.

Marga stabiilsuse tõttu on kõik hindade tõusud ja langemised viimasel ajal olnud ka absoluutsed: nii eesti marga, kui ka kullaväärtuse järele arvates on võnkumised ühesnurused. Marga stabiliseerumise ajal olid hinnad kullas 10—12% (1922 a. keskm.) kõrgemale jõudnud kui hinnad Emk. (ka 1922 a. võrreldes) ja see vahe on sellest peale ka muutumatult püsinud.

Kokkuvõttes võime eritada viis ajajärku:

	relatiivselt: hindade järele eesti markades	absoluutselt: hindasid kullas arvates
I 1921 a. algusest — a. s. juulini	elumaksumuse langus sõjaajase kalliduse vahendamiseks	
II 1921 a. juulist — 1922 a. oktoobrini	odavam aeg iseseisvusaajal	enamasa kullasid allpool rahuaja tasapinda
III 1922 a. oktoobrist — 1923 a. märtsini	elumaksumuse tõus majandusliku tõusu tagajärjel	
IV 1923 a. märtsist — 1924 a. novembrini	tõus eesti marga langemise tagajärjel	ilmaturu hindadega tasakaalustumiseks
V 1924 a. novembr. alates	elumaksumuse stabiilsus elumaksumus liigub tasapinnal, mis 1922 a. keskmist ületab 30—38% 20—25% Kõikumiste suurus ühtlane nii emk., kui ka kulla järele arvates.	

6. Üksikud kulu- Toitlus, mis kõigesuuremal rühmad. määral üldindeksi mõjutab, näitab üldiselt sama käiku kui üldindeks, alati veidi kõrgemal tõesel ja veidi madalamal vajudes. Kuna tööstis tootlus eriti rikas keeduviljade ja piima poolest, tunduvad selles rühmas sesoonilised mõjud: tõus talvekuudel, alanemine sügisel. Sesoonilisi võnkumisi elumaksumuse arvestamisel aga ei kõrvaldata.

Üldiselt on toitluskulud viimasel ajal olnud 35—39% kõrgemal 1922 a. tasapinnast. Käesoleva aasta sügisel on alanemine siin veidi suurem eelmise aasta omast, kuid tõus talvekuudel viib selle kulu rühma kahtlemata umbes samale kõrgusele kui ennem.

Kõrgeimale, võrreldes 1922 a., on tõusnud korteriüür, mis üüriseaduse järele 1922 a. 40—58 kordne oli, vahepeal aga väljavõtteita 60-kordseks ja üle on tõusnud.

Ühes arvates nende korrespondentide andmeid, kes üttri vabal kokkuleppel maksavad, tuleks üttri kõrgeimast 1922 a. võrreldes üldiselt 75% peale hinnata, milline olukord praegu näib enam-vähem püsiv. Enam-vähem hästi ehk pahasti on Tallinna elanikud omale korterid leidnud; erilist juurevoolu oodata pole ja majanduslik kitsikus ei luba ka üttri vabal kokkuleppel enam kõrgendada.

Ajalehtede hinnad, samuti kui reisid, liikumine, post on 60% tõusnud, võrreldes 1922 a. Eriti kõrgele on tõusnud postitariif, milles üksikud tariifid 1922 a. võrreldes eriti kõrgenesid (1925—26 kestel) — lihtkirj sisem. ja väljam. ning postkaart sisem. — 200% ja postkaart väljam. — 240%.

Raudteetariifis on tunduvalt kõrgenemine aset leidnud: Tallinna-Nõmme piletite hinnad on 1926 a. viimasel poolel veelgi kõrgenenud (edasitagasi piletite hinna ühtlustamine harilikuga) ja on praegu 188% 1922 a. võrreldes.

Alanenud on veidi (10%) Tallinna trammipiletihinnad (10-piletiliste raamatute sisseseadmisega).

Lõbustuste rühm on kerkinud ligi 50%. Eriti tunduvalt on tõus siin tubaka ja paberosside hinnas — 3 sorti paberossid ligi 100%, keskmiselt tubakasaadused aga 54%. Ligi samal määral on kerkinud ka piirituse hinnad, kuna õlu hind vähem kerkis.

Kino ja teatri piletite hinnad on kerkinud 10—20% võrra.

Kõik need kulud on aga kerkinud keskmiselt rohkemal määral kui toitluskulud.

Vähemal määral kui toitlus on kerkinud riietus, puhastuskulud ja kütte ning valgustus.

Riietuse alal on kõige rohkem kallinenud riie, mille mitmesugused sordid (siiditooteid mitte arvestades) kerkis 30%. Veidi vähem (25%) on kerkinud õmblustööraha. Pesu ja jalatööd on vähe — 7—8% — kerkinud.

Keskmiselt kallinesid sellesse rühma kuuluvad kulud, nende osatähtsusega arvestades, ligi 20%.

Puhastuskulude rühmas on rohkeimal määral kallinenud habemeajamine — keskmiselt 33%, kuna juukselõikus ja seebi hind 14—17% kallinesid.

Saunahinnad on 1922 a. püsinud muutumata. Keskmiselt kallinemine rühmas 16%.

Küte ja valgustus on ainus rühm, mis võrreldes 1922 a. alanemist näitab.

Puude hinnad on küll pea samal kõrgusel (kased 90%, kuused 103, männad 109 1922 a.), kuid alanenud on suurel määral petrooleumi hind (1925 a. keskest alates 25% alanemist), samuti kui elektri (1924 a. 17%) ja viimasel ajal ka tuletikkude hinnad (ligi 10%).

Võrdkaalustatud keskmise järele on selle rühma kulud 7—8% alanenud 1922 a. vastu.

Keskmiselt oli elumaksumus Eestis 1926 a. lõpuks ligi 30% üle 1922 a. tasapinna.

Elumaksumuse alal enim „Eesti Statistika“ ilmunud artiklid:

Indeks-numbrid. A. Tooms „Eesti Statistika“ Nr. 2—4 1922 a. lhk. 68 ja 71—108.
Tallinna turuhindade liikumine ja nende indeks-numbrid 1921—1922. A. Tooms. „Eesti Statistika“ Nr. 6—8 1922 lhk. 75—87.
Elumaksumus ühes endise elum.-indeksi arvutamise. A. Tooms. „Eesti Statistika“ Nr. 36 (3) 1925 lhk. 1—100 (lisa).

A. Lepp.

ÜHINGUD JA SELTSID EESTIS 1921—1926.

UNIONS ET SOCIÉTÉS EN ESTONIE 1921—1926.

Allpool toome esmakordselt teostatud katse kindlaks määrata Eestis tegutsevate seltside ja ühingute arvu, samuti kui ligikaudsed andmed tegutsevate seltside kohta. Olgugi, et need andmed puudulikud, võimaldavad nad siiski teatud ülevaadet. Täielikuid ja täpsemaid andmeid pole meil seadusandlust, objektiivseid olusid ja seltside tegutsemise iseloomu arvesse võttes, ka tulevikus võimalik saavutada.

1. Andmete kogumise laad.

Ajutise Valitsuse poolt 21. III. 1919 a. vastuvõetud seltside, ühiste ja nende liitude registreerimise seaduse järele (R. T. nr. 18 — 1919 a.) olid kõik seltsid, ühised ja nende liidud kohustatud enne oma tegevuse algust registreeruma rahukogudes. Ühtlasi kohustati sama seadusega seltsi, ühiseid ja nende liite, kes enne nimetatud seaduse väljaandmist asutatud ja oma tegevust alanud, kuid vabariigi kohtuis veel registreerimata, seda tegema kuue kuu jooksul seaduse väljakuulutamise päevast (27. III. 19 a.) arvates. Hiljem pikendati seda tähtaega veel 6 kuu võrra, s. t. kuni 1 aprillini 1920 a.*) Ühingu ja seltside põhilimestikkude kokkuseadmiseks kasutas Keskbüroo rahukogude registreerimisosakondadelt saadud andmeid, täiendades neid „Eiigi Teataja“ lehtede järele, milles rahukogud avaldavad teateid uute seltside registreerimise ja vanade likvideerimise ehk sulgemise kohta.

Esimene täielikum seltside nimestik (nimetus, asukoht) ilmus 1925 a. kevadel riiklikus 1925 a. aadress-raamatus, sisaldades seltsi, mis registreeritud kuni 1924 a. lõpuni.

Käesoleva aasta septembris ilmunud 1926/27 a. riiklikku aadress-raamatusse on aga juba sisse võetud kõik 1926 a. algul tegutsevad seltsid ja ühingu.

Et „Eiigi Teataja“ avaldatavate registreeritud seltside nimestikkudes seltside aadressid puuduvad, pole Keskbüroo üle 300 registreeritud seltsi — peaaeglikult maal asuvate ühistegeliste organisatsioonide — kohta selguse saanud jõuda ka s ja kus nad tegutsevad, vaatamata omavalitsusasutuste kaasabi peale kohtadel. Imajärgi kohta on aadressi leidmine siiski talite allikate ja järelepärimiste teel teostatud.

*) 24. mail 1926 a. (R. T. 24. IV. 1926 a. nr. 37) kuulub ühingu, seltside ja nende liitude registreerimine, nne 26. III. 1926 a. Riikikogu poolt vastuvõetud seaduse põhjal, Siseministri võimkonda.

2. Seltside ja ühingute klassifitseerimine ja katsed nende tegevust sisuliselt uurida.

Seltside ja ühingute klassifitseerimisel on kinni hoitud saanast liigitussüsteemist, mis aluseks oli seltside nimestikkude kokkuseadmise 1925 ja 1926/27 a. riiklikkude aadress-raamatute jaoks. Beskätt, on kõik registreeritud seltsid ja ühingu jaotatud kahte pearyhmas: a) ühistegelised organisatsioonid ja b) muud seltsid. Esimene nimetatud rühm jaotub omakord 9 suuremasse ossa, teine — 3-ksse ja need osad veel umbes 60 alajaotusesse.

Seltsi teatud rühma või liiki kuuluvuse äramäärjaks oli peaaeglikult seltsi nimetus. Kuigi nimetus pea alati ka seltsi tegevuse ära ütleb, siiski sinntas üksikul korral raskusi seltsi tegevuse kindla ära äramäärjamine ja vastavasse rühma paigutamise ainult seltsi nimetuse järele. Seltsi tegevuse määrab täpselt kindlaks muudugi seltsi põhikiri, kuid põhikirjade saamine kohtadelt ja nende läbjuurimine Keskbüroos polnud teostatav.

Keskbüroo on teinud katsed koguda materjale — tegevusaruandeid — kõigi Eestis tegutsevate seltside kohta, kuid see töö pole kahjuks seni rahuldavalt tagajärgi annud. Ka üksikute rühmade, kindlamakujuliselt väljaarenenud erilaadiliste seltside tegevuse uurimised pole õnnestunud. Käesoleva aasta algul, näiteks, saadeti kultuur-hariduslike sihte taotlevale seltsidele (umbes 1100 s.) küsimislehed 1925 a. tegevuse kohta, et saada ülevaadet nende tööst ja arenemisest, mis väga tähtis Eesti kultuuri uurimisel. Tagasi on saadud küsimislehti kuni käesoleva aasta detsembrini ainult 40% tumber ja needki on enamuses puudulikult täidetud. Kuigi puuduva 60% kättesaamiseks on oma kaasabi Keskbüroole lubanud kultuur-hariduslikud keskasutised ja korraldused, on ka kultuurhariduslike seltside tegevuse sisuline uurimine üleriiklikus ulatuses, rääkimata kõigi registreeritud seltside tegevuse jälgimisest Eestis, meil alles tuleviku küsimus.

3. Tegelik seltside Seltside tegelikku arvu arv 1. I. 1926 a.

1. jaanuaril 1926 a. on võimata täpselt kindlaks teha, sest et mitmed seltsid, kuigi nad ametlikult pole likvideeritud, kaudsete andmete põhjal faktiliselt ei tegutse, on varjusurmas. Ka

on osa seltse ülesleidmata asukoha järele, mis ametlikul registreerimisel üles antud. Praktiliseks orienteerumiseks toome siiski, — arvestades ametlikult

likvideeritud, suletud ehk Keskbüroo andmeil tegevuse lõpetanud ja leidmata seltside arvuga, — ka seltside tegeliku arvu 1 jaanuariks 1926 a.

Tab. I. Tegelik seltside arv I. I. 1926 — Nombre enregistré des unions et des sociétés fonctionnant actuellement.

	Registreeritud seltside arv I.I.26 a. (=100%) Nombre enregistré des unions et sociétés au 1.1.26.	Ametlikult likvideeritud, suletud ehk Keskbüroo andmeil tegevuse lõpetanud 1919—25 a. jooksul*) Sisse on võetud ka rühm: „asukoht teadmata.“		Tegelik seltside arv I.I.26 a. Nombre effectif des unions et sociétés au 1.1.26.
		Absoluutarvud Nombres	%	
A. ÜHINGUD JA SELTSID — UNIONS ET SOCIÉTÉS	3 851	2261)	5,8	3 625
Sellest — Dont:				
1. Ühingu majanduse alal — Unions d'entrepreneurs industriels	777	30	3,9	747
2. „vaimlise kultuuri alal — Unions ayant un but de développement de culture	1 024	43	4,2	981
3. Ühingu tervishoiu, spordi ja karskuse alal — Unions de santé, de sport et de tempérance	232	12	5,2	220
4. Hoolekandehingud — Unions d'assistance	224	16	7,2	208
5. Ühiskondliku heakorra seltsid — Bien-être publique	219	2	0,9	217
6. Kutselised ühingu — Unions professionnelles	562	110	19,6	452
7. Rahvuslised ühingu — Unions nationales	43	1	2,3	42
8. Mitmesugused muud ühingu — Unions diverses	740	10	13,4	739
9. Segatüüpi liidud — Unions mixtes	21	2	9,5	19
B. ÜHISTEGELISED ORGANISATSIOONID — ORGANISATIONS COOPÉRATIVES	2 969	748 ^{b)}	25,2	2 221
Sellest — Dont:				
1. Ühistegelised keskasutised — Unions centrales coopératives	11	1	9,1	10
2. Tarvitajate- ja majandusühisused — Unions de consommateurs et sociétés économiques	376	131	34,9	245
3. Ühispannad — Banques coopératives	204	31	15,2	173
4. Vastastikku kindlustusseltsid — Sociétés d'assurance mutuelle	309	34	8,5	275
5. Põllumajanduslikud ühisused — Associations d'agriculture	1 802	384	21,3	1 418
6. Valmistusühingud ja tööarvolid — Coopératives de travail	10	1	10,0	9
7. Ühistegevuse edendamise seltsid — Sociétés pour favoriser la coopération	1	—	—	1
8. Muud ühistegelised organisatsioonid — Autres organisations coopératives	186	160	100,0	—
Üldse — Total	6 820	974	14,3	5 846

4. Registreeritud Sisulist analüüsi käesoleva üleseltside arvu liikumine 1922—1925 a. vaate lõpus toodud üksikasjalisem * seltside arvuline kokkuvõte ei võimalda. Seltside arvilist liikumist jälgides, võttes baasiks kuni I. I. 1922 a. registreeritud seltside üldarvu, näeme siiski, et registreeritud seltside arv on viimase nelja aasta jooksul, alates 1 jaan. 1922 a., kasvanud ümmarguselt 50% võrra — ühistegelised organisatsioonid 60,4%, muud seltsid ja ühingu 41,4%.

Ühistegeliste organisatsioonide tähtsamad rühmitused on arviliselt suurenenud järgmiselt:

		Tegelik arv I. I. 22
Põllumajanduslikud ühisused	94,2%	928
Ühispannad	43,7%	142
Vastastikku kindlustusseltsid	26,6%	315
Tarvitajate- ja majandusühisused	18,2%	318

Ühistegeliste keskasutiste arv on 4 pealt tõusnud 11 peale.

Muude — ilma ühistegeliste organisatsioonideta — ühingu ja seltside pearühmad näitavad järgmist arvilist kasvu:

Ühingu tervishoiu, spordi ja karskuse alal	61,0%	144
Ühingu vaimlise kultuuri alal	58,5%	646
Ühingu majanduse alal	47,2%	528
Ühiskondliku heakorra seltsid	41,4%	155
Hoolekandehingud	32,5%	169
Kutselised ühingu	27,2%	442

*) Unions et sociétés liquidées, fermées, ou ayant terminé leur activité d'après les données du Bureau Central au cours de 1919—25.

- 1) 226 seltsi hulgas, mis ajajärgul 1919—1925 on välja langenud:
- Likvideeritud või Keskbüroo andmeil tegevuse lõpetanud seltse 71
 - Suletud (tööliste ametühisused) 100
 - Asukoht teadmata 55
- 2) 748-st ühistegelisest organisatsioonist on:
- Ametlikult likvideeritud 28
 - Keskbüroo andmeil tegevuse lõpetanud 370
 - Asukoht teadmata 350

Tab. 2. Eesti ühingud, seltsid ja organisatsioonid registreerimisaja järele.
Unions, sociétés et organisations en Estonie (d'après la date de l'enregistrement).

	Registreeritud kuni 1.1. 1922 a. Enregistrement jusqu'au 1.1. 1922	Registreeritud: Enregistrement en:				Registreeritud seltside ja orga- nisatsioonide arv 1.1. 1926 a. Nombre de socié- tés et organisa- tions enregistrées au 1.1. 1926
		1922	1923	1924	1925	
A. ÜHINGUD JA SELTSID (ÜLDARV) — UNIONS ET SOCIÉTÉS (NOMBRE TOTAL)	2 722	383	170	326	250	3 851
I. Ühingud majanduse alal — Unions d'entrepreneurs industriels	528	59	28	77	85	777
Selles — Dont:						
1. Tööstustevõtjate ühingud — Unions d'entrepreneurs indus- triels	93	7	2	6	3	111
2. Kaupmeeste ühingud — Unions de commerçants	31	2	2	4	1	40
3. Majaomanikkude ühingud — Unions de propriétaires	23	—	—	1	—	24
4. Põllumajanduslikud ühingud — Unions agricoles	342	41	17	54	76	530
a) Põllumeeste seltsid — Sociétés d'agriculteurs	153	15	4	5	4	181
b) Seemneviljaseteid ja -ühisused — Sociétés et unions pour l'achat de semences	3	—	—	—	—	3
c) Alandus-mesindusseltsid — Sociétés horticoles et apicoles	14	3	—	2	2	21
d) Maaparandusseltsid — Sociétés d'améliorations foncières	6	1	3	4	0	23
e) Hobustakasvatuse seltsid — Sociétés d'élevage des chevaux	10	3	—	5	6	24
f) Sarvloomakasvatuse ühingud — Sociétés d'élevage des bestiaux	148	19	8	35	44	254
g) Sulg- ja väikeloomakasvatuse ühingud — Sociétés avi- coles et d'élevage du menu bétail	8	—	2	3	11	24
5. Kalandusühingud — Unions de pêcheurs	39	0	7	12	5	72
II. Ühingud vaimlise kultuuri alal — Unions ayant un but de déve- loppement de culture	646	158	56	99	65	1 024
1. Haridusühingud — Unions d'instruction	181	32	14	23	20	270
2. Kasvatusseltsid — Sociétés d'éducation	23	11	4	8	4	55
3. Koolide haldajate seltsid — Sociétés pour l'entretien des écoles	25	2	—	1	1	29
4. Noorsoo- ja enesearendajate seltsid — Unions de jeunesse et d'autodidactes	69	17	6	18	7	117
5. Kunstseltsid — Sociétés de beaux-arts	130	25	16	18	6	160
6. Teaduslikud ühingud — Unions scientifiques	26	3	3	3	5	40
7. Raamatukoguseltsid ja lugemisringid — Sociétés de biblio- thèques et réunions de lecture	148	60	11	20	14	253
8. Keelte õppimise seltsid — Sociétés pour l'étude des langues	10	2	1	1	—	14
9. Usulised seltsid — Sociétés religieuses	29	6	1	12	8	56
III. Ühingud tervishoiu, sporti ja karskuse alal — Unions de santé, de sport et de tempérance	144	35	13	26	12	232
1. Tervishoiuühingud — Unions de santé	4	1	—	5	2	12
2. Spordiseltsid — Unions de sport	86	27	12	14	8	147
3. Karskusseltsid — Unions de tempérance	54	7	3	7	2	73
IV. Hoolekandehingud — Unions d'assistance	169	13	8	18	16	224
1. Haige-, surma- ja abianimiskassad — Caisses d'assurance, en cas de maladies, de décès et caisses de secours	58	3	1	5	4	71
2. Abiandmis- ja hoolekandetseltsid — Sociétés de secours et de prévoyance	101	10	7	18	12	143
3. Lastekaitseühingud — Unions de protection de l'enfance	10	—	—	—	—	10
V. Ühiskondliku heakorra seltsid — Sociétés de bien-être publique	155	21	10	19	14	219
1. Tuleterjeseltsid — Sociétés de pompiers	148	19	10	19	12	208
2. Heakorraseltsid — Bien-être publique	7	2	—	—	2	11
VI. Kutselised ühingud — Unions professionnelles	442	49	31	29	11	562
1. Töölise ja teenijate ühingud — Unions d'ouvriers et de services	240	15	15	14	3	287
2. Ametnikkude ja teenijate ühingud — Unions d'employés et de service	86	7	2	1	1	47
3. Õpetajate ühingud — Unions d'instituteurs	110	12	7	10	2	141
4. Vabakutseliste ühingud — Unions de personnes exerçant une profession libérale	44	14	6	2	4	70
a) Arstide ja farmatseutide seltsid — Unions de médecins et de pharmaciens	19	4	4	—	1	28
b) Muude vabakutseliste ühingud — Unions d'autres professions libérales	25	10	2	2	3	42
5. Muud kutselised ühingud — Autres unions professionnelles	12	1	1	2	1	17
VII. Rahvuslikud ühingud — Unions nationales	32	1	2	6	2	43
1. Rahvuslikud ja rahvaste lähendamise ühingud — Unions nationales et à but d'approchement des nationalités diverses	32	1	2	6	2	43
VIII. Mitmesugused muud ühingud — Unions diverses	592	43	26	51	43	749
1. Põllumeeste kogud — Unions politiques des paysans	346	6	4	4	7	367
2. Üürnikkude ühingud — Unions de locaux	16	5	—	1	—	22
3. Demobiliseeritud sõdurite ühingud — Unions de guerriers démobilisés	3	—	—	—	—	3
4. Vigastatud sõjameeste ühingud — Unions de guerriers mutilés	32	—	—	—	1	33
5. Üllõpilaste seltsid ja korporatsioonid — Unions et corpora- tions d'étudiants	38	15	7	15	14	89
6. Naiseltsid — Sociétés féminines	29	3	1	3	4	40
7. Jahimeeste seltsid — Sociétés de chasseurs	41	6	2	10	6	65
8. Loomakaitsetseltsid — Sociétés de protection des animaux	3	—	—	—	—	3
9. Muud — Autres	24	8	6	18	11	127

	Registreeritud kuni 1.1. 1922 a. Enregistrement avant 1.1. 1922	Registreeritud: Enregistrement en:				Registreeritud seltside ja orga- nisatsioonide arv 1.1. 1926 a. Nombre de socié- tés et organisa- tions enregistrées au 1.1. 1926
		1922	1923	1924	1925	
IX. Segatüüpi liidud — Unions mixtes	14	4	—	1	2	21
1. Omavalitsusasutiste liidud — Unions d'institutions des administrations publiques	1	1	—	—	—	2
2. Muud liidud — Autres unions	13	3	—	1	2	19
B. ÜHISTEGELISED ORGANISATSIIONID (ÜLDARV) — ORGANISATIONS COOPÉRATIVES (NOMBRE TOTAL)	1 851	377	127	305	309	2 969
1. Ühistegelised keskasutised — Unions centrales coopératives	4	—	1	4	2	11
2. Tarvitajate- ja majanduslikud ühised — Unions de consommateurs et sociétés économiques	318	13	11	19	15	376
3. Ühis pangad — Banques coopératives	142	13	7	21	21	204
4. Vastastikku kindlustusseltsid — Sociétés d'assurance mutuelle	315	47	6	14	17	399
5. Põllumajanduslikud ühised — Associations d'agriculture	928	292	101	244	237	1 802
a) Piimatühisused — Laiteries coopératives	106	80	28	77	85	392
b) Kartulitühisused — Sociétés de cultivateurs de pommes de terre	98	55	15	21	7	191
c) Masinatarvitajate ühised — Sociétés pour l'exploitation coopérative de machines agricoles	489	143	37	72	49	700
d) Turbaühised — Sociétés pour l'exploitation des tourbières	80	44	16	32	62	243
e) Kontrollühised — Sociétés de contrôle	91	14	5	42	34	186
6. Valmistusühingud ja töötajaliidud — Coopératives de travail	5	2	—	1	2	10
a) Tööstuse alal — Dans l'industrie	2	—	—	—	—	2
b) Muud — Autres	3	2	—	1	2	8
7. Ühistegevuse edendamise seltsid — Sociétés pour favoriser la coopération	—	—	—	1	—	1
8. Muud ühistegelised organisatsioonid — Autres organisations coopératives	139	10	1	1	15	166
a) Maaharijate ühised — Sociétés de culture des terres	126	—	—	—	—	126
b) Linaharijate ühised — Sociétés de culture du lin	3	—	—	—	13	16
c) Ehitisühingud — Sociétés de construction	1	6	1	1	1	10
d) Tööühingud — Sociétés de travail	4	3	—	—	1	8
e) Elektri tarvitajate ühised — Sociétés de consommateurs d'électricité	5	1	—	—	—	6
Üldse: — Total:	2 722	383	170	326	250	3 851
A. Ühingud ja seltsid — Unions et sociétés	1 851	377	127	305	309	2 969
B. Ühistegelised organisatsioonid — Organisations coopératives	—	—	—	—	—	—
Kokku — Total	4 573	760	297	631	559	6 820

Tab. 3. Registreeritud seltside arvu ilikumine 1.1.1922—1.1.1926 a. — Mouvement du nombre enregistré des unions et des sociétés 1922—1926.

	Kuni 1.1.1922 re- gistreeritud seltsi- de arv — Nombre absolu des unions et sociétés enre- gistrées au 1.1.1922	Registreeritud seltside arvu kasv Augmentation du nombre enregistré des unions et sociétés					Kokku — Total 1922—1925	
		1922	1923	1924	1925	Arv Nombre	%	
A. ÜHINGUD JA SELTSID — UNIONS ET SOCIÉTÉS	2 722	383	170	326	250	1 129	41,6	
Sellest — Dont:								
1. Ühingud majanduse alal — Unions d'entrepreneurs industriels	523	59	28	77	85	249	47,2	
2. Ühingud tervishoiu, spordi ja karskuse alal — Unions de développement de culture	646	158	56	99	65	378	58,5	
3. Ühingud tervishoiu, spordi ja karskuse alal — Unions de santé, de sport et de tempérance	144	35	15	26	12	88	61,0	
4. Eesolekandühingud — Unions d'assistance	109	13	8	18	16	55	32,5	
5. Ühiskondliku heakorra seltsid — Bien-être publique	155	21	10	19	14	64	41,4	
6. Kutselised ühingud — Unions professionnelles	442	49	31	29	11	120	27,2	
7. Rahvuslised ühingud — Unions nationales	32	1	2	6	2	11	34,4	
8. Mitmesugused muud ühingud — Unions diverses	592	43	20	51	43	157	26,6	
9. Segatüüpi liidud — Unions mixtes	14	4	—	1	2	7	50,0	
B. ÜHISTEGELISED ORGANISATSIIONID — ORGANISATIONS COOPÉRATIVES	1 851	377	127	305	309	1 118	60,4	
Sellest — Dont:								
1. Ühistegelised keskasutised — Unions centrales coopératives	4	—	1	4	2	7	175,0	
2. Tarvitajate- ja majandusühised — Unions de consommateurs et sociétés économiques	318	13	11	19	15	58	18,2	
3. Ühis pangad — Banques coopératives	142	13	7	21	21	62	43,7	
4. Vastastikku kindlustusseltsid — Sociétés d'assurance mutuelle	315	47	6	14	17	84	26,9	
5. Põllumajanduslikud ühised — Associations d'agriculture	923	292	101	244	237	874	94,2	
6. Valmistusühingud ja töötajaliidud — Coopératives de travail	5	2	—	1	2	5	100,0	
7. Ühistegevuse edendamise seltsid — Sociétés pour favoriser la coopération	—	—	—	1	—	1	—	
8. Muud ühistegelised organisatsioonid — Autres organisations coopératives	139	10	1	1	15	27	19,4	
Üldse — Total	4 573	760	297	631	559	2 247	49,1	

PÖLLUTÖÖLISTE PALGAD 1926 a. SALAIRES DES OUVRIERS AGRICOLES EN 1926.

Pöllumajanduse tööstuse palgade kohta koguti teateid 1926 a. nagu eelmisel aastalgi põllumajandusliikude korrespondentide kaudu. Teateid saadi 805 aastatöölise, 971 suvetöölise ja 886 karjase kohta.

1. Aastatöölised. Aastatöölise palgad on ka 1926 a. tõusnud, kuigi mitte sel määral kui eelmisel aastail. Keskmise 18—50 a. v. aastatöölise palk on tõusnud — meestel 2,4%, naistel 9,2%, eelmise aastaga võrreldes. Enam on tõusnud rahapalgaliste palgamäär, kuna segapalgaliste meestöölise palgad ei näita tähelepanuväärt tõusu.

Naiste töötajad on suhteliselt palju enam kallinenud. Mees- ja naistöölise palga vahe on vähenenud järjekindlalt iga aastaga. Meeste palgad ületasid naiste palku: 1923 a. — 39,6%, 1924 a. — 35,1%, 1925 a. — 32,3%, 1926 a. — 27,9%. Viimase nelja aasta jooksul meestöölise aastapalgad on tõusnud 4704 marga võrra (18,6%), naistöölise aastapalk 6369 marga võrra (41,7%).

Aastatöölise palgad 1926 a. (peremehe toldul) — *Salaires des ouvriers annuels.*

Vanus — <i>Age</i>	M e h e d — <i>Hommes</i>			N a i s e d — <i>Femmes</i>		
	Yaatusaluste töölise arv <i>Nombre d'ouvriers sous observation</i>	Keskmise palk mrk. <i>Salairé moyen en mks.</i>		Yaatusaluste töölise arv <i>Nombre d'ouvrières sous observation</i>	Keskmise palk mrk. <i>Salairé moyen en mks.</i>	
		Aastas <i>Annuel</i>	Kuus <i>Mensuel</i>		Aastas <i>Annuel</i>	Kuus <i>Mensuel</i>
15—17 a.	40	22 343	1 862	22	18 113	1 609
18—24 a.	225	28 730	2 397	187	20 680	1 716
25—50 a.	184	31 607	2 641	134	23 147	1 929
Üle 50 a.	11	27 178	2 265	2	21 704	1 800
Keskm. 18—50 a. v.						
<i>Moyenne pour 18—50</i>						
1926 a.	409	30 025	2 506	321	24 657	1 805
1925 a.	488	29 816	2 443	308	19 836	1 658
1924 a.	262	26 892	2 241	115	17 448	1 454
1923 a.	225	25 320	2 110	238	15 288	1 274

Suurem osa — umbes 80% aastatöölisist on tähele panna segapalga järjekindlat rahaosa suuresegapalgalised, saades peale rahapalga veel varustust nemist ning varustusosa vähenemist. Sama liikuriides, viljas ning muis aineis. Eelmisel aastail võis mine avaldub ka 1926 a. segapalga koosseisus.

Segapalga aastatöölise palga koostisel %-des (18—50 a. v. töölisel).
Composition des salaires mixtes des ouvriers annuels en % (ouvriers de 18—50 ans).

	M e h e d — <i>Hommes</i>				N a i s e d — <i>Femmes</i>			
	Raha <i>En espèces</i>	Rille <i>Étoffe</i>	Vili <i>Blé</i>	Muu varustus <i>Autre munition</i>	Raha <i>En espèces</i>	Rille <i>Étoffe</i>	Vili <i>Blé</i>	Muu varustus <i>Autre munition</i>
1926	73,6	20,0	4,6	1,8	74,5	17,5	5,5	2,5
1925	71,1	21,3	5,8	1,8	69,8	18,2	9,0	3,0
1924	70,9	21,9	5,7	1,5	63,2	22,4	8,9	4,5
1923	66,0	23,6	2,2	8,2	61,0	17,7	8,1	13,2

Aastatöölise palgade liikumine maakonnis on olnud enam-vähem tühtlane. Mees-aastatöölise palgad näitavad väikest tagasiminekut ainult Tartu maakonnas. Kõrgepalgalise raioonina esinevad Pärnu, Viljandi ning Valga maakonnad, kõigemadalamad on palgad Saare ja Petseri maakonnis.

2. Suittöölised. Suittöölise palgad 1926 a., võrreldes eelmise aastaga, on vähem muutunud. Meessuuliste keskmine korpalk on tõusnud 1,7%, naisuuliste korpalk on tõusnud ainult 1,5%. Palgamäär suve pealt on jäänud meestel

endiseks, naistel on tõusnud 2,6%. Lahkumineku kuu- ja suvepalga vahekorris on tekkinud teenistuse kestuse muutumisest — meestel on teenistuse kestus vähenenud, naistel aga veidi suurenenud.

Suittöölise palgade liikumine maakonnis pole sündinud tühtlaselt. Nii on meessuuliste palgad tõusnud Viru, Järva ja Harju maakonnis; Lõuna-Eesti — Pärnu, Viljandi, Valga maakonnis on aga umbes sama võrra langenud. Samas vahekorris esinevad ka naisuuliste palgad, kuigi nende langus Lõuna-Eesti maakonnis on vähem.

Suvetööliliste palgad 1926 a. (peremehe toidul) — *Salaires des ouvriers saisonniers (à la table du chef) en 1926.*

Tööliliste vanusrühm <i>Classification d'après l'âge</i>	M e h e d — Hommes				N a i s e d — Femmes			
	Vaatusaluste tööliliste arv <i>Nombre d'ouv. sous observation</i>	Keskmine teenistuskestus kuudes — <i>Durée moyenne du ser- vice en mois</i>	Keskmine palk mrk. <i>Salatre moyen en mks.</i>		Vaatusaluste tööliliste arv <i>Nombre d'ouv. sous observation</i>	Kesk- m. teen- istuskestus kuudes <i>Durée moy. du service en mois</i>	Kesk- m. palk mrk. <i>Salatre moyen en mks.</i>	
			Suve pealt <i>Par été</i>	Kuus <i>Par mois</i>			Suve pealt <i>Par été</i>	Kuus <i>Par mois</i>
15—17 a. v.	32	6,4	16 620	2 605	19	5,8	12 243	2 094
18—24 „ „	257	6,3	21 845	3 443	230	6,3	15 506	2 464
25—50 „ „	206	6,3	24 327	3 854	203	6,4	17 208	2 673
üle 50 „ „	17	6,5	18 755	2 865	7	6,0	13 960	2 327
Keskm. 18—50 a. v. <i>Moyenne pour 18—50 a.</i>								
1926 a.	463	6,3	22 949	3 625	433	6,4	16 304	2 563
1925 „	569	6,4	22 937	3 568	555	6,3	15 892	2 525
1924 „	694	6,8	22 130	3 240	172	6,8	14 511	2 125
1923 „	289	6,4	20 222	3 143	293	6,3	13 180	2 085

3. Karjased. Karjaste palgad on vähenenud, võrreldes eelmise aastaga, 4,2%. Nad on jäänud Viljandi ja Saare maakonnis; kõigis tõusnud ainult Viru ja Harju maakonnis, endiseks

Karjaste palgad 1926 a. (peremehe toidul) — *Salaires des bergers en 1926 (à la table du chef).*

Karjaste vanusrühmad <i>Classification d'après l'âge</i>	Vaatusaluste karjaste arv <i>Nombre des bergers sous observation</i>	Kesk- m. teen- istuskestus kuudes <i>Durée moyenne du service en mois</i>	Keskmine palk mrk. — <i>Salatre moyen en mks.</i>			
			Suve pealt — <i>Par été</i>		Kuus — <i>Par mois</i>	
Kuni 15 a. v.	425	5,3	9 982	1 890		
15—17 a. v.	338	6,4	13 699	2 143		
Üle 17 a. v.	125	6,5	14 384	2 216		
Keskm. — <i>Moyenne</i>						
1926 a.	886	5,9	11 969	2 046		
1925 a.	1 114	5,9	12 510	2 129		
1924 a.	889	5,2	10 258	1 972		
1923 a.	368	5,8	10 012	1 891		

4. Päevatöölilised. Päevatööliliste palgad suvevilja külviajal kerkisid, eelmise aasta päevapalkadega võrreldes, — meestel 8 mrk. (4,1%), naistel samuti 8 mrk. (5,8%). Heinaaajal jäid päevatööliliste palgad peaaegu eelmise aasta tasapinnale. Täisealisil on palk tõusnud — meestel 3 mrk., naistel 4 mrk., alaealisil aga 10 marga võrra vähenenud. Viljalõikusajal olid päevapalgad eelmisest aastast madalamad — täisealisil meestel 9 marka (4,4%), naistel 8 marka (5,2%), alaealisil 3 marka (2,7%). Kolme sesooni keskmised päevapalgad on jäänud üldiselt eelmise aasta tasapinnale. Tunduvat langust näitab ainult omal toidul hobusemehe päevapalk — 493 mrk.-lt 478 mrk.-le (vähenenud 15 mrk. võrra).

Päevatööliliste palgad — *Salaires des ouvriers journaliers.*

	Hobusemehele maksti tööpäevas <i>Salatre journalier d'un ouvrier à cheval en mks.</i>		Peremehe toidul maksti tööpäevas mrk. <i>Salatre journalier d'un ouvrier à la table du chef en mks.</i>		
	Omal toidul <i>À sa propre table</i>	Peremehe toidul <i>À la table du chef</i>	Täisealisele — <i>Adulte</i>		Alaealisele <i>Mineur</i>
			Mehete — <i>Homme</i>	Naisele — <i>Femme</i>	
		a) Suvevilja külviajal — <i>Période des semailles.</i>			
1926	496	381	203	147	108
1925	508	374	195	139	101
1924	477	358	181	128	97
1923	457	357	170	115	84
		b) Heinaaiaajal — <i>Période de la fenaison.</i>			
1926	496	390	229	179	115
1925	507	396	226	175	125
1924	477	368	207	158	115
1923	452	361	197	146	106
		c) Viljalõikusajal — <i>Période de la moisson.</i>			
1926	453	346	194	147	110
1925	487	359	205	155	113
1924	458	357	188	142	106
1923	440	344	178	133	99
		d) Kolme hooaja keskmised (aritmeeilised) — <i>Moyenne (arithmétique) des trois périodes.</i>			
1926	478	372	209	158	111
1925	493	376	209	156	113
1924	471	368	192	143	106
1923	450	354	182	131	96

Pöllumööliliste palgade kohta enne Keskbüroo väljaannetes ilmunud arhiivid:

Pöllumööliliste palgaolud 1922 a. A. Susi. „Eesti Pöllumajandus I“.
Pöllumööliliste palgaolud ja tööturu seisukord 1923 ja 1924 a. J. Janusson. „Eesti Statistika“ Nr. 32(11).
Pöllumööliliste palgad 1925 a. J. Kurkus. „Eesti põllumajandus“. Vihk IV.

MESILASTEPIDAMINE JA MEETOODANG 1926 a.

L'APICULTURE ET LA PRODUCTION DU MIEL EN ESTONIE EN 1926.

Elimate aastate keskajal asus ka 1926 a. Riigi Statistika Keaskbüro põllumajandusosakond mesiperede arvu ja meetoodangu kohta andmete kogumisele. Teateid saatsid peale põllumajanduslike korrespondentide veel mesindus-korrespondendid, kelledele täitmiseks saadeti eri-küsimislehed. Küsimislehtede sisuks oli mesiperede talvetamine, hukkumise põhjused, suine perehittmine, meesaak ning mesiperede arv 1 okt. 1926 a. Neid teateid saatsid üle 300 mesiniku. Põllumajanduslike korrespondentidele saadi teateid ainult mesiperede arvu muutumise kohta juunis 1926 a. võrreldes 1925 a. juuniga.

1925 a. suvi oli mesilastepidamisele üks ebasoodsamaist. Juunis olid ilmad saajused ja temperatuur võrdlemisi madal, mille läbi nii perehittmine kui

ka meekogumine oli takistatud. Juulis muutus ilm erakordselt palavaks ja kuivaks. Liig ruttu õitsesid ära lilled ning ei annud mesilastele harilikku meesaaki. Augustis muutusid ilmad uuesti saajuseks, millega mesilastel ei olnud võimalik ka hilissuvel oma puudulikku meetagavara täiendada. Mesinikud teatasid perede nälgimisest juba 1925 a. sügisel. Nende poolt abitoiduna mesilastele söödetud suhkur ei suutnud täita mee aset. Need asjaolud ja külm ning pikk 1925—26 a. talv tingisid suure arvu mesiperede hukkumise. See selgub ka korrespondentide teateist.

Tab. 1. Mesiperede hukkumine korrespondentide mesilais 1925/26 a. talvel.
Mortalité des abeilles aux ruchers des correspondants en hiver 1925/26.

arv %	Vaatusaluste mesilaste arv Nombre des ruchers sous observation	Perede arv 1925 a. sügisel Nombre des essaims en automne 1925	Talvel hukkunud perede arv Essaims périss pendant l'hiver		Perede arv 1926 a. kevadel Nombre des essaims au printemps 1926	Hukkunud perede jaotus hukkumispõhjuste järele Répartition des essaims périss d'après les causes de mort							
			Kokku Total	%		Nälge Faim	Külm Froid	Nälge ja külm Faim et froid	Enne hukkumist Mort de l'abeille-mère	Kõhutõbi Dysenterie	Hilised Souris	Mitmesug. muud põhjused Autres causes	
	325	3612	842	23,3	2770	440	131	79	70	57	34	25	
%	—	—	100	—	—	52,3	15,0	9,4	9,0	6,8	4,0	2,0	

Sügisel 325 mesilast olnud 3612 mesiperest elas talve üle ainult 2770 peret, s. o. 76,7%. Hukkumise peapõhjuseks osutus nälge, mille kätte lõppes üle poole hukkunud peredest.

Hukkunud perede % oli eriti suur Lääne ja Viljandi mk. 27,1—29,7%.

Kui mesinikkude andmeid üldistada kogu maa

kohta, siis on perede hukkumisest saadud kahju rahvamajandusele kaunis tunduv. 1925 a. üleskirjutuse ajal juunis oli Eestis 45,1 tuh. mesiperet. Nende suvisoks juurekasvaks arvates 3,5 tuh. peret, oli sügisel Eestis ümmarguselt 48,6 tuh. mesiperet. Kui nendest talve jooksul hukkunuiks arvata 23,3%, s. o. 11,3 tuh. mesiperet ja 1 pere hinnaks keskmiselt 1500 mrk., saame kahjuks 17,0 milj. mrk.

Tab. 2. Mesiperede arv maakondade järele 1924, 1925, 1926 a. (ilma linnadeta).
Nombre des essaims d'abeilles d'après les arrondissements en 1924, 1925, 1926 (sans les villes).

	Viru	Järva	Harju	Lääne	Saare	Pärnu	Viljandi	Tartu	Valga	Võru	Petseri	Kokku Total
1924	2 692	1 645	3 457	1 958	1 453	2 995	3 178	5 313	1 154	2 099	1 025	27 904
1925	5 538	3 188	5 286	3 858	2 351	4 779	4 415	7 557	1 654	4 380	1 879	44 795
1926	4 881	2 818	4 600	3 259	2 035	4 038	3 377	5 790	1 276	3 510	1 490	37 194
	(+ suurenenud) % (+ augmentation)											
	(- vähenenud) % (- diminution)											
1924												
1925	+105,7	+98,7	+51,6	+102,2	+61,2	+59,6	+39,0	+38,4	+43,3	+49,3	+83,3	+60,5
1925												
1926	-11,9	-11,6	-11,3	-18,2	-13,4	-14,5	-23,6	-21,3	-22,9	-20,9	-20,8	-17,0

Põllumajandusliikude ja mesindus-korrespondentide andmete põhjal arvatades 1926 a. mesiperede arvu, selgub, et juuni keskpaigal 1926 a. oli Eestis ühes linnadega 37.310 mesiperet. Samal ajal 1925 a. üleskirjutatud perede arvust oli 1926 a. perede arv 17,0% võrra vähem.

Perede arv vähenes, eelmise aastaga võrreldes, kõigerohkem Viljandi, Tartu ja Valga mk. Üldiselt vähenes perede arv L.-Eestis rohkem kui P.-Eestis. Põhjuseks on siin arvatavasti peale hukkumise veel perede suurem süvine juurekasv P.-Eestis 1925 a., mil-line oletus põhjeneb viimaste aastate tähelepanekuil.

2. Mesiperede juu- 1926 a. suvel oli pereheitmise rekasv 1926 a. suvel. Iga 100 pere kohta saadi keskmiselt 37,8 noorperet, suuremalt osalt sülemete kujul (kunstpered moodustasid ainult 9,1% noorperede üldarvust). Kuid saadud peredest jäeti ainult osa iseseisvaks, kuna ligi 1/3 ühendati vanade, nõrgaks jäänud peredega. Nii oli mesiperede tegelik juurekasv 1926 a. suvel vähem, kui seda võis arvata saadud sülemete järele. Korrespondentide teadete põhjal oli mesiperede tegelik juurekasv keskmiselt 26,2%.

Tab. 3. Mesiperede juurekasv (mesinikkude-korrespondentide mesilais) 1926 a. suvel.
Accroissement des essaims d'abeilles (aux ruchers des correspondants) en été 1926.

Arv %	Mesiperede arv 1926 a. kevadel <i>Nombre des essaims au printemps 1926</i>	Saadud noorperede arv — <i>Nombre des essaims reçus pendant l'été</i>			Noorperede % kevadisest pere- de arvust <i>% des essaims reçus au nombre des essaims au printemps</i>	Perede arv 1 okt. 1926 a. — <i>Nombre des essaims au 1 oct. 1926</i>		
		Sülemeld <i>Naturels</i>	Kunstperesid <i>Artificiels</i>	Kokku <i>Total</i>		Absoluutarv <i>Nombres absolus</i>	%-des kevadisest perede arvust <i>En % au nombre des essaims au printemps</i>	%-des 1925 a. sügisest perede arvust— <i>En % au nomb. des essaims en automne 1925</i>
	2 770	952	98	1 048	37,8	3 406	128,2	96,8
	—	90,9	9,1	100				

Nii pereheitmise tung kui ka mesiperede tegelik juurekasv oli ka 1926 a. suvel eriti suur P.-Eesti maakonnis, iseäranis Virumaal, kus sülemete arv moodustab 61,1% talve üleelanud mesiperede arvust. Keskmiselt kõikus noorperede % P.-Eestis 50—60, tegelik süvine perede juurekasv aga 32—41%. L.-Eestis sellevastu leiame noorperede % kõikumist 21—40%, tegeliku juurekasvu kõikumist 15—27%.

Mesiperede süvine juurekasv ei katnud täielikult talviseid kaotusi, vaid käesoleva aasta sügisene perede arv on eelmise aasta arvust vähem 3,2% võrra. Ainult P.-Eesti maakonnad (peale Lääne mk.) näitavad mesiperede arvu suurenemist, L.-Eesti maakonnad aga (peale Petseri mk.) vähenemist. Eriti palju vähenenud oli mesiperede arv Viljandi ja Tartu mk. Arvates sama andmete põhjal välja mesiperede üleriiklikku juurekasvu 1926 a. suvel, selgub, et 1 oktoobril 1926 a. oli Eestis ligikaudu 47,4 tuh. mesiperet, seega

tegelik süvine juurekasv 10,1 tuh. peret 15,1 milj. mrk. väärtuses.

3. Meesaak. 1926 a. meesaaki võib pidada täiesti rahuldavaks. Süvised ilmastikolud võimaldasid meekogumist kogu suve kuni sügiseni. Tänavune õiemahl oli kuivade ilmade tõttu suhkrurikkam, mis hõlbustas mee valmistamist. Nagu korrespondentide—mesinikkude teadetest selgub, võis mett võtta raamtarudest 2/3 peredelt ja pakktarudest ligi 1/2 peredelt. Mett ei võetud suuremalt jaolt sama suve jooksul saadud noorperedelt ning erakordseil põhjusil ka vanadelt. Keskmiselt võeti raamtarudest 12,5 kg., pakktarudest 7,5 kg. mett 1 pere kohta. Arvates aga keskmist meetoodangut kõigi mesilas olnud perede kohta,—arvestades ka neid peresid, kellel mett ei võetud,—oli raamtarudest keskmine meesaak 8,9 kg., pakktarudest 3,5 kg.

Tab. 4. Meesaak 1925 ja 1926 a. korrespondentide-mesinikkude mesilais.
Rendement du miel aux ruchers des correspondants-apiculteurs en 1925 et 1926.

Mesilase loquary <i>Nombre total des ruchers</i>	Raamtarud — <i>Ruches à cadres</i>							Pakktarud — <i>Ruches-blocs</i>								
	Vaastuaste arv <i>Nombre des observations</i>	Perede arv — <i>Nombre des essaims</i>			Meesaak (kg.) — <i>Rendement du miel (kg.)</i>				Vaastuaste arv <i>Nombre des observations</i>	Perede arv — <i>Nombre des essaims</i>			Meesaak (kg.) — <i>Rendement du miel (kg.)</i>			
		Üldse — <i>Grand total</i>	Kelleldelel mett võeti — <i>Pour-niss. du miel</i>		Kokku — <i>Total</i>	Keskmise <i>Moyen</i>				Üldse — <i>Grand total</i>	Kelleldelel mett võeti — <i>Pour-niss. du miel</i>		Kokku — <i>Total</i>	Keskmise <i>Moyen</i>		
			Arv <i>Nombre</i>	%		Pere kohta mesilas <i>Par essaim</i>	Mett annud pere kohta— <i>Par essaim journ.</i> du miel	Arv <i>Nombre</i>			%	Pere kohta mesilas <i>Par essaim</i>		Mett annud pere kohta— <i>Par essaim journ.</i> du miel		
1925 a.	273	250	1 087	1 015	51,1	4 483	2,3	4,4	76	289	97	38,6	301	1,4	4,0	
1926 a.	315	296	3 131	2 238	71,5	27 928	8,9	12,5	54	202	96	47,5	717	3,5	7,5	

Kõrvutades käesoleva aasta andmeid eelmise aasta andmetega, selgub, et 1926 a. keskmine meetoodang on raamtarudes 3—4 korda, pakktarudes 2—3 korda suurem kui eelmisel aastal.

Mesinikkude andmete põhjal arvutades riiklikku mee kogutoodangut 1926 a., selgub, et mett võeti üldse ligi 362,4 tonni (22,1 tuh. pd.), sellest linnades ligi 0,8 tonni, muu osa maakondades. Üksikute maakondade mee kogutoodang oli järgmine:

Tab. 5. Mee kogutoodang 1926 a. (tonnides) — Rendement total du miel en 1926 (en tonnes).

	Viru	Järva	Harju	Lääne	Saare	Pärnu	Viljandi	Tartu	Valga	Võru	Petsen	Kokku Total
Raamtarudelt — <i>Ruches à cadres</i>	21,6	20,4	31,4	18,7	12,3	41,3	44,5	74,2	12,0	34,1	7,8	321,3
Pakktarudelt — <i>Ruches-blocs</i>	9,5	4,3	5,8	5,2	0,6	2,4	2,8	1,9	0,4	4,0	3,4	40,3
Kokku — Total	34,1	24,7	37,2	23,9	12,9	43,7	47,3	76,1	12,4	38,1	11,2	361,6
Ühes hinnadega — <i>Avec les villes</i>	362,4
Ühes hinnadega — <i>Avec les villes</i> 1925	11,9	5,7	10,2	8,3	6,1	11,2	4,5	10,0	7,0	3,6	4,6	89,1
Ühes hinnadega — <i>Avec les villes</i>	89,2

Kui arvesse võtta, et peale võetud mee jäeti mesitarudesse igale perle talvetoiduks keskmiselt 12,3 kg. mett, siis kogusid mesipered Eestis 1926 a. suvel üldse 945,8 tonni (57,7 tuh. pd.) mett, millest inimtooiduks läks 38,4%. Võetud mee väärtus (arvates 1 kg. hinnaks keskmiselt 195,2 mrk.) oli 70.795,8 tuh. mrk. Vahasaagi kohta käesoleval aastal ei ole andmeid kogutud. Arvates 1 pere kohta keskmiselt 0,3 kg. sulatatud vaha, oli kogutoodang ligikaudu 14,9 tonni 5.472 tuh. mrk. väärtuses,

Vilimase 3 aasta jooksul osutub see kõige paremaks saagiks. Siiski suurem osa korrespondente ei hinda meesaaki heaks, vaid keskmiseks. Kiisimusele „kuidas hindate tänavust meesaagi-aastat“ saadi järgmisi vastuseid:

Mesilaste pidamise ja meetoodangu kohta enim Keskbüroo väljaannetes ilmunud artiklid:

Mesilaste pidamine 1924 a. H. Brauer. „Eesti Statistika“ kuukiri Nr. 35(2).

Andmed mesiperede arvut ja meetoodangu kohta 1925 a. H. Brauer. „Eesti Põllumajandus“ v. IV.

H. Brauer.

MESILASTE PIDAMISE TASUVUS 1925—26 a. REVENÜ DANS L'APICULTURE EN ESTONIE 1925—26.

Alljärgnev arvutus on katse huvitava, kuid täpsete andmete puudumise tõttu keerulise ülesande lahendamiseks. Et mesilastepidamise üleriiklikku tasuvust välja arvata, selleks on tarvis täpseid raamatupidamisandmeid suure arvu mesilaste kohta. Need andmed praegu puuduvad täiesti ja nende aset käesoleval juhul peab täitma kalkultatsioon. Mõistagi ei või olla täpsed sarnase arvutuse tulemused, kuid meie põllumajanduse kõrvalharude tuluvuse selgitamise seisukohalt huvi võivad nad siiski pakkuda, mispärast nad ka alljärgnevalt toome. Lühidalt näitame ka arvutuse mõttekäiku.

Põllumajandusliku üleskirjutuse ajal 1925 a. juunis oli Eestis 45,1 tuh. mesiperet, suvel kasvas juure ligi 3,5 tuh. peret, millega sügisel oli 48,6 tuh. peret. Eelmise aasta sügisel võis Eestis olla ligi 47,8 tuh. mesiperet, sest mesilastele soodsate olude tõttu lõppes

1924/25 a. talvel ainult ligi 6% peredest. 1925/26 a. talvel lõppes sellevastu ligi 23,3% ehk 11,3 tuh. mesiperet, millega 1926 a. suve algul oli Eestis ainult 37,3 tuh. peret. Suvise suure juurekasvu tõttu oli sama aasta suve lõpul juba 47,4 tuh. mesiperet. Võiks loota, et käesoleval talvel mesiperede hukkumine ei tõuse üle 10%. Seega oleks 1927 a. kevadel arvata vasti ligi 42,7 tuh. mesiperet. Mesitarusid ja mesindusriistu oli neil aastail muretsetud vastavalt kõige suuremale mesiperede arvule, s. o. 48,6 tuh. pere jaoks, kelledest oli raamtarudes 36,5 tuh., pakktarudes 12,1 tuh. peret. Mesilaste kuuride ja mesiperede jaoks ehitatud talvemajakeste kohta puuduvad teated. Võiks oletada, et keskmiselt iga 100—200 pere peale tuleb üks kuur või majake ligi 20.000 mrk. väärtuses. Raamtarude üns hind on 2,500 mrk., pakktarude — 1,000 mrk.

	Väga hea	Hea	Keskmine	Halb	Väga halb	Kokku
Vaatluste arv	52	58	181	28	4	323
%	16,1	18,0	56,0	8,7	1,2	100,0

Üle poole kõigist mesinikkudest — korrespondentidest (56,0%) hindavad meesaagi-aastat keskmiseks, ning ligi 1/3 (34,1%) keskmisest paremaks, kuna alla keskmist oli meesaak ligi 10% mesinikkudel. Üksikuid maakondi vaadeldes, paistab, et meesaagiga ei olnud rahul kõigepealt Saare mk. mesinikud, kelledest ligi pooled teatavad halvast meesaagist, ning vähe üle poole — keskmisest meesaagist, kuna keskmisest paremaks hindab meesaaki ainult üks mesinik. Vähesed meesaagi põhjuseks on toodud kesk- ja hõlssurve kuiv ilm, mille tõttu mesilased ei saanud kanarbikult mett. Kõige rohkem teatavad keskmisest paremast meesaagist Pärnu, Viljandi, Tartu ja Valga mk. mesinikud, kuna teisis maakonnis kaaluv enamused hindab meesaaki keskmiseks.

ümber. Oletades, et taru peab vastu keskmiselt 20 aastat, on väärtuse vähenemine vananemise tõttu iga aasta 1/20 osa ehk 5% taru algväärtusest. Üle riigi on tarusid igas vanuses. Nende keskmist hinda võiks võtta vähe üle poole uuest väärtusest, seega raamtarudel 1500 mrk., pakktarudel 600 mrk. Mis puutub mesindusriistu, nagu meevurr, kärjepress, vahasulatamise riistad, suitsukann ehk -lõõts, peakate, mitmesugused kastid, korvid, noad jm., siis on neid nende rohkus mesila kultuurtasapinnast. Kõikumine võib olla väga suur. Käesolevas arvutuses on arvatud riistade kapitali iga pere kohta 300 mrk. väärtuses. Mesila aktiivkapitali hulka kuulub veel vastav erikirjandus ja mesilastepidamise jaoks ostetud suhkru, purkide, nõõri, paberi jne. tagavara, millist arvutuses nimetame talitus-tagavaraks. Kirjandust arvati

keskmiselt pere kohta 30 mrk., talitus-tagavara — 20 mrk. väärtuses. Kõigepealt on katsutud välja arvata mesilate tüleriiklikku kapitali 1 mail 1925, 1926 ja 1927 a. Ülesande lihtsustamiseks võiks oletada, et nii tarude ja mesilaskuuvide kui ka mesindusriistade kapital ei muutu aasta-aastalt tunduvalt, vaid et vastavalt vananemisele muretsetakse ka uut juure. Samuti ei võiks palju muutuda aasta-aastalt talitus-tagavara kapital 1 mail. Ka kirjandus, — käesoleval juhul peaasjalikult ajakirjad ja mõned õpperaamatud, — vananeb arvatavasti sel määral, kui teda igal aastal juure tuleb. Sellepärast võiks seda osa kapitalist välja arvata vaatlusaluseil aastail kõigesuurema perede arvu järele (48,6 tuh.). Mis puutub aga perede kapitali, siis on see väga muutlik ja on igaaastast suvisest juurekasvust ja talvisest hukkumisest.

Tab. I. Mesilate aktiivkapital (tuh. mk) — Capital actif des ruchers (milliers de mks).

	1 mai 1925 a.	1 mai 1926 a.	1 mai 1927 a. (arvatav) (supposé)
1. KUURID JA TARUD — <i>ABRIS ET RUCHES</i> : Mesilastekuurid — <i>Abris des ruches</i> (250 kuuri à 20.000 mk.) Raamtarud — <i>Ruches à cadres</i> (38.500 raamtaru à 1.500 mk.) Pakktarud — <i>Ruches-blocs</i> (12.100 pakktaru à 600 mrk.)	5 000,0 54 750,0 7 260,0	5 000,0 54 750,0 7 260,0	5 000,0 54 750,0 7 260,0
Kokku — Total	67 010,0	67 010,0	67 010,0
2. MESINDUSRIISTAD — <i>USTENSILES</i> (pere kohta à 300 mk.)	14 580,0	14 580,0	14 580,0
3. MESIPERED — <i>ESSAIMS</i> (pere à 1.500 mk.)	67 050,0	53 985,0	64 050,0
4. VAHA- JA MBEETAGAVARA — <i>RÉSERVES DE MIEL ET DE CIRE</i> (pere kohta à 500 mk.)	23 900,0	24 300,0	23 700,0
5. TALITUS-TAGAVARA (suhkur, purgid j. m.) — <i>MATÉRIAUX POUR L'EXPLOITATION</i> <i>COURANTS (sucre, ruses etc.)</i> (pere kohta à 20 mk.)	972,0 1 458,0	972,0 1 458,0	972,0 1 458,0
6. KIRJANDUS — <i>LITTÉRATURE</i> (pere kohta à 30 mk.)			
Kokku — Total	175 579,0	164 285,0	171 770,0

Samuti on muutlik igaaastane 1 mai mee- ja vahatagavara; teda arvutati eelmise suve perede arvu järele. Ühe pere kohta arvati mee- ja vahatagavara keskmiselt 500 mrk. väärtuses. Toodud oletuste alusel leiti, et mesilate aktiivkapital Eestis 1 mail 1925 a. oli ligikaudu 175,6 milj., 1926 a. mesiperede suurendatud hukkumise tõttu 164,8 milj., kuna arvatavasti 1 mail 1927 a. oleks 171,8 milj. mrk. Mesilastepidamise kogusaak arvutati vastavalt mesinikkude — korrespondentideilt saadud andmeile. 1925/26 a. oli see viletsate ilmastikolude tõttu ainult 33,5 milj., kuna 1926/27 a. ligi kolm korda suurem, nimelt 96,4 milj. mrk. Kogusaagist maha arvates käitiskulutuse, saame puhtsaagi. Käitiskulutusest kaunis suure osa (8,2 — 8,8 milj. mrk.) moodustab mesinikkudele kuuluv töötasu. Meie oludes ei ole uuritud küsimust, mitu tundi töötab mesinik mesilas. Seda küsimust uuriti eriti põhjalikult Helveetsias*). Selgus, et mesilais, milledes 30—40 peret, tuleb keskmiselt ühe pere kohta 4—5 töötundi, kuna alla 30 perelisis mesilais 5—7 töötundi. Üle 7 tunni tuleb 1 pere kohta mesilais, milledes alla 10 pere. Meil võiks arvata 1 pere kohta keskmiselt 7 töötundi ning 1 tunni hinnaks 25 mrk.

Kogu käitiskulutus 1925/26 a. oli 36,1 milj., 1926/27 a. 25,2 milj. mrk. Käitiskulutusele juure arvates aktiivkapitali %-di nõudluse (7%), leiame tootmiskulu, s. o. kogu kulu, millega saadi kogusaaki. 1925/26 a. oli see 48,9 milj., 1926/27 a. 36,7 milj. mrk. Võiks siis ligikaudu välja arvata, milline osa tootmiskuludest langeb meele ja kui kalliks läheb 1 kg. mee valmistamine keskmiselt. Andmed näitavad, et mesi on seda kallim mida vähem teda saadakse. Nii 1925 a. langes 89,2 tonni mee peale ümmarguselt 52% tootmiskuludest (vastavalt osale, millise mesi moodustas kogusaagist) ehk 25,1 milj. mrk., millega 1 kg. mee valmistus maksis ligi 281 mrk. Sellevastu 1926 a. langes 362,4 tonni mee peale 73,6% tootmiskuludest, s. o. 27,0 milj. mrk., mille tõttu 1 kg. mett mesinikule läks maksuma ligi 74 mrk. Mis puutub puhtsaaki, siis näitavad 1925/26 a. peale tehtud kalkulatsioonid puhtsaagi asemel puudujääki 2,5 milj. mrk. väärtuses, kuna 1926/27 a. tõuseb loodetav puhtsaak 71,2 milj. mrk. peale. %-des aktiivkapitalist andis 1925/26 a. mesinikkudele puudujääki 1,4%, kuna 1926/27 a. puhtsaaki 43,4%.

*) Vaata: Landwirthschaftliches Jahrbuch der Schweiz, 1924 Hett 4. „Erhebungen über den Betrieb und die Rentabilität der Bienenzucht im Jahre 1923.“

Tab. 2. Kogusaak, käitiskulutus ja tootmiskulu (tuh. mk.) — Production brute, frais de l'exploitation et coût de la production (milliers de mks).

	1.V. 1925/ 1.V. 1926	1.V. 1926/ 1.V. 1927	Käitiskulutus — Frais de l'exploitation.	
			1.V. 1925/ 1.V. 1926	1.V. 1926/ 1.V. 1927
Kogusaak — Production brute.				
1. Mesi — Miel (toom 195,2 tuh. mk.)	17 427,2	70 706,8		
2. Yaha — Cire (toom 364,9 tuh. mk.)	5 400,0	5 472,0		
3. Perede juurekasv — Accroissement du nombre des essaims (1925 a. 3500 peret, 1926 a. 10.100 peret à 1500 mk.)	5 250,0	15 150,0		
4. Mitmesugused sissetulekud — Recettes diverses (1925/26 a. 48.800 perest, 1926/27 a. 47.400 perest à 20 mk.)	972,0	948,0		
5. Tarude ja riistade kapitali suurenemine — Nouveaux ruches et ustensiles	4 079,5	4 079,5		
6. Vahatagavara suurenemine — Augmentation du stock de cire	400,0	—		
Kokku — Total	33 528,7	96 446,3		
Käitiskulutus — Dépenses de l'exploitation	36 059,1	25 189,0		
Puhtisaak (+) ehk puudujääk (—) Production nette (+) ou perte (—)	- 2 530,4	+ 71 257,3		
			Käitiskulutus — Frais de l'exploitation.	
			1. Hoonete ja riistade vananemine — Amortisation des bâtiments et des ustensiles (5% kapitalist)	4 079,5
			2. Hoonete ja riistade parandused — Réparation des bâtiments et des ustensiles (3% kapitalist)	2 447,7
			3. Perede hukkum. — Essaims péris (1925/26 a. — 11.206 peret, 1926/27 a. — 4710 peret)	16 944,0
			4. Suhkur lisatoiduks — Sucre pour les abeilles (1925/26 à 54 mrk., 1926/27 a. à 27 mrk.)	2 624,4
			5. Mitmesugused kulud — Dépenses différentes (pere kohta 30 mrk.)	1 458,0
			6. Mesinikkude töötasu — Salaire des apiculteurs (pere kohta 175 mk.)	8 505,5
			7. Vahatagavara vähenemine — Diminution du stock de cire	—
			Kokku — Total	36 059,1
			Aktiivkapitali %-di nõudlus (7%) — 7% du capital actif	12 290,5
			Tootmiskulu — Coût de la production	48 349,6

Arvates puhtisaagile juure mesiniku töötasu, saame mesiniku tulu. 1925 a. oli see ligikaudu 6,0 milj. mrk., 1926 a. — 79,8 milj. mrk. Sellest maha arvates kapitali %-di nõudluse (7% aktiivkapitalist), leiab mesinik oma tööga tegelikult teenitud summa, teiste sõnadega oma tegeliku tööpalga. Selgub, et 1925 a.

ei saanud mesinikud töö eest palka, sest %-di nõudlus ületab tulu 6,3 milj. mrk. võrra. Sellevastu 1926/27 aastal oli mesinikkude tegelik tööpalk 68,1 milj. mrk. millega mesinik teenis 1 töötunniga (tundide arv 47.400 × 7 — 331.800) 205 mrk.

Tab. 3. Puhtisaagi arvutus (tuh. mk) — Évaluation de la production nette (milliers de mks).

SAANUD — Doit	1.V. 1925/ 1.V. 1926	1.V. 1926/ 1.V. 1927	ANNUD — Avoir	
			1.V. 1925/ 1.V. 1926	1.V. 1926/ 1.V. 1927
1. Aktiivkapital aasta algul — Capital actif au commencement de l'année	175 579,0	164 285,0		
2. Tarude ja riistade parandused — Réparation des bâtiments et des ustensiles	2 447,7	2 447,7		
3. Suhkur lisatoiduks — Sucre pour les abeilles	2 624,4	1 279,8		
4. Mitmesug. kulud — Dépenses diverses	1 458,5	1 422,0		
5. Mesinikkude töötasu — Salaire des apiculteurs	8 505,0	8 295,0		
Kokku — Total	190 614,6	177 729,5		
Puhtisaak — Production nette	—	71 256,5		
Bilanss — Bilan	190 614,6	248 986,0		
			ANNUD — Avoir	
			Aktiivkapital aasta lõpul — Capital actif à la fin de l'année	164 285,0
			Mesi — Miel	17 427,2
			Yaha — Cire	5 400,0
			Mitmesugused sissetulekud — Revenus divers	972,0
			Kokku — Total	188 084,2
			Puudujääk — Déficit	2 530,4
			Bilanss — Bilan	190 614,6
			Mesinikkude tulu — Revenu brut des apiculteurs (Puhtisaak + töötasu) — (Production nette + salaire)	5 074,8
			Mesinikkude tööpalk — Revenu net des apiculteurs (mesinikkude tulu — 7% aktiivkapitalist) — Revenu brut des apiculteurs (7% du capital actif)	68 051,0

Sarnase teenistusega võib juba rahul olla, kuid peab silmas pidama, et see palk tuleb mitme aasta, seega tegelikult palju suurema töötundide arvu kohta, sest mitte iga aasta ei tasu töö mesilas nii hästi. Kalkulatsioonist selgub kõigepealt, kui suurel määral on

mesiniku tulu meie oludes mesilastele soodsaist ilmastiku tingimustest ja meekogumise võimalusest. Mida suurem meesaak, seda täielikum töötasu, seda vähemad on kulud 1 kg. mee valmistusel.

1) katmata %-di nõudlus — déficit.

	a) Majapidamiste arv Nombre des étables infectées		b) Haigete loomade arv Nombre des cas de maladies		Nakkav poliarahet- mine — Abortus en- zooticus	Nakkav eeskajakataarr Vaginitis (Colpitis) infectiosa granitosa	Rõuged — Variolae	Sigade kopsuataud Septicaemia haem. sumum	Sigade kalk Pests sumum	Sigade punataud Erysipelas aris	Põrsaste nakkav mak- sapõõlit — Hepatitis enzootica porcorum	Pahaloomul. sõrmpõõlitik Paratuberculosis	Sooletaud — Coccidiosis	Koerte kalk — Febris catarrh. inf. et nervosa	Lindude kalk Pests avium	Lindude parafilluluss Paratyphus avium	Lindude kõhuväetud Dysenteria gallinarum	Lindude toolvare Cholera gallinarum	Muud taudid — Autres maladies contagieuses	Kokku — Total	Muud haigused Autres maladies	Muu arstiabi — Autres traitements médicaux
	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37				
Hobused — Espèce chevaline	a.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	255	3 892	326
	b.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	54)	315	3 964	428
Veised — Espèce bovine	a.	9	—	5	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	563	2 117	141
	b.	23	—	14	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	79)	1 672	2 532	1 498
Lambad — Espèce ovine	a.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	26	2
	b.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	64	13
Sead — Espèce porcine	a.	—	—	1	3	217	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	234	575	187
	b.	—	—	6	3	290	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30)	355	781	220
Koerad — Chiens	a.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	45	161	92
	b.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17)	49	165	111
Kodulinnud — Volaille	a.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	8	22	—
	b.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	32	76	—
Kokku — Total	a.	9	—	6	3	217	7	—	1	14	2	2	1	1	2	10	—	—	15)	1 106	6 793	698
	b.	23	—	20	3	290	20	—	1	18	16	8	4	2	17	—	—	—	17)	2 424	7 532	2 279
Juuli — Juillet	a.	1	—	1	—	79	5	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	457	2 328	268
	b.	10	—	1	—	109	17	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	595	2 590	479
August — Août	a.	5	—	4	3	89	—	—	1	3	2	—	—	—	—	—	—	—	1	302	3 510	198
	b.	7	—	18	3	114	3	—	1	3	16	—	—	—	—	—	—	—	1	1 364	2 790	1 068
Septembre — Septembre	a.	3	—	1	—	49	—	—	—	10	—	1	1	1	7	—	—	—	1	267	1 900	232
	b.	6	—	1	—	67	—	—	—	14	—	3	4	1	14	—	—	—	1	465	2 152	781
1/I—30/IX 1926 a.		54	20	30	7	429	58	21	5	29	17	10	4	2	25	—	—	—	25	6 693	26 357	9 704
/—30/IX 1925 a.		48	11	43	17	356	82	31	12	88	—	—	—	9	16	—	—	—	16)	3 827	25 386	5 793

TAPAMAJADE TOODANG 1/I—30/IX 1926.

PRODUCTION DE LA VIANDE 1/I—30/IX 1926.

1926 a. tapeti avalikkudes tapamajades 9 kuu jooksul 24.609 veist, kelledest kaalu järele üle 20 pd. oli 31,8%, alla 20 pd. — 68,2%. Sellele ligidane oli raskusvaherkord ka eelmisel aastal, kuid arvuliselt tapeti 1926 a. 9 kuu jooksul 5198 veist (21,1%) vähem kui eelmisel aastal. Sellevastu oli järelevaatusele toodud veiseveerandite arv ligidane eelmise aasta arvule. *Tunduvalt suurenes 1926 a. nii tapamajades tapetud kui ka tapetult järelevaatusele toodud vasikate arv 1/I—30/IX 1926 a. tapeti tapamajades 38.915, 1925 a. — 35.588 vasikat, ning toodi tapetult järelevaatusele 1926 a. — 42.945, 1925 a. — 36.239 vasikat. Seega 1926 a. 9 kuu jooksul tapeti tapamajades enam ja toodi tapetult enam järelevaatusele üldse 10.033 vasikat (14,0%). Kõigerohkem vasikaid tapeti Tartu linna tapamajas (14.251 — 36,6%), ning toodi tapetult kõigerohkem järelevaatusele Tallinna linna tapamaja (31.724 — 73,9%). Suurt kasvamist näitab, eelmise aastaga võrreldes, ka tapamajades tapetud lammaste arv. Nimelt tapeti 1/I—30/IX 1926 a. — 28.226, 1925 a. — 19.544 lammas, seega 1926 a., enam 8.682 lammas (30,8%). Ka tapetult järelevaatusele toodud lammaste arv*

suurenes, kuigi vähemal määral (13.338 lammas — 12.469 vastu 1925 a.). Kõigerohkem lambaid (10.277 — 36,4%) tapeti A/S „Külmetuse“ tapamajas.

Eriti palju suurenes tapamajades tapetud sigade arv: 1926 a. tapeti 9 kuu jooksul 37.298, 1925 a. — 14.828 siga, seega 1926 a. enam 22.470 siga ehk 151,5%. Tapetult järelevaatusele toodud sigade arv kasvas samal ajal ainult 1.155 sea (3,3%) võrra. Sigadest ligi poole (17.088) tapeti A/S. „Külmetuse“ ja ligi 1/3 (13.468) tapeti A/S. „Estonia“ tapamajades. Kaalu järele oli tapamajades tapetud sigadest kuni 4-pundalisi — 37,2%, 4—6 pd. — 50,1%, üle 6 pd. — 12,7%. Vähe teissugune oli raskusvaherkord tapetult järelevaatusele toodud sigadel: kuni 4 pd. kaalusid 31,5%, 6—8 pd. samuti 31,5%, üle 6 pd. — 27,0%. Üle 6 pd. kaaluvaist sigadest oli 8 puudast raskemaid tapamajades tapetute hulgas ainult 5,0%, kuna tapetult järelevaatusele toodute hulgas — 15,7%. Need arvud iseloomustavad tapamajade nõudmisi ja neile pakutatavat kaupa. Kuna tapamajad turu jaoks eelistavad pekon-sigu, kasvatatakse neil veel kaunis rohkesti rasvasigu, milliseid tapetult turule tuuakse.

Tapamajades tapetud loomade arv I/I—30/IX 1926 a. — Animaux abattus aux abattoirs du 1/I—30/IX 1926.

	Hobused — Chevaux	Kariloomad — Gros bétail					Vasikad — Veaux	Lambad ja kitsed Moutons et chèvres	Sead — Porcs					
		Härjad — Boeufs		Lehmad — Vaches		Kokku Total			Kuni 1 pd. Moins d'un pd.	1—4 pd.	4—6 pd.	6—8 pd.	Ue 8 pd. Plus de 8 pd.	Kokku Total
		Ue 40 pd. Plus de 40 pd.	Ue 20 pd. Plus de 20 pd.	Ue 20 pd. Plus de 20 pd.	Ala 20 pd. Moins de 20 pd.									
Juuli 1926 a.	—	1	304	483	1 832	2 620	3 541	2 250	1	820	2 034	361	317	3 533
August „	3	1	364	583	2 387	3 335	1 170	6 948	—	541	866	318	258	1 988
September „	2	1	342	647	3 078	4 008	716	15 721	4	1 166	1 259	261	237	2 927
1/I—30/IX 1926 a.	37	37	2 621	5 171	16 780	24 609	38 915	28 225	55	13 815	18 968	2 657	1 863	37 298
1/I—30/VI „	31	34	1 611	3 458	9 483	14 586	83 488	3 312	50	11 288	14 749	1 717	1 051	28 855
1/I—30/IX 1926 a.	36	41	3 046	5 716	21 004	29 807	35 588	19 544	52	14 776			14 828	

Tapamajadesse järelevatusele toodud loomade arv 1/I 30/IX 1926 a.
Animaux abattus présentés pour l'inspection de la viande du 1/I—30/IX 1926.

	Hobuse-veerandid Quarts de cheval	Vaise-veerandid Quarts de boeuf			Vasikad — Veaux	Lambad — Moutons	Seasingid Épaules de porc	Lambasingid Épaules de mouton	Sead — Porcs					
		Ue 2½ pd. Plus de 2½ pd.	Ala 2½ pd. Moins de 2½ pd.	Kokku Total					Kuni 1 pd. Moins d'un pd.	1—4 pd.	4—6 pd.	6—8 pd.	Ue 8 pd. Plus de 8 pd.	Kokku Total
Juuli 1926 a.	—	69	642	711	2 150,5	929	176,5	40	8	695	682	567,5	374,5	2 327
August „	—	86	719	805	709,25	2 790,25	128	71	13	615,5	778,25	714,75	560,75	2 687,25
September „	—	114	1 005	1 119	682,25	5 202	320	31	9	805,5	1 141,25	1 026,75	822,25	3 904,75
1/I—30/IX 1926 a.	—	728	9 619	10 341	42 945	13 338	2 017,5	446	176,5	11 258	11 455,5	7 742	5 690	36 322
1/I—30/VI „	—	458	7 258	7 706	39 387	4 416,75	1 893	304	141,5	9 142	8 854	5 483	3 882,5	27 408
1/I—30/IX 1926 a.	8	707	10 020	10 785	36 239,25	12 460	2 213,5	226	924	34 243			35 167	

TABELID — *TABLEAUX*

	Belgia <i>Belgique</i>	Hollandi <i>Pays-Bas</i>	Inglise <i>Angleterre</i>	Läti <i>Lettonie</i>	N. S. V. L. <i>U. R. S. S.</i>	Poola <i>Pologne</i>	Prantsuse <i>France</i>
	1	2	3	4	5	6	7
A. KILOGRAMMIDES —							
1. Tera- ja jahvatatud viih, kartul, loomatoit . . .	—	32 988	298 573	1 960	1 468 870	2 769 111	1 784
2. Toiduained — karjasaadused	—	6 467	—	2 749	—	—	12
3. Kala ja kalakaup	—	—	754 569	31 003	—	—	114
4. Muud toidu- ja maitseained, pihritus ja joogid	166	24 187	16 845	3 126	676 920	463 745	5 145
5. Etnsloomad ja linnud (arv) (<i>nombre</i>)	—	—	—	—	—	—	—
6. Nahk, nahkkaup ja muud loomasaadused . . .	—	—	1 350	5 506	—	5	2 424
7. Seemned ja elustaimed	—	3 278	—	141	2 385	—	—
8. Puit- ja puutõstussaadused	—	2 230	389	462 103	—	—	3 468
9. Paber, paberkaup ja trükitõõ	178	6	409	4 313	—	95	259
10. Puuvill, lina ja muud kiudained	4 786	—	130 487	7 345	2 910	—	2 910
11. Tekstiiltõõstussaadused	2 693	9 896	22 653	7 802	—	5 854	11 244
12. Metallid	490 496	12 100	2 190 719	47 128	—	—	3 680
13. Metallkaup	23 649	39 318	180 238	37 553	—	6 252	443
14. Põllutõõmasinad ja -riistad	—	—	164	1 224	—	—	—
15. Muud tõõ- ja jõumasinad, transportabinõud. veesõiduriistad (arv) (<i>nombre</i>) <i>bateaux</i> (reg. ton.) (<i>tonnage</i>)	317	5 335	42 762	3 726	1 340	—	6 424
16. Instrumentid, aparaadid, laskeriistad . . .	292	—	115	87	—	—	1 461
17. Kivid, mullad ja nende saadused	16 335	57 940	604 988	28 792	—	926	223
18. Kivistisi, koks, põlevkivi	—	—	—	—	—	168 860	—
19. Õlid, rasvad, vaigud ja nende saadused . .	1 655	22 165	58 273	25 086	582 465	583 110	5 216
20. Väetisained	—	—	—	—	—	—	—
21. Keemiaained, värvid, apteegikaup	9 711	15 075	103 909	37 789	67	6	27 768
22. Kunstikaup, muusikariistad ja muu eespool nimetatamata kaup	2	27	1 466	97	—	103	313
Mokku { kg	550 230	231 012	4 407 899	707 530	2 734 957	3 997 567	72 888
{ %	2,0	0,3	15,7	2,5	9,7	14,2	0,3
1/I—31/X 1926	7 490 809	21 219 398	53 747 000	4 945 620	25 495 505	51 378 089	3 078 670
September— <i>Septembre</i> 1926	337 365	139 758	1 869 179	792 681	2 752 768	7 756 311	34 881
B. MARKADES —							
1. <i>Biés, pommes de terre, fourrage</i>	—	877 600	9 852 910	6 400	19 964 550	47 430 440	66 010
2. <i>Denrées alimentaires d'origine animale</i> . . .	—	729 680	—	315 660	—	—	1 200
3. <i>Poissons et leurs produits</i>	—	—	21 882 500	379 430	—	—	800
4. <i>Autres produits alimentaires (aussi riz et maïs), alcool et autres boissons</i>	34 860	3 864 180	1 121 360	332 930	6 220 940	12 789 180	918 430
5. <i>Animaux vivants et oiseaux</i>	—	—	—	—	—	—	—
6. <i>Peaux, cuirs, poils, cheveux et autr. mat. anim.</i>	—	—	1 140 560	1 611 730	—	7 420	2 542 280
7. <i>Semences et plantes</i>	—	253 230	—	18 770	57 240	—	—
8. <i>Bois et ouvrages en bois</i>	—	223 000	100 920	2 511 900	—	—	425 900
9. <i>Papiers et imprimés</i>	11 570	1 090	98 100	520 970	—	22 100	122 000
10. <i>Coton, lin et autres matières filamenteuses</i> .	420 000	—	14 577 180	2 320 860	276 450	—	1 367 700
11. <i>Produits de l'industrie textile</i>	2 065 800	1 863 400	24 136 570	4 658 210	—	5 485 700	19 557 820
12. <i>Métaux bruts et travaillés en partie</i>	6 501 620	205 700	37 857 230	546 490	—	—	37 800
13. <i>Autres ouvrages en métaux</i>	1 062 260	2 595 170	5 252 140	1 711 040	—	1 067 410	90 270
14. <i>Machines et outillage agricoles</i>	—	—	36 440	72 800	—	—	—
15. <i>Autres machin., moteurs et moyens de transp.</i>	292 420	1 162 020	12 523 440	593 640	187 600	—	2 171 250
16. <i>Instruments, appareils, armes à feu</i>	179 400	—	84 700	128 700	—	—	606 300
17. <i>Pierres, terres, poteries, verres etc.</i>	645 820	770 960	3 272 690	1 147 790	—	249 100	33 220
18. <i>Combust. minéraux (charbons, schiste comb.)</i>	—	—	—	—	—	675 440	—
19. <i>Huiles, graisses, résines et leurs produits</i> .	239 200	1 685 700	4 418 260	8 093 310	5 984 780	11 418 980	1 987 090
20. <i>Engrais</i>	—	—	—	—	—	—	—
21. <i>Produits chimiques, mat. tinctor., drogues</i> .	618 670	824 060	2 278 090	1 060 330	16 030	10 500	956 960
22. <i>Ouvrag. d'art, instr. de musique et autr. articl.</i>	2 000	40 500	1 075 370	69 550	—	103 000	445 310
Total { mk	12 073 620	15 106 290	139 705 460	26 100 560	32 707 640	79 259 270	31 330 340
{ %	1,3	1,6	15,3	2,8	3,5	8,6	3,4
1/I—31/X 1926	144 107 630	171 117 910	991 103 210	261 145 400	4 000 146 10	8 505 996 00	218 984 460
September— <i>Septembre</i> 1926	8 698 050	13 659 590	88 491 780	29 340 180	38 059 540	11 721 3790	24 554 740

1) Sellest: — Dont: 1) Brasilia (Brésil) 21.763 kg — 3.213.720 mk; 2) Bulgaaria (Bulgarie) 14.968 kg — 3.142.250 mk; 3) Türgi (Turquie) 13.546 kg — 2.784.960 mk.

Rootsi Suède	Saksa Allemagne	Soome Finlande	Taani Danemark	Tshehho- slovakia Tchéco- slovaquie	Ühisriigid États-Unis	Muud riigid Autres pays	Sellest: Norra Dont: Norvège	Kokku Total	%	1/I—31/X 1926
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
EN KILOGRAMMES										
243 082	555 315	—	1 000	—	931 905	352 002	—	6 686 590	23,8	85 189 318
—	1 250	28	—	13	—	233	—	10 752	—	59 197
7 925	80	122 354	—	—	—	185 562	185 562	1 101 607	3,9	11 244 716
731	1 818 243	10 778	1 362	178 611	14 306	279 672	—	3 493 837	12,5	37 959 512
100	—	—	—	—	—	—	—	100	—	406
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	536
3 324	31 921	2 857	94	27	34 229	10 793	—	92 530	0,3	1 819 118
122	12 505	367	4	—	—	878	—	19 680	0,1	884 628
498	8 972	2 089	22	4	—	24 145	—	503 870	1,8	4 237 676
1 814	50 392	1 724 557	205	2	26	240	15	1 782 496	6,4	8 558 397
—	11 553	—	1 183	—	367 057	28 743	—	556 974	2,0	4 673 053
1 729	60 782	4 407	5 834	5 093	59	3 435	411	140 981	0,5	1 013 162
69 868	675 753	—	12 192	16 031	—	5 833	1 689	3 523 850	12,6	14 049 539
14 219	367 951	29 810	4 987	1 387	—	2 455	800	708 836	2,5	5 845 616
4 170	22 162	612	2 866	—	—	204	—	31 402	0,1	1 701 184
45 189	270 110	231 203	4 003	—	7	9 439	—	628 563	2,2	3 100 146
—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	11
—	—	2,25	—	—	—	—	—	2,25	—	572,26
147	6 929	11	—	2	1	113	—	9 158	—	87 974
209	876 890	10 713	756	5 865	266	30 027	30 000	1 633 935	5,8	11 041 372
—	2 901 800	—	—	—	—	—	—	3 070 660	10,9	78 996 700
63 633	612 486	13 584	88 518	—	671 703	19 619	1 293	2 747 513	9,8	19 744 323
247 531	5 500	—	—	—	—	—	—	253 031	0,9	26 492 143
495 566	327 404	10 476	24 491	13	—	29 800	13 120	1 082 165	3,9	7 704 659
45	6 279	50	415	761	6	731	—	10 295	—	77 224
1 199 902	8 624 277	2 163 856	147 932	207 866	2 029 775	1 013 084	238 792	28 088 825	100	—
4,3	30,7	7,7	0,5	0,8	7,2	3,6	0,9	—	—	—
20 841 562	89 130 227	8 913 193	2 829 802	4 213 555	16 302 360	14 894 273	3 054 578	—	—	324 480 063
2 219 445	10 521 306	875 754	42 468	629 419	2 295 780	1 735 163	268 180	32 002 278	—	—
EN MARKS ESTONIENS										
7 250 240	7 747 100	—	33 000	—	26 312 980	11 262 550	—	130 803 780	14,3	1 541 167 040
—	143 750	2 800	—	1 300	—	27 960	—	1 222 350	0,1	7 207 040
92 000	8 000	1 223 540	—	—	—	2 319 530	2 319 530	25 905 850	2,8	309 636 760
48 290	17 566 320	1 083 870	286 020	4 911 800	2 262 580	18 339 320	—	69 780 080	7,6	897 720 750
30 000	—	—	—	—	—	—	—	30 000	—	6 057 100
1 060 780	23 066 450	2 698 280	142 260	26 380	5 044 640	1 630 060	—	38 970 840	4,2	360 396 160
15 350	1 564 050	127 270	700	—	—	128 340	—	2 164 950	0,2	68 135 910
51 190	1 052 450	174 670	5 810	680	—	739 360	—	5 285 880	0,6	52 853 900
251 550	5 073 420	27 704 910	20 350	650	5 950	83 250	3 000	33 915 910	3,6	187 835 340
—	4 010 070	—	517 000	—	77 081 970	2 730 000	—	103 301 230	11,3	914 038 800
2 328 000	54 681 200	3 233 200	1 107 500	5 505 300	134 220	4 160 080	324 000	128 887 000	14,2	778 709 180
3 398 260	13 947 800	—	126 900	570 000	—	374 320	250 000	63 566 120	6,8	258 998 540
2 538 880	31 085 530	2 238 500	402 760	146 520	120 680	427 410	32 000	48 738 570	5,2	354 229 770
433 410	1 965 270	99 500	292 160	—	40 800	—	—	2 940 380	0,3	125 605 130
10 391 900	45 747 900	14 198 140	975 700	3 000	3 078 450	2 040 600	780 000	93 368 060	10,2	594 907 080
143 400	4 895 100	7 700	—	5 000	2 000	684 600	—	6 738 900	0,7	60 320 770
11 310	12 292 410	1 204 170	51 250	601 580	5 320	1 471 720	1 467 000	21 757 340	2,4	133 498 820
—	11 840 200	—	—	—	—	—	—	12 515 640	1,4	200 330 950
5 633 050	20 110 860	3 723 380	4 732 340	—	16 732 410	1 238 320	103 200	85 997 680	9,4	469 671 480
1 559 500	53 000	—	—	—	—	—	—	1 612 500	0,2	182 460 660
7 298 410	16 201 950	715 010	1 787 680	160	—	1 539 740	183 680	33 367 640	3,6	251 494 920
28 600	4 617 840	18 520	438 670	681 100	6 000	751 760	—	8 278 220	0,9	50 562 390
42 564 120	277 650 670	58 453 460	10 920 100	12 453 470	130 828 000	49 988 920	5 462 410	919 144 920	100	—
4,6	30,2	6,4	1,2	1,3	14,3	5,5	0,6	—	—	—
350 853 630	2 354 665 320	242 932 460	103 323 460	148 065 550	896 675 900	673 149 950	74 708 470	—	—	7 806 739 090
48 311 090	260 558 180	28 760 920	4 390 890	24 971 370	10 299 950	92 664 000	3 149 810	882 673 620	—	—

3) India (Inde) 229.896 kg — 11.293.310 mk; 4) Kaanada (Canada) 372.025 kg — 10.953.270 mk; 5) Itaalia (Italie) 25.577 kg — 3.403.870 mk;

	Belgia <i>Belgique</i>	Hollandi <i>Pays-Bas</i>	Inglise <i>Angleterre</i>	Leedu <i>Lithuanie</i>	Läti <i>Lettonie</i>	N. S. V. L. <i>U.R.S.S.</i>	Prantsuse <i>France</i>
	1	2	3	4	5	6	7
A. KILOGRAMMIDES —							
1. Tera- ja jahvatatud vili, kartul, loomatoit	—	—	—	—	—	—	—
2. Toiduained — karjasaadused	—	—	179 672	—	2 010	—	—
3. Kala ja kalakaup	—	—	—	185	—	—	1 455
4. Muud toidu- ja maitseained, piiritus ja joogid	—	—	38 960	—	8 489	—	192
5. Elusloomad ja linnud (arv) (<i>nombre</i>)	—	—	—	—	56	—	—
6. Nahk, nahkkaup ja muud loomasaadused	—	—	—	—	3 630	—	—
7. Seemned ja elustalmed	—	—	205 733	—	544 069	—	—
8. Puu- ja puutööstussaadused	1 139 955	5 543 336	11 504 994	217	337 875	—	20 318
9. Paber, paberkaup ja trükitöö	306	—	96 897	—	26 410	2 218 368	61 073
10. Puuvill, lina ja muud kiudained	224 319	12 131	34 719	—	40 691	—	41 579
11. Tekstiilitööstussaadused	—	—	7 712	2 202	78 300	—	—
12. Metallid	—	—	51	—	—	—	—
13. Metallkaup	—	—	4 733	—	6 344	—	—
14. Põllutööstusmasinad ja -riistad	—	—	—	—	—	—	—
15. Muud töö- ja jõumasinad, transportabinõud	—	1 437	7 080	7 350	12 657	364	—
veesõiduriistad (arv) (<i>nombre</i>)	—	—	—	—	—	—	—
<i>bateaux</i> (reg. ton.) (<i>tonnage</i>)	—	—	—	—	—	—	—
16. Instrumentid, aparaadid, laskeriistad	—	—	—	—	20	—	—
17. Kivid, mullad ja nende saadused	—	—	—	—	972 803	—	—
18. Kivistisi, koks, põlevkivi	—	—	—	—	—	—	—
19. Õlid, rasvad, vaigud ja nende saadused	480	—	—	—	49 747	—	—
20. Väetisained	—	—	—	—	36 600	—	—
21. Keemiaained, värvid, apteegikaup	—	—	144 253	31	5 948	—	—
22. Kunstikaup, muusikariistad ja muu eespool	—	—	109	—	597	—	—
Kokku ^{kg} _%	1 365 060	5 556 904	12 224 913	10 045	2 126 190	2 218 732	124 617
	3,4	13,7	30,2	—	5,3	5,5	0,3
1/I—31/X 1926	12 308 102	39 711 897	162 013 955	258 880	23 119 964	20 857 490	4 507 641
September—Septembre 1926	2 196 000	6 537 051	24 776 493	43 025	2 806 307	2 038 357	88 023
B. MARKADES —							
1. Blés, pommes de terre, fourrage	—	—	—	—	—	—	—
2. Denrées alimentaires d'origine animale	—	—	35 623 280	—	117 490	—	—
3. Poissons et leurs produits	—	—	—	17 530	—	—	138 230
4. Autres produits alimentaires (aussi riz et maïs),	—	—	—	—	—	—	—
alcool et autres boissons	—	—	1 097 940	—	392 880	—	15 550
5. Animaux vivants et oiseaux	—	—	—	—	1 250 000	—	—
6. Peaux, cuirs, poils, cheveux et autr. mat. anim.	—	—	—	—	560 990	—	—
7. Semences et plantes	—	—	5 760 520	—	14 319 900	—	—
8. Bols et ouvrages en bois	8 220 900	35 007 530	107 267 230	24 000	1 652 790	—	1 000 000
9. Papiers et imprimés	20 000	—	3 421 940	—	508 390	69 485 120	1 350 000
10. Coton, lin et autres matières filamenteuses	22 015 800	585 220	3 063 000	—	819 030	—	3 808 500
11. Produits de l'industrie textile	—	—	1 622 800	2 521 000	38 576 900	—	—
12. Métaux bruts et travaillés en partie	—	—	2 000	—	405 100	—	—
13. Autres ouvrages en métaux	—	—	150 000	—	—	—	—
14. Machines et outillage agricoles	—	—	—	—	—	—	—
15. Autres machin., moteurs et moyens de transp.	—	180 000	1 122 000	5 566 250	1 201 300	32 000	—
16. Instruments, appareils, armes à feu	—	—	—	—	100 000	—	—
17. Pierres, terres, poteries, verres etc.	—	—	—	—	3 245 000	—	—
18. Combust. minéraux (charbons, schiste comb.)	—	—	—	—	—	—	—
19. Huiles, graisses, résines et leurs produits	80 000	—	—	—	2 029 500	—	—
20. Engrais	—	—	—	—	365 000	—	—
21. Produits chimiques, mat. tinctor., drogues	—	—	7 212 650	10 000	528 000	—	—
22. Ouvrag. d'art, instrum. de musique et autr. art.	—	—	140 000	—	95 000	—	—
Total ^{mk} _%	30 836 500	85 772 750	166 486 360	8 188 830	66 171 270	69 517 120	6 312 280
	3,8	4,5	20,7	1,0	8,2	8,6	0,8
1/I—31/X 1926	456 746 770	253 198 070	2 358 389 820	59 204 330	477 682 340	1 087 879 930	453 408 980
September—Septembre 1926	11 211 840	40 691 070	322 438 960	6 392 890	67 141 500	74 598 250	5 156 000

*) Sellest — Dont: 1) Algziir (Algérie) 100.613 kg — 2.380.500 mk; 2) Peru (Perou) 20.787 kg — 1.221.380 mk; 3) Persia (Perse)

Rootsi Suède	Saksa Allemagne	Soome Finlande	Taani Danemark	Ühisriigid États-Unis	Muid riigid Autres pays	Sellest — Dont		K o k k u Total	%	1/I—31/X 1926
						Lõuna Af- rika — Afri- que du Sud	Danzig Dantzig			
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
EN KILOGRAMMES										
163 031	100	2 813 968	—	—	195	—	—	2 977 294	7,4	8 983 069
97 955	815 870	2 875	4 239	—	—	—	—	1 102 621	2,7	9 743 594
15 769	9 185	4 639	1 827	—	2 359	—	—	35 419	0,1	523 974
2 452	5 762	364 058	—	150	—	—	—	420 063	1,0	1 024 137
914	—	13	—	—	—	—	—	933	—	5 993
5 612	1 742	6 125	83	16 755	—	—	—	33 947	0,1	1 020 449
—	5 123	19	—	—	—	—	—	754 944	1,9	1 158 958
1 377	308 455	840	425 890	—	800 002	783 622	—	20 083 259	49,6	212 632 826
92 749	150 906	8 492	—	—	217 501	9 378	—	2 872 702	7,1	27 598 247
5 000	14 706	8 586	—	—	—	—	—	381 731	0,9	10 150 131
13 734	71 292	13 845	95 838	—	37 251	—	35 861	320 234	0,8	3 178 698
12 229	11 293	731 396	—	—	—	—	—	754 989	1,9	2 262 842
646	660	49 511	—	—	24 558	—	24 558	86 452	0,2	256 052
—	2 860	147	852	—	—	—	—	3 859	—	50 010
28	3 495	1 781	—	—	163	—	—	34 355	0,1	212 817
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12,0
78	—	—	—	—	—	—	—	98	—	5 827
324 617	86	7 739 492	400 140	850 000	—	—	—	10 287 138	25,4	81 656 888
10 724	1 529	7 557	—	—	—	—	—	70 037	0,2	158 036
2 219	10 570	18	—	58 800	—	—	—	36 600	0,1	352 403
—	170	—	—	—	—	—	—	221 839	0,5	1 497 903
748 220	1 418 804	11 753 349	928 869	925 705	1 082 029	793 000	60 419	40 478 487	—	16 811
I,8	3,5	29,0	2,3	2,3	2,7	2,0	0,1	100	—	—
8 307 635	12 180 597	54 093 022	10 714 942	13 030 421	1 975 796	793 000	83 603	—	—	363 080 332
868 397	1 715 407	10 986 936	4 685 143	55 793	168 791	—	9 190	56 965 723	—	—
EN MARKS ESTONIENS										
1 209 170	4 500	11 715 580	—	—	3 900	—	—	12 933 150	I,6	46 297 370
10 642 150	200891860	742 870	1 123 340	—	—	—	—	248 643 990	30,9	2350007880
2 261 330	1 382 760	326 680	160 440	—	129 740	—	—	4 416 760	0,6	52 766 320
858 200	155 570	11 942 970	—	52 500	—	—	—	14 515 610	I,8	43 177 570
13 560 600	—	13 000	—	—	—	—	—	14 829 600	I,9	91 729 900
1 139 860	523 580	230 000	8 960	4 858 950	—	—	—	7 322 350	0,9	364 118 490
—	122 950	10 000	—	—	—	—	—	20 213 370	2,5	32 895 940
85 000	4 941 300	24 190	3 709 300	—	5 178 190	4 778 190	—	167 110 430	20,8	1503 656 240
2 457 110	4 256 670	169 840	—	—	5 999 120	236 000	—	87 668 190	10,9	830 223 740
125 000	1 096 440	375 000	—	—	—	—	—	31 887 790	4,0	1108 608 600
5 906 350	26 321 700	5 286 540	30 300 520	—	17 970 130	—	15 800 000	128 505 940	16,0	1194 163 230
1 249 800	690 000	2 990 310	—	—	—	—	—	4 032 110	0,6	17 932 270
26 000	126 000	1 061 100	—	—	900 500	—	900 500	2 668 700	0,4	11 211 200
—	165 000	8 000	90 000	—	—	—	—	263 000	—	2 690 400
4 000	2 874 410	1 070 650	—	—	66 000	—	—	12 116 610	I,5	49 845 100
10 000	—	—	—	—	—	—	—	110 000	—	2 636 000
1 420 600	10 000	20 382 780	1 556 100	3 920 620	—	—	—	30 535 080	3,8	231 819 170
407 000	15 000	204 360	—	—	—	—	—	—	—	367 890
125 000	1 070 000	6 000	—	—	3 600 000	—	—	2 735 860	0,3	5 285 680
—	28 000	—	—	—	—	—	—	365 000	—	2 735 410
—	—	—	—	—	—	—	—	12 549 650	I,8	100 503 600
—	—	—	—	—	—	—	—	263 000	—	4 391 500
41 487 170	244175750	56 559 850	36 948 660	12 482 070	30 247 580	5 014 190	16 700 500	804 586 190	—	—
5,2	30,3	7,0	4,6	1,5	3,8	0,8	2,1	100	—	—
264343900	1 772 180 220	286508500	365 098 620	112975390	94 446 580	5 014 190	22 660 300	—	—	8047063500
52 538 930	262715480	46 768 140	46 780 280	3 641 020	6 845 010	—	402 300	946 939 370	—	—

1.167 kg — 1.878.240 mk; 4) Uruguay (Uruguay) 71.714 kg — 1.940.800 mk.

Järjek. nr. tähtsus üksikainete nomenklat.	1000 kg	1000 mk	Järjek. nr. tähtsus üksikainete nomenklat.	1000 kg	1000 mk		
1	2	3	4	5	6		
SISSEVEDU							
I. Tera- ja jahvat. vili, kartul, loomatoit	6 686,6	130 803,8	409-471	Vask	14,4	2 137,4	
1 Rukis	3 441,4	55 002,8	477-478	Inglisina	0,7	347,0	
2 Nisu	1 404,8	37 930,7	XIII. Metallkaup			708,8	48 738,6
3 Oder	—	—	489-490	Rauast ja terasest taotud, pressit. ja valatud kaup ern.	205,4	4 866,0	
4 Kaer	—	—	491	Raudaurukatlad ja ern. katel-sepatõb	10,5	659,0	
6 Mais	—	—	492	Raud- ja terastorud ja nende õhendusjad.	91,3	4 280,2	
7 Muu teravill ern.	—	—	493	Trohtud, poleeritud, lõhvitud raud- ja teraskaup igasugune	42,6	6 767,0	
8 Herned	42,0	1 301,0	494	Raudplekk-kaup ern. lihtne	61,7	10 363,0	
12 Nisujahu	732,9	24 184,5	497	Raud- ja terastraat Ø1-5 mm	43,7	1 118,7	
17 Manna	42,7	1 570,4	507	Raudtraatnaelad ja -needid	22,2	592,1	
20 Herkulo ehk kaeratangud	10,0	289,1	508	Raud- ja terastraatkaup ern.	13,2	1 316,9	
24 Kihid igasuguse. (loomatoit).	493,3	5 428,5	509-511	Noakaup igasugune	3,6	1 396,9	
25 Õlikoogid	450,5	4 135,7	517	Vikatiid	—	—	
29 Muu loomatoit ern.	57,0	857,6	519	Ern. kivistõristad	13,2	2 087,3	
III. Kala ja kalakaup			521	Vasktorud	4,3	770,8	
53 Heeringad	956,6	25 905,9	522	Vasktraat isoleer. Ø0,5-12,5 mm	4,6	1 039,1	
IV. Muud toidu- ja maitseained, piiritus ja joogid			526-527	Vaskaup igasugune	4,5	1 324,7	
87-96 Puuvill ja marjad kuivatatud	3 493,8	69 780,1	536	Alumiiniumkaup ern.	3,3	1 807,2	
131 Riis	186,4	1 194,6	XIV. Põllutõmmasinad ja -riistad			31,4	2 940,4
133 Kohv toores, ubades	22,2	5 779,1	547-548	Viljapleksugarantuurid jõumasi-naga ja ilma	12,9	1 796,5	
136, 139 Kakao ubades ja pulbris	11,2	4 332,9	551	Traktorid	2,5	220,0	
140 Tee igasugune	8,5	1 090,0	554	Põllutõmmasinate osad	0,9	180,7	
141-142 Suhkur peenike ja rafinaad	1 169,5	2 981,3	XV. Muud töö- ja jõumasinad, trans-portabimõud			628,6	93 366,1
152 Tubak lehtedes, kasvades	49,2	32 197,7	555	Aurumasinad, lokomobillid	55,8	7 200,0	
156-166 Viljad ja veinid	1,3	10 336,6	556	Plabvatusjõumasinad	13,1	2 636,5	
179 Margarini	19,2	6 230,9	562a	Separatorid ja m. piimandus-masinad	4,2	1 333,2	
183 Sool	1 965,2	7 288,5	570	Õmblus- ja pilutusmasinad ja nende osad	34,4	11 832,1	
184-b Kopra	—	13 107,8	595,561	Igasugused tööstusmasinad ja abimõud rauast, malmist, terasest	95,2	20 062,6	
VI. Nahk, nahkkaup ja muud loomasaad.			568, 568a	Masinate ja aparatuuride osad	360,0	29 616,3	
193 Loomanahad kuivalt soolatud	24,6	4 380,0	573-577	Veesõiduriistad (rgt)	2,25	65,0	
194 Loomanahad märjalt soolatud	43,3	5 411,1	578-580a	Sõiduaotud	11,5	3 825,0	
196-198, 200 Tõttletud peenesord. nahad	4,1	6 230,9	595	Jalgtraat	0,8	521,0	
201 Suured parknahad	9,9	7 288,5	602	El.-dünamod., -mootorid, trans-formatorid	8,9	2 829,8	
213-223 Karusnahad	2,1	13 107,8	607-608	El.-lambid metallahidiga	1,2	1 747,2	
VII. Seemned ja elusained			609	El.-juhed isoleeritud	7,0	2 114,4	
238 Linnaseemned	—	2 165,0	610	El.-ja telef.-kaablid metallpautse-riaga	,1	069,1	
239 Ristikheinaseemned	—	—	XVI. Instrumendid, aparatuurid ja lasker.			9,2	6 736,9
243 Päevallilaseemned	2,7	64,4	617	Arstiriistad, -aparatuurid ja -tarbe-ajad	0,9	1 747,0	
VIII. Puu- ja puutõdisuasaadused			621-627	Kellad	0,3	1 042,4	
275-279 Tšileri- ja trelalitõb	3,8	908,6	641-643b	Laskeririistad	0,2	458,0	
280-288 Aami- ja puusepatõb	1,7	51,1	XVII. Kivid, mullad ja nende saadused			1 633,9	21 757,3
IX. Paber, paberkaup ja trükitõb			644	Vabrik ja ehit. tarvitata savil	643,5	3 176,5	
296 Paberimass kuiv	—	33 915,9	661	Tulekindlad kivid ja tahvlid (shamottkivid)	115,6	1 386,8	
297 Paberimass märg	1 325,6	15 907,4	700-702	Fajansskaup	21,9	1 821,3	
299 Tselluloos kuiv	257,7	6 102,9	703-706	Portselanikaup	13,4	2 495,4	
300 Tselluloos märg	—	—	707-725	Tahvelklaas ja klaaskaup	56,5	5 057,4	
302 Puupapp värvimata	119,5	2 728,9	XVIII. Kivisüsi, koks, põlevkivi			3 070,7	12 515,6
316 Paberossipaber	4,4	1 477,4	726	Kivisüsi	2 054,2	11 816,6	
322 Kirjutus- ja trükipaber	7,8	621,8	XIX. Õlid, rasvad, vaigud ja nende saad.			2 747,5	85 997,7
323 Tapetid ja bordüürid	5,4	632,6	731	Kivisõetõrv	47,9	767,0	
333 Raamatud ja ajakirjad võbra-keelsed	1,5	382,3	739	Nafta toores	291,0	2 909,7	
X. Puuvill, lina ja muud kiudained			740	Petrooleum	1 040,3	10 781,5	
335 Puuvill toores	557,0	103 301,2	742	Bensini	263,3	9 215,2	
339 Kanep	307,8	77 241,2	751	Määrdeõli ern.	149,1	6 616,3	
341 Džhuut	36,0	3 437,0	752	Parafin	22,4	979,8	
343 Vill värvimata	119,2	9 771,2	755	Kampol	102,8	6 219,0	
XI. Tekstiltõöstussaadused			761	Kookosõli	52,8	3 779,4	
350-352 Puuvillaniit ja -lõng	0,9	4 421,6	770	Loomarasv tehniliseks tarbeks	72,2	4 616,3	
354-363 Puuvillariie	45,3	36 080,7	787, 792-793	Pehmest kummist asjad õhend. kindainetega	8,1	4 877,8	
371 Muu kujutatud tõb ern	3,2	5 932,7	790	Kummist jalanõud	40,9	24 548,6	
382 Kõied ja nõbrid	2,5	6 068,8	794	Veoauteode massiiv-kummishiinid	0,1	90,0	
383 Kallavõrgud	21,7	2 788,9	798	XX. Väetisained		253,0	1 612,5
395-396 Villane lõng	4,9	3 956,1	802	Superfosfaat	247,5	1 659,5	
397-399 Villane riie kangas	19,0	12 916,4	XXI. Metallid			3 523,9	63 566,1
407-408 Sild- ja kunstilõidnit ja -lõng	22,1	38 468,3	455	Malm toores	—	—	
409-412 Sildriie	3,8	3 865,7	458-460	Leht- sordi- ja vormraud igasug.	2 864,7	39 464,7	
420-423 Villriie ja sellest kaup	0,3	5 297,0	461-463	Lehtraud ja raudplekk	438,9	15 790,6	
429 Vahariie ja sellest kaup	0,6	502,8	464-467 a	Teras	191,5	3 801,7	
431 Linoleum	1,0	360,1	XXI. Metallid			3 523,9	63 566,1
441-446 Valmisriided igast materj. peale sildi	2,4	385,5	490	Leht- sordi- ja vormraud igasug.	2 864,7	39 464,7	
449-453 Peakatted igasugused	0,4	537,6	494	Lehtraud ja raudplekk	438,9	15 790,6	
XXI. Metallid			498	Teras	191,5	3 801,7	
455 Malm toores	—	—	499	Leht- sordi- ja vormraud igasug.	2 864,7	39 464,7	
458-460 Leht- sordi- ja vormraud igasug.	2 864,7	39 464,7	500	Lehtraud ja raudplekk	438,9	15 790,6	
461-463 Lehtraud ja raudplekk	438,9	15 790,6	501	Teras	191,5	3 801,7	
464-467 a Teras	191,5	3 801,7	502	Leht- sordi- ja vormraud igasug.	2 864,7	39 464,7	

Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	1000 kg	1000 mk	Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	1000 kg	1000 mk	
1	2	3	4	5	6	
SISSEVEDU (järg)						
803	Kaalisool	—	879—985	Lõhna- ja kosmeetikaained	0,4	1 421,2
804	Tahhillsalpeeter	—	986—998	Mineerilvärvid	69,6	1 683,8
908	Värvelhapu ammoniak	—	1003	Aniliinvärvid	7,6	2 795,0
XXI. Keemiaained, värvid, apteegikaup	1 082,2	33 367,6	1031	Parkimisekstraktid	105,6	4 228,0
811	Värvelhapu alumiinium	510,0	1040	Saapamaäre	3,3	619,6
864	Kaustiksooda puhastamata	37,1				
866	Pesusooda	78,4				
873	Sõehape (vedel)	1,9				
890	Värvel toores, tükkides	—				
977	Valmistatud arstirohud	0,8	963,5			
VÄLJAVEDU						
I. Tera- ja jahvatatud vili, kartul, loomatoit	2 977,3	12 933,2	VIII. Puu- ja puutööstussaadused	20 083,3	167 110,4	
22	Kartul toores	2 881,5	247—251	Palgid, prussid, pakud, latid	14 786 kb. j.	1 476,6
II. Toiduained — karjasaadused	1 102,6	248 644,0	252	Liliprid	23 779 k. j.	2 859,0
30	Sealha värske ja soolatud	0,1	259—266	Laud ja plangid	5 084,5 st.	100 895,4
30a	Bacon	67,9	267	Propsid	85 450 kb. j.	5 452,6
31	Sealha suitsut. (singid, küljed)	0,3	269	Krohvimispeeurud		
32	Loomaliha	44,3	270	Vineer	1 493,3	41 127,0
34	Lambaliha	59,7	271	Vineerist toolipõhjad	212,5	10 840,0
38	Sea- ja loomarasv sulatatud	—	272	Tikutraat	60,8	1 600,0
42a	Kõhupiim	13,3	275a	Uksed	24,1	1 030,5
43a	Või	770,1	275b	Mööblid	31,1	1 779,3
45	Munad	2 187 720 tk.				
III. Kala ja kalakaup	35,4	4 416,8	IX. Paber, paberkaup ja trükitöö	2 872,7	87 668,2	
47—49	Värsked kalad	28,7	295	Kaltsud lgasugus. (peale villaste)	52,1	1 002,8
57—59	Kalakonservid	8,8	315	Palkimispaber	172,9	6 830,5
IV. Muud toidu- ja maitseained, piiritus ja joogid	420,1	14 515,6	316	Rotatsioonpaber	717,4	18 042,6
66	Teraleib, pain normal	8,4	322	Kirjutus- ja trükipaber	1 029,6	61 817,6
77	Õunad	—				
130	Kartulijahu	245,0				
149	Shokolaad	2,6				
V. Illusloomad (arv)	983	14 829,6	X. Puuvill, lina ja muud kiudained	381,7	31 887,8	
185	Hobused (arv)	50	337	Lina	266,8	27 178,5
186	Veised (välja arvatud vasikad) (arv)	898	338	Takud	54,8	2 785,4
189, 190	Sead, põrsad (arv)	26				
VI. Nahk, nahkkaup ja muud loomasaadused	33,9	7 332,4	XI. Tekstiilid	320,2	128 505,0	
193	Loomanahad, kruivalt soolatud	20,0	350—352	Puuvillanilit ja -lõng	94,2	38 501,7
194	Loomanahad märjalt soolatud	—	354—363	Puuvillarile	153,7	70 731,7
201	Suured parknahad	—	382	Pakkimis- ja kotirile	17,6	1 856,9
219—223	Karusnahad	0,001	387	Purjerile	30,5	4 574,7
227	Jõhvid	0,5	397—399	Villane riie	6,9	9 031,7
235	Soolad	5,5				
VII. Seemned ja elustaimed	754,9	20 213,4	XII. Metallid	755,0	4 932,1	
238	Linaseemned	754,8	456	Vanaraud	728,8	2 615,2
			468	Vanavask	16,9	1 565,0
			XVII. Kivid, mullad ja nende saadused	10 287,1	30 535,1	
			649	Tsement	6 176,9	24 502,0
			650a	Kips	459,9	1 400,0
			669	Telliiskivid vaapamata	3 492,2	4 470,6
			XIX. Õlid, rasvad, vaigud ja nende saad.	70,0	2 735,9	
			764	Värnits	—	—
			XXI. Keemiaained, värvid, apteegikaup	221,8	12 549,7	
			924	Kasilti	16,5	1 596,0
			1026	Tuletikud	205,3	10 937,7

Tab. 4. Väliskaubandus oktoobr. 1926 a. (tolliametite järele). — Commerce extérieur en octobre 1926 (par les bureaux de douane).

	Tallinna	Valga	Pärnu	Narva	Loksa	Haapsalu	Kuresaare	Kunda	Paidisk	Kokku Total
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Tonnides (Sissevedu — Importation)	23 561	978	1 121	1 897	—	5	1	728	—	28 089
En tonnes (Väljavedu — Exportation)	17 238	1 248	11 540	1 075	2 352	222	525	6 610	673	40 478
Üldabikaik — Total de l'importation et de l'exportation	40 794	2 226	12 661	2 972	2 352	227	526	6 336	673	68 567
1000 mk. (Sissevedu — Importation)	866 005	25 509	14 468	19 199	—	82	449	3 493	—	929 145
1000 mk. (Väljavedu — Exportation)	644 225	28 056	75 184	22 471	8 035	1 175	4 691	28 065	2 734	804 586
Üldabikaik — Total de l'importation et de l'exportation	1 510 230	53 565	89 652	41 670	3 035	1 207	5 140	26 498	2 734	1 733 731

Tab. 5. Tolliasutiste tulud oktoobris 1926 a. (tuhand. mk.) — Recettes douanières en octobre 1926 (1000 marks).

	Oktoober — Octobre		1/IV — 1/XI			Oktoober — Octobre		1/IV — 1/XI	
	1926	1925	1926	1925		1926	1925	1926	1925
	1	2	3	4		1	2	3	4
Sisseveotoll — Droit d'importation	154 528	141 709	1 030 641	851 899	Ladumaks — Droit de magasinage	809	1 264	6 402	6 315
Väljaveotoll — Droit d'exportation	10 542	9 239	103 880	73 273	Sadamamaksud — Droits de ports	7 937	8 337	64 341	56 644
Lisatoll — Accidents	414	340	4 088	2 267	Kraana tarv. maks. Droits pour l'emploi des grues	—	—	30 000	—
Kantselismaks — Taxes de bureau	207	151	2 135	1 472	Kokku — Total	8 146	9 601	70 773	62 959
Trahvid — Amendes	175	302	1 805	1 444					
Mitm. tollisissetulek. — Aur. recettes	744	1 188	7 526	5 078					
Kokku — Total	166 700	152 329	1 150 244	935 431					

Tab. 6. Eestis protestitud vekslid 1923—26 a. — Effets protestés 1923—1926.

	1923 a.		1924 a.		1925 a.		1926 a.	
	Arv Nombre	Summa 1000 mk Montant total en 1000 mks.	Arv Nombre	Summa 1000 mk Montant total en 1000 mks.	Arv Nombre	Summa 1000 mk Montant total en 1000 mks.	Arv Nombre	Summa 1000 mk Montant total en 1000 mks.
Jaanuvar — Janvier	907	85 168	2 861	94 194	1 958	100 827	3 027	84 794
Veebruar — Février	906	45 060	1 780	88 220	1 746	84 804	3 006	95 817
Märts — Mars	594	86 900	1 780	84 604	2 063	83 698	3 975	96 200
Aprill — Avril	956	27 619	1 604	89 412	2 028	100 170	3 806	80 891
Mai — Mai	684	32 813	1 685	86 718	2 354	72 443	3 227	70 918
Juuni — Juin	760	37 113	1 746	71 485	2 480	108 396	3 142	65 270
Juuli — Juillet	812	36 192	2 149	91 894	2 518	105 347	3 179	72 361
August — Août	898	57 927	2 831	100 544	2 171	77 515	2 946	68 290
September — Septembre	1 043	40 242	2 271	122 869	2 698	90 827	3 014	67 512
Oktoober — Octobre	1 505	48 805	2 052	103 751	2 986	86 215	3 487	118 406
November — Novembre	1 553	57 585	2 744	148 101	3 057	183 079		
Detsember — Décembre	2 443	89 589	2 664	113 263	3 594	96 272		
Kokku — Total	12 456	544 478	25 767	1 194 490	29 488	1 138 583		
Keskmiselt — Moyenne	1 038	48 712	2 147	46 957	2 457	88 610		

Tab. 7. Tallinna sadama tegevus novembris 1926 a.
Mouvement du port de Tallinn en novembre 1926.

Rahvuslik lipp Pavillons nationaux	Sellest — Dont																Laevadega veetud Transport de	
	Üldse Grand total				Rootsimaalt-le De-vers Suède				Saksamaalt-le De-vers Allemagne				Soomemaalt-le De-vers Finlande				Reisijaid (arv) Voyageurs (nombre)	Kaupu (tonnides) Marchand. (tonnes)
	Arv Nombre	Maht Ton. net	Neist laaditult*)		Arv	Maht Ton. net	Neist laaditult		Arv	Maht Ton. net	Neist laaditult		Arv	Maht Ton. net	Arv	Maht Ton. net		
1	2	3	4	5			6	7			8	9					10	11
I. SISSE TULNUD — VÄLISSÖIT — I. ENTRÉES — GRAND CABOTAGE																		
Eesti	65	6309	23	4112	12	2072	10	1873	1	23	—	—	89	1658	9	707	95	5085,99
Sell.aurul.—Dont bat.& vap.	12	3201	7	2208	7	1666	6	1376	—	—	—	—	—	—	—	—	89	2491,41
Belgia	1	278	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Danzig	5	420	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Inglise	5	4408	4	2895	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	598,19
Läti	1	281	1	281	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	492,80
Norra	1	571	1	571	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	574,10
Rootsi	6	1407	0	1907	5	1691	5	1691	—	—	—	—	1	210	1	216	—	2125,33
Saksa	40	24047	37	22825	—	—	—	24	16715	23	14611	6	4058	6	4058	—	119	21617,11
Soome	25	8246	23	8079	—	—	—	2	2562	—	—	—	22	5691	20	5424	378	1860,10
Taani	4	2579	8	2101	—	—	—	1	431	1	431	1	478	—	—	—	2	1415,58
Kokku — Total	153	49191	98	42771	17	3763	15	3564	28	18731	24	15042	69	11996	36	19465	601	33219,15
1/I—30/XI 1926	1209	587868	843	485778	127	28521	113	26087	261	169304	243	154724	430	117255	225	90715	10743	361441,73
Oktoober — Oct. 1926	138	51008	81	36799	12	2490	11	2400	22	14886	19	12870	73	14259	29	9069	778	24021,64
November — Nov. 1925	158	58919	95	45818	9	2115	6	1386	35	19882	33	19084	60	9865	24	7038	533	35954,19
Rannasõit — Petit cabotage																		
Rannasõit — Petit cabotage	76	5800	54	4157	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2918,20
II. VÄLJA LÄINUD — VÄLISSÖIT — II. SORTIES — GRAND CABOTAGE																		
Besti	86	5648	24	3518	7	1982	5	1268	2	781	1	674	28	1978	17	567	14	3854,27
Sell.aurul.—Dont bat.& vap.	10	4367	7	2951	6	1376	5	1263	1	674	1	674	1	1123	—	—	14	2252,60
Danzig	3	187	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Inglise	5	4407	5	4407	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2093,18
Läti	1	281	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norra	1	571	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rootsi	5	936	3	660	3	505	2	454	—	—	—	—	2	431	1	216	—	240,07
Saksa	33	20200	15	10599	—	—	—	12	6708	9	5789	12	7285	3	2029	—	82	3184,81
Soome	26	8347	22	5668	1	96	1	96	2	2562	2	2562	22	5596	19	2905	314	1618,15
Taani	4	2897	4	2937	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1571,10
Kokku — Total	114	43512	73	27693	11	1983	8	1813	16	9996	12	9029	59	15240	40	5716	412	12065,58
1/I—30/XI 1926	1180	589585	810	372844	110	26472	85	17409	160	127851	145	102610	514	187174	355	89974	9450	190755,64
Oktoober — Oct. 1926	151	51969	118	41768	15	3081	13	2447	17	11999	17	11999	90	21493	69	15216	690	16586,05
November — Nov. 1925	122	48417	89	33697	10	2003	10	2003	14	8519	9	6582	65	19465	41	10362	573	11142,78
Rannasõit — Petit cabotage																		
Rannasõit — Petit cabotage	97	8756	54	4429	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1764,42

*) Avec cargaison.

Tab. 8. Laitaropalise raudtee tegevus septembris 1926 a.
Chemins de fer à voie large en septembre 1926.

Nr. 61 (16) — 41

1. Tähtsamad andmed piirkondade järele — Données principales d'après les districts du réseau.

	Rongide arv Nombre de trains	Arakutatud läbilaske võimaluse % de l'exploit. de la capacité	Reisijate arv Nombre de voyageurs	Reisija — km üldarv (tuh.) Voyageurs — km (milliers)	Sellest III kl. (tuh.) Dont III classe (milliers)	Iste-krohtade arv kasutamise % % des places occupées	Tühjade kaubavagunite % üldarvust % des wagons à marchandises non chargés au nombre total des wagons à marchandises	Leanditud kaubavag. keskmine telje-koorem Charge moyen d'essieux pour un wagon à marchand. chargé	Kaubarongi keskmine kaal Poids moyen d'un train de marchandises	Kaubarongi keskmine telgede arv Nombre moyen d'essieux pour un train de marchand.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Paldiski—Keila	95	21,4	...	91	90	17,4	19,71	2,87	—	—
Haapsalu—Keila	131	21,0	...	1 086	1 099	34,3	15,31	1,38	—	—
Keila—Tallinna	1 963	—	...	3 239	3 229	60,3	20,07	2,96	—	—
Sellest: Keila—Nõmme	1 728	51,8	...	890	884	49,9	—	—	—	—
Nõmme—Tallinna	1 968	71,7	...	2 348	2 345	35,4	—	—	—	—
Neist: elektrirong. (Pääsk-Tall.)	1 708	—	...	2 028	2 028	55,4	—	—	—	—
Tallinna—Tapa	520	52,7	...	3 985	3 769	55,8	18,36	4,77	610	86,09
Tapa—Narva	297	28,0	...	2 231	2 141	33,6	33,72	5,23	484	63,13
Tapa—Tartu	282	48,5	...	3 619	3 317	58,5	19,20	3,20	459	78,10
Tartu—Valga	345	—	...	2 283	2 155	45,8	13,51	2,38	406	77,02
Sellest: Tartu—Elva	345	62,8	...	1 056	1 022	57,3	—	—	—	—
Elva—Valga	254	48,3	...	1 210	1 133	38,9	—	—	—	—
Valga—Irboska	126	18,6	...	1 028	990	35,7	17,13	3,44	404	60,32
Üldse—Total	3 393	—	392 564	17 447	16 760	52,8	23,11	4,09	494	74,68
Augustis—Août 1926	3 503	—	483 553	19 524	18 662	49,6	24,36	3,98	486	75,89
Septembris—Septembre 1925	3 214	—	390 334	17 615	16 801	53,0	25,4	3,83	472	76,74
1/I—30/IX 1926	30 843	—	3 508 297	160 410	153 639	53,3	25,28	4,46	518	74,22

2. Kauba- ja pagasivedu — Transport des marchandises et des bagages.

	Saadetiste arv Nombre d'envois	Saadetiste kaal (tuh.) Poids total (milliers)	Tonn—km (tuh.) Tonnes—km (milliers)	Vaatud tonn. arv ühe km pealt (tuh.) Nombre de tonnes transportées par km exploité (milliers)	Keskmine veokaugus Parcours moyen	Keskmine saadetiste kaal Poids moyen
	1	2	3	4	5	6
Kaubavedu: Septembr. 1926—Transport des marchandises en: Sept. 1926	46 057	113	12 481	19	116,6	2,4
Sellest erakaubad — Dont marchandises privées	45 404	107	11 650	17	109,1	2,4
Neist välkekirusega — A petite vitesse	91 612	104	11 290	17	108,7	3,4
Augustis—Août 1926	44 490	110	11 674	17	105,7	2,5
Septembris—Septembre 1925	43 350	115	11 324	18	103,7	2,7
1/I—30/IX 1926	373 922	1 096	128 936	192	117,8	2,9
Sellest erakaubad — Dont marchandises privées	358 530	983	106 124	158	107,9	2,7
Neist välkekirusega — A petite vitesse	254 866	962	108 630	154	107,9	3,8
Neist N. S. V. L. kaubavedu—Transport des marchand. de l'U. R. S. S.	11 903	98	21 410	32	213,0	3,8
Pagasivedu: Septembris — Transport des bagages en: Septembre 1926	27 125	1	62	0,09	86,2	0,03
Augustis—Août 1926	26 468	1	60	0,09	74,3	0,03
Septembris—Septembre 1925	27 554	1	94	0,14	96,4	0,03
1/I—30/IX 1926	201 550	7	492	0,73	73,0	0,03

3. Reisijate vedu — Transport des voyageurs.

	Septembris } 1926 Septembre	Septembris } 1925 Septembre	1/I—30/IX 1926
	1	2	3
Reisijate üldarv — Nombre total de voyageurs	392 564	390 334	3 508 297
Sellest välisühend. — Communication avec l'étranger	4 971	2 911	35 975
Dont Kohalik liikumine — Mouvement local	387 593	387 423	3 472 322
Sellest: I kl.	145	41	1 037
II kl.	4 763	6 241	51 387
III kl.	387 666	384 052	3 455 873
Reisija-km üldarv — Voyageurs-km	17 446 511	17 614 675	160 410 091
Sellest elektrirongid — Dont trains électriques	2 028 344	2 019 060	17 071 126
Reisijaid tee km peale — Voyageurs par km exploité	25 924	28 173	288 351
Keskmine sõidukaugus — Parcours moyen	44,4	45,1	45,7
Magamiskaartide üldarv — Cartes pour wagon-lit vendues	4 273	5 207	40 496
Jaamaeisse-pletite üldarv — Tickets d'entrée vendus	15 551	9 240	130 886

4. Veerevkoosseisu kasutamine — Exploitation du matériel roulant.

	Septembris } 1926 Septembre	Septembris } 1925 Septembre	1/I—30/IX 1926
	1	2	3
Rongide üldarv — Nombre total de trains	3 393	3 214	30 843
Rong-km üldarv — Trains-km	189 995	178 624	1 707 995
Sellest reisirongides — Dont trains de voyageurs	120 942	125 182	1 167 834
Vedur-km üldarv — Locomotives-km	182 121	171 643	1 624 307
Telg-km üldarv — Essieux-km	8 337 652	8 223 746	75 017 549
Sellest (Reisivagunite — Voitures à voyageurs	8 366 542	8 201 612	20 483 608
Dont Kaubavagunite — Wagons à marchandises	4 971 117	5 027 134	45 533 946
Keskmine telgede arv rongis — Moyenne des essieux par train	43 88	46,07	43,94
Sellest: Reisirongides — Trains de voyageurs	33,81	33,81—8,95	32,91—8,56
Dont Segarongides — Trains mixtes	39,34	46,24	32,44
Kaubarongides — Trains de marchandises	74,68	75,74	74,22
Kesk. kaubar. kaal — Poids moyen d'un train de marchandises	404	472	518

	1926	1925
Korralised tulud — Recettes ordinaires	623 600	556 455
I. OTSEKOHESSED MAKSUD — CONTRIBUTIONS DIRECTES:	55 242	53 458
1. Tulumaks — Impôt sur le revenu	30 271	31 316
2. Äri- ja tööstusmaksud — Impôts sur bénéfices industriels et commerciaux	18 169	17 714
3. Maa- ja hoonetumaksud — Contributions foncières	1 433	954
4. Maks kapitali % pealt — Impôt sur les intérêts	106	62
5. Krepostimaks — Mutations, immeubles et droits immobiliers	2 395	2 280
6. Pärandusmaks — Impôts sur les successions	2 863	1 123
II. LÕIVUD JA TASUMAKSUD — TIMBRES ET ENREGISTREMENTS:	33 891	32 549
7. Tempelmaks ja muud lõivud — Timbres	27 087	29 281
8. Patentid ja proovid — Contributions des patentes, droits de vérification	665	766
9. Mõnesugused tasumaksud — Enregistrements divers	6 129	2 502
III. KAUSSED MAKSUD — IMPÔTS INDIRECTS:	251 566	198 889
10. Tollid — Douanes	208 874	161 195
11. Aktsisid — Droits et taxes (accises)	42 692	37 694
IV. RIIGIMONOPOLID — MONOPOLES DE L'ÉTAT:	107 034	86 201
12. Piirituse monopol — Monopole de l'alcool	107 034	86 201
V. RIIGI ETTEVÕTTED JA VARANDUSED — ENTREPRISES ET PROPRIÉTÉS DE L'ÉTAT:	216 330	181 923
13. Riigi kapitalid — Fonds de l'État	778	292
14. Riigi maad, hooned, metsad ja veed — Domaines, forêts et eaux de l'État	39 898	32 330
15. Raudteed — Chemins de fer	123 994	105 102
16. Sadamad ja laod — Ports et dépôts	10 922	10 237
17. Post, telegraaf, telefon — Postes, télégraphes, téléphones	31 452	29 320
18. Mõnesugused riigi ettevõtted — Entreprises diverses de l'État	598	941
19. Mõnesugused riigi varandused — Propriétés diverses de l'État	2 688	3 708
VI. SEGATULUD — RECETTES DIVERSES:	—	4 050
20. Segatulud — Recettes diverses	—	4 050
Kokku — Total	658 103	557 072
Behmisil kuulend p. 20 all saadud tuludest tagasi makstud — Reversements au compte des recettes désign. sous p. 20	33 730	—
Sellest tagasi makstud eelmiste aastate maksu — Reversements au compte des recettes des années précédentes	778	617
Korralised tulud — Recettes extraordinaires	36 863	397
Operatsioonifondide tagasimaks — Encasement des fonds de roulement	31 774	97
Välismaa — Dette étrangère	5 091	—
Riigivaranduste müük — Vente des propriétés de l'État	—	300
Üldse — Total des recettes	660 465	556 765
1/I—30/IX	6 317 886	5 378 877
Augustis	687 548	614 525

	Sisse sõitnud Entrées			Välja sõitnud Sorties		
	M.	N.	K.	M.	N.	K.
Välispasididega	Riiklõivude järel D'après la sujétion					
Eesti — Estonie	370	175	551	353	212	566
Ameerika — États-Unis	18	6	19	14	4	18
Austria — Autriche	11	—	11	6	1	7
Belgia — Belgique	2	—	2	1	1	2
Halveetsia — Suisse	11	8	19	8	9	17
Hollandi — Pays-Bas	14	4	18	14	3	17
Inglise — Angleterre	48	21	69	51	20	71
Itaalia — Italie	4	2	6	11	4	15
Leedu — Lithuanie	37	12	49	35	10	46
Läti — Lettonie	181	71	252	202	73	275
N. S. V. L. (Vene) — U. R. S. S.	117	34	151	136	46	182
Poola — Pologne	25	8	33	26	0	32
Prantsuse — France	28	2	26	16	3	19
Rootsi — Suède	37	8	45	39	11	50
Saksaa — Allemagne	150	25	175	166	33	190
Soome — Finlande	108	24	130	107	25	132
Taani — Danemark	20	6	26	17	2	19
Tšehhoslovakkia — Tchécoslovaquie	93	3	96	93	3	96
Ungari — Hongrie	2	—	2	—	—	—
Muud riigid — Autres États	20	18	38	22	9	31
Riiklõivuseta — N'ayant auc. sujétion	56	13	49	38	20	58
Sisepasididega — Passeports ordinaires	4207					
Eesti — Estoniens	—			4243		
Läti — Lettoniens	3879			—		
Välispasididega	Piiripunkti järel D'après les cordons de la frontière					
Pass. pour l'étranger	—					
Tallinna	470	146	616	384	125	509
Valga	605	183	788	689	225	914
Narva	171	81	252	193	118	311
Mõisaküla	81	9	40	45	11	56
Paidiski	9	1	4	—	—	—
Mõniste	1	—	1	2	—	2
N.-Jõesuu	1	—	1	2	—	2
Piirivalvepunktid — D'après les cordons de la garde-frontière	44	15	59	40	16	56
Kokku — Total	1326	435	1761	1355	495	1850
Neist — Dont	117	27	144	117	31	148
Transiit — Transit	47	11	58	32	8	40
Diplom. passiga — Pass. diplom.	—	—	—	—	—	—
Sisepasididega — Passeports ordinaires	10					
Tallinna	729					
Valga	229					
Mõisaküla	73					
Koikküla	88					
Mõniste	7117					
Piirivalvepunktid	8246					
Kokku — Total	10007					
Üldse — Gr. total	116198					
1/I—30/XI 1926	10750			11132		
Oktoober — Octobre 1926	—			—		

Tab. 11. Eesti Panga äriseis 31 oktoobril 1926 a. Situation financière de la Banque d'Estonie, le 31 octobre 1926.

	1000 mk	%		1000 mk	%
<i>Trad. franç. voir „Recueil“ N. 56 (11), p. 30.</i>					
Aktiiva:			Passiva:		
Riigikassatähed, vahetusraha	386 556	4,7	Põhikapital	250 000	3,0
Kuid krangides	504 224	6,1	Tagavarakapital	250 000	3,0
Välisvaluuta	26 865	0,3	Kustatuskapital	6 558	0,1
Väliskorrespondendid	167 210	2,0	Pangatähed liikvel	1 926 151	23,3
Välisvekslid	113 986	1,4	Hoiusummad	210 812	2,5
Steevekslid	1 788 028	21,6	Riigikassa erihoiusummad	2 877 110	35,1
Kontokorrentlaenu	8 589 008	104,5	Riigikassa jooksvad arved	462 149	5,7
Mõnesugused kindlustatud laenu	651 272	7,9	Riigiasutuste jooksvad arved ja deposiidid	559 541	6,8
Akkreditiivide ja garantiide deebitorid	499 423	6,0	Kohustused välisvaluutas	55 029	0,7
Väärtpaberid	147 711	1,8	Akkreditiivide ja garantiide kreditorid	502 455	6,1
Muud aktiivad	385 259	4,7	Muud passiivid	789 409	9,5
8 259 548	100		8 259 548	100	

Tab. 12. Era- ja tähtsamate ühispankade äriseis 1 nov. 1926 a.
Situation financière des banques privées et des principales banques coopératives au 1 novembre 1926.

	21 erapanka 21 banques privées		19 ühispanka 19 banques coopératives	
	1000 mk	%	1000 mk	%
Aktiiva — Actif				
1. Kassa — Caisse	61 581	0,9	—	—
2. Kassa ja jooksvad arved teisis rahaasutisits — Caisse et comptes courants	57 427	0,8	—	—
3. Pt. 1 ja 2 kokku — Total p. 1 et 2	118 958	1,7	79 781	5,5
4. Panga päralt olevad väärtused — Effets en portefeuille	110 560	1,6	5 159	0,4
a) Väärtpaberid — Effets	84 725	1,2	3 752	0,3
b) Kallismetallid — Métaux précieux				
c) Väärtpaberid välisvaluutas — Devises etc. en valeurs étrangères	25 835 ¹⁾	0,4	1 407	0,1
5. Laenuid — Prêts	4 234 701	60,5	1 098 568	75,8
a) Diskonteeritud vekslid — Escomptes	1 861 370 ²⁾	19,4	436 572	30,1
b) Tähtajalised laenuid — Prêts terminables	195 844	2,8	398 313	27,5
c) Kontokorrentlaenuid — Autres prêts	2 677 487	38,3	263 688	18,2
6. Garantide deebitorid — Débiteurs de garanties	974 803	13,9	64 052	4,4
7. Korrespondendid — Correspondants	300 133	5,2	32 440	2,2
a) Loro	86 774 ³⁾	1,2	26 867	1,9
{ sisemaa — en Estonie				
{ väljamaa — à l'étranger	3 398	0,1		
b) Nostro	89 441 ⁴⁾	1,3	4 842	0,3
{ sisemaa — en Estonie				
{ väljamaa — à l'étranger	180 520	2,6	731	0,1
8. Protestitud vekslid — Effets protestés	18 475	0,3	3 883	0,3
9. Jaoskondade arved — Succursales	138 282	2,0	—	—
10. Liikumata varandus — Immeubles	522 450	7,5	46 135	3,2
11. Liikuv varandus — Mobiliers	43 236	0,6	9 867	0,6
12. Makstud prots. ja komisjonid — Intérêts et comm. payés	296 027	4,2	17 817	1,2
13. Jooksvad kulud — Frais courants			87 844	2,6
14. Üleminevad summad — Actifs transitoires	99 008	1,4	2 342	0,1
15. Muud aktiivid — Actifs divers	77 030	1,1	52 744 ⁷⁾	3,7
16. Nõudmised N. S. V. L. vastu — Dettes de l'U. R. S. S.	—	—	—	—
Kokku — Total	6 993 638	100	1 449 632	100
Passiva — Passif				
1. Panga kapitalid — Capitaux et réserves	994 045	14,2	105 377	7,3
a) Osakapital — Capital	733 536	10,5	80 664	5,6
b) Tagavarakapital — Réserves	201 868	2,9	15 300	1,0
c) Muu erikapital — Réserves spéciales	58 641	0,8	9 414	0,7
2. Hoiusummad — Dépôts	2 887 063	34,1	780 554	53,8
a) Tähtajalised hoiusummad — Dépôts terminables	500 082	7,2	301 089	20,8
b) Jooksvad arved — Comptes courants	1 778 724	25,4	461 988	31,8
c) Kontokorrentarvete krediidisaldod — Autres dépôts	108 277	1,5	17 477	1,2
3. Rediskont — Réescompte	357 734 ⁴⁾	5,1	42 433	2,9
4. Võlaarvad teisis asutisits — Créditeurs	536 706 ⁵⁾	7,7	209 988	14,5
5. Pt. 3 ja 4 kokku — Total p. 3, 4	894 440	12,8	252 421	17,4
6. Korrespondendid — Correspondants	785 749	11,2	36 240	2,5
a) Loro	148 129 ⁶⁾	2,1	10 583	0,7
{ sisemaa — en Estonie				
{ väljamaa — à l'étranger	19 624	0,3	210	—
b) Nostro	100 881 ⁶⁾	1,4	24 817	1,7
{ sisemaa — en Estonie				
{ väljamaa — à l'étranger	517 115	7,4	680	0,1
7. Maksukäisud — Acceptions	28 853	0,4	0	—
8. Riiigimaksud — Impôts	—	—	1 000	0,1
9. Väljamaksmata % — % restant à payer	14 853	0,2	3 226	0,2
10. Väljamaksmata osakasu — Dividendes restant à payer	5 623	0,1	3 672	0,3
11. Garantide kreditorid — Créditeurs de garanties	979 351	14,0	64 052	4,4
12. Jaoskondade arved — Succursales	141 753	2,0	—	—
13. Saadud prots., komisj. ja muud tulud — Intérêts et commissions reçus	478 657	6,8	119 163	8,2
14. Saadud prots. tulevasta aastast — Intérêts reçus pour l'année future	—	—	1 656	0,1
15. Läinud aastate puhask. arve — Bénéfices des années précéd.	—	—	317	—
16. 1925 a. jagamata puhaskasu — Bénéfice net de l'année 1925	—	—	—	—
17. Üleminevad summad — Transitoires	82 031	1,2	5 652	0,4
18. Muud passivid — Passifs divers	206 720 ⁶⁾	3,0	76 293 ⁷⁾	5,3
Kokku — Total	6 993 638	100	1 449 632	100

Tab. 13. Üksikute pankade äriseisu summad 1 nov. 1926 a.
Montant des bilans des banques au 1 novembre 1926.

	1/XI 1926 1000 mk
Erapangad — Banques privées	
G. Scheel ja Ko	1 781 716
Tallinna krediitpank a/s.	1 076 116
Eestimaa tööst- ja kaub.-pank	818 494
Põhja pank	510 048
Kommertsbank	411 065
Eesti laenupank a/s.	274 971
Tallinna aktsiapank	224 156
Eesti-Vene pank	190 620
Tallinna linnapank	221 634
Tallinna kaupm. disk.- ja laenupank	21 663
Rosen ja Ko	38 816
Tartu pank	577 327
Kaubapank a/s.	161 243
Tartu tööstuspank	85 611
Tartumaa pank	40 742
Pärnu krediitpank	163 486
Pärnu pank a/s.	125 962
Sakala pank	143 989
Viru pank	78 509
Valga pank	57 393
Võru pank a/s.	15 040
Kokku — Total	6 993 638

Tähtsamad ühispankad — Principales banques coopératives

Eesti rahvapank	331 633
Tartu eesti laenu- ja hoiutühisus	208 960
Kolmas Tartu laenu- ja hoiutühisus	135 598
Viljandi laenu-hoiutühisus	79 108
Tartu majaanikkuude pank	114 626
Rakvere ühispank	72 254
Võru ühispank	50 361
Tallinna majaanikkuude pank	72 778
Paide ühispank	44 571
Põhja-Eesti ühispank	36 602
Põltsamaa ühispank	38 051
Pärnu eesti laenu-hoiutühisus	44 289
Jõgeva ühispank	41 638
Tallinna laenu- ja hoiukassa	47 181
Saarte ühispank	26 824
Tallinna juudi ühispank	31 847
Saarde laenu-hoiutühisus	26 723
Võhma ühispank	21 283
Petseri laenu- ja hoiutühisus	24 315
Kokku — Total	1 449 632

1 okt. k/a. on rahaministeeriumi poolt äriseisu vormi erapankade kohta veidi muudetud. Muudatused on järgmised: 1) Aktivas on p. 4-c vekslid viidud p. 5-a alla. 2) Passivas on amortisatsioon kapital (p. 1-c), riigimaksud (8) ja pp. 15 ja 16 kantud kõik p. 18 alla (muud passivid). 3) Nii aktivas kui passivas on sisemaa korresp. välisvaluuta arve lihtsalt sisemaa korr. hulka arvatud. Tehtud muudatuste mõju on võrdlemisi tähtsusetu.

En vertu d'une disposition du Ministre des Finances, quelques modifications insignifiantes ont été apportées dans la composition des bilans — circonstance qui a déterminé les changements plus grands que d'ordinaire dans les pp. 4-c, 5-a, 7-a de l'actif et p. 1-a, 6-a, 8,15 et 16 du passif.

1) Ilma väljamaa veksliteta. 2) Siin hulgas väljamaa vekslid 508.738. 3) Siin hulgas ka arved välisvaluutas. 4) Siin hulgas maksukohaga väljamaal 314.398. 5) Siin hulgas väljamaa asutisits 81.022. 6) Siin hulgas — riigimaksud, läinud aastate puhaskasu arve, 1925 a. jagamata puhaskasu, amortisatsioon kapital (110.999). 7) Siin hulgas lihtmetete lisa-kohustusvastutus-summad 43.103.

	Mõõdu-üksus	Tallinn			Paldiski	Rakvere	Narva	Paide	Haapsalu	Tartu	Viljandi	Pärnu	Võru	Valga	Petseri	Kuresaare
		Nov. 1926	Okto. 1926	Nov. 1925												
		1	2	3												
Liha, lihasaused ja rasv Viandes et graisses	1. Sealiha, keedulih - Viande de porc II s.	nl. 1)	47	54	49	48	48	43	48	38	46	47	43	50	62	35
	2. " praeliha - " " " I	"	54	57	55	54	52	46	55	45	50	54	50	60	67	40
	3. Seapekk - Lard	"	60	68	64	61	60	56	61	60	58	60	65	70	75	51
	4. Loomaliha, supiliha - Viande de boeuf II s.	"	25	28	33	28	30	34	28	25	34	20	25	30	30	27
	5. " praeliha - " " " I	"	40	46	40	38	30	40	35	30	39	37	20	35	35	34
	6. Vasikalih, esim. veerand - Viande de veau II s.	"	32	34	28	32	32	22	30	24	28	29	-	30	25	19
	7. Vasikalih, tagum. veerand - Viande de veau I s.	"	37	38	31	35	37	26	35	28	30	32	-	35	27	23
	8. Lambalih, tagum. veerand - Viande de mout. II s.	"	33	34	34	33	33	35	36	25	35	28	26	31	32	21
	9. Lambalih, tagum. veerand - Viande de mout. I s.	"	36	38	38	35	38	37	39	20	37	32	30	36	36	24
	10. Searasv, suiatam - Graisse de porc.	"	64	66	60	66	68	65	70	68	65	64	73	75	75	70
	11. Searasv, sulatatud - Saïndoux	"	75	79	80	-	-	-	-	80	75	74	83	90	-	-
	12. Loomarasv, sulatamata - Graisse d. boeuf, n. fond.	"	40	40	40	35	-	-	-	43	50	40	45	45	45	45
	13. Loomarasv, sulatatud - Graisse de boeuf, fondue	"	75	79	80	-	-	-	-	80	80	80	50	60	60	50
	14. Teevorst - Saucisson	"	55	55	50	55	53	50	53	60	40	40	50	50	50	50
15. Sink - Jambon	"	75	75	75	75	75	70	75	65	65	70	70	70	70	90	
Kalad Poissons	16. Rähmed, värsked - Petits harengs baltiques, frais	"	14	15	14	17	10	-	-	-	-	-	-	-	-	10
	17. Kiud värsked - Esprots frais	"	28	23	19	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17
	18. Haugid - Brochets frais	"	24	23	28	25	24	-	-	18	20	27	25	22	18	17
	19. Ahvenad - Perches fraîches	"	22	22	25	17	21	-	-	17	15	21	20	17	16	14
	20. Sürjed - Gardons frais	"	-	-	-	-	-	-	-	12	12	15	14	12	13	9
	21. Rähmed, soolatud - Petits harengs baltiques, salés	"	15	15	13	16	12	13	10	19	10	...	-	14	...	11
	22. Kiud soolatud - Esprots salés	"	23	25	20	20	24	25	23	25	19	22
	23. Heeringad - Harengs	"	23	23	28	20	21	20	21	18	22	...	23	20	...	24
	24. Kiud toosides - Esprots en boîtes	"	60	60	50	55	50	50	53	50	55	53	53	55	55	50
	25. Rukis - Seigle	pd. 2)	340	328	300	320	323	300	-	319	-	320	-	325	350	300
	26. Nisu - Froment	"	-	-	-	425	-	-	-	470	-	480	-	481	-	400
	27. Oder - Orge	"	300	300	300	240	235	253	290	261	250	260	226	253	250	305
	28. Kaer - Avoine	"	260	260	265	233	270	240	228	239	225	281	218	225	220	225
	29. Rukikijahu - Farine de seigle	"	348	338	300	335	335	325	336	340	350	350	343	350	-	353
30. Nisujahu, liht - Farine de froment	"	660	660	650	470	-	-	538	500	-	550	-	425	-	505	
31. Sõela - blutée	"	-	-	-	600	650	-	680	620	653	-	-	650	-	545	
32. Odrajahu, intmtoiduks - Farine d'orge (pour l'aim. de l'homme)	"	550	550	550	480	391	450	445	405	500	...	350	375	-	430	
33. Odrajahu, loomatoid - Farine d'orge (p. le four.)	"	-	-	-	285	275	260	243	270	243	230	250	250	-	340	
34. Odratangu - Gruau d'orge	nl. 1)	15	15	16	14	15	14	207	18	14	16	277	13	-	15	
35. Krubid - Orge perlé	"	18	18	18	16	15	15	17	14	18	...	15	16	...	16	
36. Rukkleib - Pain de seigle	"	8,1	7,5	7	7,5	7,5	8	7,8	7,5	8	8	8	8	8	9	
37. Peenleib - dent-blanc de seigle	"	18	18	14	16	13	16	15	12	16	15	16	15	18	17	
38. Sepik - Pain de froment	"	15	15	16	16	16	16	15	16	16	16	18	18	18	16	
39. Sai - Pain blanc	"	20	20	19	24	20	25	22	22	22	24	25	22	25	23	
40. Piim, rõõsk - Lait, frais	tp. 3)	20	20	22	18	18	14	17	16	15	18	15	16	23	15	
41. Koor, - Crème fraîche	"	115 ⁸⁾	115 ⁸⁾	120 ⁸⁾	-	-	-	-	80	90	100	93	120	-	80	
42. hapu - aigre	nl. 1)	45	45	50	-	50	-	48	43	38	50	93 ⁷⁾	45	-	28	
43. Kõhupim - Caillebotte	"	17	17	17	-	12	20	-	12	12	20	15	15	14	15	
44. Või meierei, rõõsakoore - Beurra de ferme, frais	"	105	108	124	103	108	113	115	101	08	110	96	108	90	91	
45. " kõõgi - Beurra de cuisine	"	95	95	105	94	100	95	90	90	86	90	86	95	70	80	
46. Kanamunad - Oeufs de poule	paan. 4)	19	16	25	20	17	17	17	18	15	16	18	18	14	15	
47. Kartulid - Pommes de terre	pd. 1)	78	80	115	45	58	49	40	77	75	68	58	68	50	50	
48. Porgandid - Carottes	nl. 1)	5	5	5	5	5	5	5	3	3	3	4	3	3	3	
49. Peedid - Betteraves	"	5	5	5	5	5	5	5	3	4	4	4	3	3	3	
50. Kaalikad - Navets	"	5	5	4	5	5	5	5	3	2	2	4	4	4	3	
51. Hersed, kollased, kuivatatud - Pots secs	"	17	17	16	17	17	18	22	15	21	18	...	10	
52. Oad, kuivatatud - Fèves sèches	"	25	-	-	-	-	-	-	20	15	12	...	8	
53. Kapsad, hapud - Choucroute	"	15	15	10	11	25	7	6	9	12	5	...	30	10	10	
54. " värsked - Chou frais	"	6	5	4	5	5	4	4	4	4	5	...	3	
55. Sibulad - Oignons	"	18	15	15	20	15	15	23	19	20	10	12	10	
56. Riis - Riz	"	20	20	20	20	20	20	20	21	20	21	20	22	
57. Manna - Manne	"	26	26	27	27	26	27	27	27	27	27	27	27	
58. Makaronid - Macaronts	"	33	35	35	40	35	35	34	33	35	37	36	35	
59. Kartulijahu - Fécule de pommes de terre	"	18	18	20	20	19	19	20	20	19	22	20	20	
60. Suhkur, peenike - Sucre en poudre	"	18	18	17	19	19	19	20	19	18	19	19	19	
61. Mesi - Miel	"	90	90	100	100	...	35	78	80	100	...	65	
62. Kõõgisool - Sel de cuisine	"	2	2	2	2	2,5	2	2,5	2	75 ⁸⁾	...	2,5	2	...	2	
63. Viljakohv - Café de grains	"	40	40	40	45	-	30	-	30	30	...	33	35	...	33	
64. Sigurid, praad-ta - Chicorée non torréfiée	"	-	-	18	20	15	15	-	18	15	15	...	15	
65. Pesuseep, sinine - Savon	"	33	33	35	35	33	35	34	32	35	...	35	33	...	33	
66. Petrooleum - Pétrole	"	7	7	7	9	9	9	8,5	8	8,5	...	9	9	...	8	
67. Tilkud - Allumettes	"	12	12	15	13	14	15	15	15	14	12	...	12	
68. Risükhein - Tréfle	paikib. 2)	145	151	148	130	-	-	114	135	95	119	-	123	148	100	
69. Timuthlein - Fécule	"	145	151	148	125	-	-	-	135	-	118	-	122	-	85	
70. Nurmehlein - Autres herbages	pd. 2)	118	110	111	85	70	-	-	84	76	80	-	88	-	100	
71. Lahahein - Foin des prés	"	87	86	90	73	-	-	-	69	-	-	-	75	-	60	
72. Soohlein - Foin des marais	"	-	-	90	80	-	-	-	-	-	55	-	60	-	60	
73. Rukkipõhk - Paille de seigle	"	108	115	90	-	-	-	-	75	-	75	-	60	50	48	
74. Kaera - d'avoine	"	-	-	-	-	-	-	-	80	-	-	-	55	-	-	
75. Odra - d'orge	"	-	-	-	-	-	-	-	-	-	65	-	-	-	83	
76. Segavillapõhk - des cultures mixtes	"	-	-	-	-	-	-	-	-	-	65	-	-	-	80	
77. Kasepuud - Bois de bouleau	fooks. 3)	2700	2700	2700	2250	2500	-	-	1700 ⁸⁾	2400	2000	...	2400	2200	1400 ⁸⁾	
78. Minnipuud - de pin	"	1900	2000	2000	1750	1900	-	-	1350 ⁸⁾	1900	1700	...	1800	1800	1100 ⁸⁾	
79. Kuusepuud - de sapin	"	1800	1800	1900	1650	1850	-	-	-	1800	1700	...	1800	1750	1100 ⁸⁾	

Märkus: Kursiiviga - kaupluste väikemüügihinnad - Chiffres en italique désignent les prix en magasins et boutiques.

1) - liire, 2) - pound, 3) - stoof, 4) - paitre, 5) - paquet, 6) totes courants de longueur d'une archine, 7) toop - stoof, 8) liter - litre, 9) 18 tollilised - de 18 pouces.

Tab. 15. Valuuta hinnad (Tallinna börsil, üksuse pealt) novembris 1926 a. Nr. 61 (16) — 45
Cours du change à Tallinn (Reval) en novembre 1926 (mks est. par unité).

Börsi koos- olekute päevad	\$(dollar) 1)		£ (Ingl. nl. 1)		Saksa mk. 1) Mark d'Allemagne		Soome mk. 1) Mrk finland.		Prants. fr. 1) Franc franç.		Belgia fr. 1) Franc belge		Helv. fr. 1) Franc suisse		Itaalia lira 1) La lire		Rootsi kr. 1) Cour. suéd.		Taani kr. 1) Cour. dan.	
	O.	M.	O.	M.	O.	M.	O.	M.	O.	M.	O.	M.	O.	M.	O.	M.	O.	M.	O.	M.
	1 . . .	372	375	1808	1818	88,50	89,75	9,37	9,47	11,75	12,50	10,25	11,00	71,90	72,90	16,00	16,75	99,75	100,75	99,25
3 . . .	"	"	"	"	"	"	"	"	12,25	13,00	"	"	"	"	16,85	16,60	"	"	"	"
5 . . .	"	"	"	"	"	"	"	"	12,00	12,75	"	"	"	"	15,50	16,25	"	"	"	"
8 . . .	"	"	1804	1819	"	"	"	"	11,78	12,50	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
10 . . .	"	"	1808	1818	"	"	"	"	12,05	12,80	"	"	"	"	15,25	16,00	"	"	"	"
12 . . .	"	"	1804	1819	"	"	"	"	12,30	13,05	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
15 . . .	"	"	"	"	"	"	"	"	12,50	13,25	"	"	"	"	15,50	16,25	"	"	"	"
17 . . .	"	"	1805	1820	"	"	"	"	12,90	13,65	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
19 . . .	"	"	1804	1819	"	"	"	"	13,25	14,00	"	"	"	"	15,15	15,90	"	100,60	"	"
22 . . .	"	"	"	"	"	"	"	"	12,65	13,40	"	"	"	"	15,45	16,20	"	"	"	"
24 . . .	"	"	"	"	"	"	"	"	13,45	14,20	"	"	"	"	15,65	16,40	"	"	"	"
26 . . .	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	15,75	16,50	"	"	"	"	"
29 . . .	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Keskmine																				
Nov. 1926	372	375	1804	1819	88,50	89,70	9,37	9,47	12,46	13,21	0,25	11,00	71,90	72,90	15,55	16,30	99,75	100,70	99,38	100,38
Okt. 1926	372	375	1805	1820	88,50	89,75	9,37	9,47	10,71	11,46	0,15	10,90	71,90	72,90	15,08	15,83	99,75	100,75	99,25	100,25
1/I-30/XI 26	372	375	1808	1823	88,50	89,74	9,37	9,47	11,71	12,31	12,31	12,87	71,83	72,83	14,28	14,82	99,75	100,75	97,42	99,01
Nov. 1925	372	375	1804	1819	88,50	89,75	9,37	9,47	14,63	15,22	16,90	17,30	71,75	72,75	14,92	15,32	99,75	100,75	92,21	94,21

Jour de pl. ce	Norra kr. 1) Cour. nor- végienne		Č. Slov. kr. 1) Cour. de T. Slov.		Hol. kulden 1) Florin		Latt 1) Lait		Červonets 1) Tchervon.		Austria Šilling 1) Shilling		Ungari kr. 1) Cour. hongr.		Slott 1) Zloty		Eesti kr. 2) Cour. d'or d'Estonie		E. V. vői- dulaen 1) Emprunt de l'État	
	O.	M.	O.	M.	O.	M.	O.	M.	O.	M.	O.	M.	O.	M.	O.	M.	T.	O.	M.	
	1 . . .	92,25	95,25	11,05	11,30	149,00	151,00	71,50	72,50	1895	1925	52,50	54,00	5,15	5,40	38,00	43,00	100	97	110
3 . . .	93,00	96,00	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
5 . . .	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
8 . . .	92,50	95,50	"	"	"	150,50	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
10 . . .	92,75	95,75	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
12 . . .	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
15 . . .	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
17 . . .	95,50	98,50	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
19 . . .	95,75	98,75	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
22 . . .	95,25	98,25	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
24 . . .	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
26 . . .	95,00	98,00	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
29 . . .	94,00	97,00	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Moyenne																				
Novem. 1926	93,33	96,33	11,05	11,30	149,00	150,61	71,50	72,50	1895	1925	52,50	54,00	5,15	5,40	38,00	43,00	100	97	110	
Octobre 1926	87,33	89,56	11,05	11,30	149,00	151,00	71,50	72,50	1895	1925	52,50	54,00	5,15	5,40	38,00	44,69	100	97	110	
1/I-30/XI 26	81,78	85,66	11,05	11,30	149,53	151,67	71,50	72,50	1898	1928	52,50	54,00	5,13	5,38	38,38	43,86	100	97,33	110,5	
Novem. 1925	75,04	77,04	11,04	11,29	149,76	152,00	71,50	72,50	1900	1935	52,50	54,00	5,05	5,30	37,36	60,85	100	97	110	

Tab. 16. Pankadevahelise arvekoja tegevus 1921—1926.
Activité de la chambre de compensation 1921—1926.

	1921		1922		1923		1924		1925		1926	
	Tshekkide arv Nombre des chèques	Summa (tuh. mk) Montant (000 omis)	Tshekkide arv Nombre des chèques	Summa (tuh. mk) Montant (000 omis)	Tshekkide arv Nombre des chèques	Summa (tuh. mk) Montant (000 omis)	Tshekkide arv Nombre des chèques	Summa (tuh. mk) Montant (000 omis)	Tshekkide arv Nombre des chèques	Summa (tuh. mk) Montant (000 omis)	Tshekkide arv Nombre des chèques	Summa (tuh. mk) Montant (000 omis)
	Jaanuar	1 134	196 951	2 535	587 960	3 929	524 561	4 530	1 017 843	4 259
Veetruar	1 061	223 120	2 182	416 134	3 886	602 723	4 161	954 974	4 088	724 299
Märts	1 468	392 029	3 154	612 465	3 456	601 175	5 001	1 228 247	5 108	878 768
Aprill	1 263	267 413	3 186	658 536	3 309	687 055	5 219	1 323 409	4 744	938 608
Mai	1 733	352 643	3 220	618 601	3 964	788 262	4 254	1 032 446	4 733	916 008
Juuni	1 663	332 074	3 203	637 434	3 352	539 803	3 857	636 893	5 088	991 592
Juuli	1 801	399 349	3 267	719 669	4 142	951 469	3 918	616 669	5 258	1 095 860
August	1 914	371 225	3 259	572 515	3 755	791 153	3 240	628 184	5 276	1 097 853
September	2 087	377 243	3 234	589 347	3 835	715 047	4 368	669 925	5 865	876 450
Oktoober	2 045	384 056	3 391	483 408	3 907	609 657	4 727	639 412	5 355	850 341
November . . .	1 163	183 240	2 322	426 969	3 164	500 393	4 122	797 194	4 514	699 491	—	—
Detsember . . .	1 177	246 695	2 314	418 311	3 508	574 052	4 396	881 480	4 959	765 882	—	—
Kokku - Total	2 340	430 544	20 793	4 146 313	37 253	6 920 584	45 012	8 529 489	53 361	10 283 355	—	—
Keskmine — Moyenne	—	—	1 738	345 518	3 104	576 715	3 751	710 756	4 447	855 280	—	—

Eesti panga juures asuva arvekoja liigeteks olid 1926 a. järgmised pangad: Eesti pank, Eesti panga Tallinna osakond, Eesti laenu-
pank, Eesti rahvapank, Eestimaa tööstus- ja kaubanduspank, Eesti-Vene pank, Kommerispank, Põhja pank, G. Seel ja Ko. Tallinna aktsia-
pank, Tallinna kaupmeeste diskonto- ja laenupank, Tallinna krediitpank, Tallinna linna pank ja Tartu panga Tallinna osakond.

Arvekoja algas tegevust novembris 1921 a. ning tema tegevus on iga aastaga suurenenud. Arvestatud summad (tuh. milj. mk.
1922 a. — 10.263 milj. margani, 1925 a. suurim läbikäik oli jäänud aasta aprillis — 1.323 milj. mk., ning kilesoleval aastal augustis 1.095 milj. mk.

1) Tehtud ei olnud. 2) Ostjaid ja müüjaid ei olnud.

Tab. 18. Tööstörside tegevus tööstusharude järele oktoobris 1926 a.
 Activité des bourses du travail d'après les industries en octobre 1926.

	Registreeritud töötajate arv (võttes arvesse töötajate järele)		Eelmisest kuust jäänud vabakohtade arv		Tööstörsidumaine — Offres du travail		Käsu lootsul töötajate arv		Nõutud töötajate arv		Tagasi võetud töötajate arv		Rahuldunud töötajate arv		Vabakohtade arv	
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.
1. Põllumajandus ja aiandus	159	445	2	16	42	171	3	24	35	154	6	9	35	15	476	10
2. Metsandus	8	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3. Murud ja kaevandused	80	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4. Savi-, telliskivi-, tsemendi- ja klaasitööstus	7	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5. Metallitööstus	25	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6. Masinate ja aparatuuride valmistus	24	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7. Keemiatööstus	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8. Elektrilise ja gaasijaamad	27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9. Tekstiilitööstus	11	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10. Puittööstus	84	41	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11. Nahatööstus	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12. Paberi- ja pabertööstus	32	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13. Toiduainete tööstus	20	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14. Jookide ja maitseainete tööstus	2	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15. Kehakaitsetööstus	3	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16. Ehitustööstus	207	24	49	50	381	7	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17. Põllugaanitatööstus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18. Puhastustööstus	4	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19. Kaubandusliku iseloomuga ettevõtted	31	80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20. Transport ja side	113	37	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21. Tervishoiu- ja ravitööstus	6	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22. Hariduslikud asutised	8	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23. Sõjaväelised asutised	70	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24. Isikuteenistus	92	117	4	13	49	75	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25. Riikl. asutised, mis ei kuulu eelm. lõigis	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26. Onnavaalitsus, mis ei kuulu eelm. lõigis	13	38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27. Muud	50	123	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	480	336	28	16	370	60	64	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	323	440	8	10	287	233	4	23	129	54	205	10	84	210	157	16
	75	129	49	50	200	3	48	50	84	210	200	16	1	9	200	10
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	109	58	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	42	53	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	2	1 028	104	30	1 033	309	143	90	339	273	152	27	—	—	—	—
	1 037	2 005	184	—	1 343	—	233	—	511	—	879	—	—	—	—	—
	7 873	7 313	441	371	7 477	4 370	2 067	586	4 690	4 314	2153	473	—	—	—	—
	420	427	97	22	488	365	180	35	282	272	101	80	—	—	—	—

1) Arvud 1 jaanuaris 1926 a. 2) Tõendatud kuude 1-ks jäänud vabakohtade keskmine arv.

Kokku 1/1 — 31/X 1926 a.
 Septembri tegevus 1926 a.

Prix de gros moyens à Tallinn en novembre 1926 (cotations de la bourse de Tallinn).

Markades - En mks est.	Nov. Okt.		Nov. Okt.
	1	2	
Toidained ja loomatoit - Denrées alimentaires et fourrage			
1. Rukis, Eesti - Seigle du pays	313	296	
2. Poola - de Pologne	312	301	
3. Nisu, Eesti - Froment du pays	508	495	
4. Vene - de Russie			
5. Oder, õlle - Orge (pour bière)	301	254	
6. Kaer, toldu, Eesti - Avoine du pays	248	243	
7. " väljamaa - " étrang.			
8. seemne, Vene - Avoine (pour semence) étrang.			
9. Rukijahu - Farine de seigle	330	318-320	
10. Rukijahu - " blutée	460	440	
11. Nisujahu, Ameerika, sõre - Farine de from. amér., I s.	900	900	
12. Nisuj., Ameer., pehme, kõrg. s. " II	878	878	
13. Kartulid, ekspord - Pommes de terre (export.)	52	54	
14. " piirituse - " esprit-de-vin			
15. Kartulihelbed - Flocons de pommes de terre			
16. Kartulitärklis "Supérieur" - Fécule de pom. de terre	581	606	
17. Hained, roh., Eesti - Pois verts du pays		478	
18. " Hollandi - Pois verts d'Hollande	688	597	
19. Odratangud - Grana d'orge			
20. Piim, pudeleis - Lait en bouteilles	17	17	
21. Või, melerai, ekspord - Beurre de ferme (export.)	4075	4163	
22. sisesturu - " "			
23. Margariin, väljamaa - Margarine étrangère	2100	2100	
24. Juust "šveitsi", Eesti - Fromage "suisse", du pays	2800	2800	
25. "hollandi" - " "hollandais"			
26. Kaseiin - Caséine	1300	1300	
27. Munad, eksp. I s. (sinine tempel) - Oeufs (exp.) I s.	15800	2)18020	
28. " II s. - Oeufs pour exportation II s.	14070	3)12537	
29. Suhkur, peen, Dantzig - Sucre en poud., Dantzig	709	709	
30. " Saksa - Sucre en poud., d'Allem.		688	
31. " Ameerika - " d'Amér.		708	
32. " C.-Slov. - " de T.-Slovaq.		688	
33. " Belgia - " de Belgiq.		688	
34. " Poola - " de Pologne	709		
35. " Jaava - " de Java		689	
36. Siirup, kartuli, 42° - Sirop de pom. de terre 42°	625	617	
37. Glukoos - Glucose	600	617	
38. Tee, lahtine, Pekoe broken, Jaava - Thé	9400	9400	
39. " Orange Pekoe, " "			
40. " Tselon - " "	8500	8500	
41. " Moining Hiina - de Chine	5150	5200	
42. Kohv, Rio, Santos - Café de Rio, Santos	6000	5967	
43. " Keskm.-Ameerika sordid - Café d'Amér. Centr.	6800	6788	
44. Kakao, Inglise - Cacao d'Angleterre	1800	1800	
45. " Ameerika - Cacao d'Amérique	1500	1600	
46. " Hollandi - d'Hollande	2200	2200	
47. Riis, Burma II - Riz de Burma II	688	58	
48. Sool lahtine, Saksa - Sel d'Allemagne	50	50	
49. " Vene - de Russie			
50. " Hispaania - Sel d'Espagne			
51. Heringad, Yarmouth, Maties - Harengs d. Yarmouth	4000	3) 4000	
52. " Matfals - " "	4300	3) 4300	
53. " Soti, Maties - Harengs d'Écosse	4550	3) 4550	
54. " Matfals - " "	4000	3) 4000	
55. " Norra - " de Norvège	2500	3) 2500	
56. " Islandi - d'Islande	2450	3) 2450	
57. Sealih I s. - Viande de porc I sorte	1655	1847	
58. Pekk - Lard I sorte			
59. Loomaliha I s. - Viande de boeuf I sorte	320	320	
60. Ristikhein - Tréfle			
61. Aasahain - Foin des prés			
62. Olikoogid, linaseemne - Tourteaux de graines de lin	240	235	
63. " püevalilla - de tournesol	243	240	
64. " puuvilla - de coton	326	325	
65. " sooja - de soya			
66. " palmi - de palme			
67. Nisukliid - Sons de froment	194	190	
68. Rukidkliid - " seigle			
Linaseeme, Hna, riie, paber ja nahk - Graines de lin, tissu, papier et cuir			
69. Linaseeme, 6li 87½% - Graines de lin, 87½%	270	270	
70. " kulvi 98% - Graines de lin p. ensen. b. 98%			
71. Lina, Liivi, R - Lin de Livonie, R	1350	1375	
72. " Petersi, R - de Petersi, R	1475	1600	
73. " Võru, R - de Võru, R	1475	1488	
74. " Tartu, R - de Tartu, R	1400	1425	
75. Takud, Codilla I - Étoupe de Codilla I	918		
76. " II - " II	700		
77. Puuvillane riie, Bias, D. I - Cotonnade			47 4) 47
78. " Mitkal, Ekstra - " "			35 4) 35
79. Paber, rotatsioon - Papier roulé			440 440
80. Tallanahk, Eesti nahast - Cuir à semelles du pays			5500 5500
81. " Ameer. nahast I s. - Cuir d'Amér. I s.			6200 6200
82. " " II s. - " II s.			6000 6000
Ehitusmaterjalid - Matériel de construction			
83. Tsement, Portland, Port-Kunda - Ciment de Portland			900 5) 900
84. " " " " " " " "			900 5) 900
85. Kriid, toores - Craie brute			
86. " pestud - " lavée			119 119
87. Asfalt - Asphalte			120 120
88. Lubi - Chaux			49 49
89. Kips kükides - Plâtre en morceaux			25 25
90. " jahvatatud - " moulu			40 40
91. " krohvimise - " pour ouvrages en stuc			63 63
92. Telliskivid I s. - Briques I sorte			6000 6) 6000
Metallid - Métaux			
93. Raud, sordi - Fer en espèces			240 288
94. " lattu - " lingots			
95. " viits - Ferraille			430 417
96. " plekk - Tôle de fer zingüée			440 440
97. " " tsingitud - Tôle de fer zingüée			730 720
98. " talad (T) - Sommières en fer			260 260
99. Teras, vedru - Acier à ressort			495 495
100. " tõõristade - Outillage en acier			1300 1300
101. " talle - Atmant			291 298
102. Malm - Fonte de fer			175 175
103. Inglise - Étain			10900 10900
104. Seatina - Plomb			1275 1275
105. Vaskplekk, punane - Tôle de cuivre, rouge			3550 3550
106. " valge - " blanc			3300 3100
107. Tsinkplekk - " de zinc			2000 1887
Kütained, õid ja nende saanded - Combustibles, huilid et leurs produits			
108. Segapuud - Bois mixtes			
109. Kivisüsi auru, Yorkshire - Houille de Yorkshire			123 89
110. " Newcastle - Houille de Newcastle			123 81
111. " sepa - Houille de forge			118 87
112. Koks, valu - Coke de fonte			104 88
113. " gaasi - Coke de gaz			
114. Põlevkivi, I s. A. - Schiste combustible I sorte A.			10 10
115. " II s. - " II			7,50 7,60
116. " III s. - " III			5 5
117. Põlevkiviõli - Houille de schiste combustible			183 195
118. Nafta, Vene - Naphte de Russie			236 228
119. " Ameerika - Naphte d'Amérique			215 200
120. Petrooleum, Vene - Pétrole de Russie			253 247
121. " Ameerika - Pétrole d'Amérique			273 250
122. Bensiin, Vene - Benzine de Russie			565 565
123. " Ameerika - Benzine d'Amérique			573 580
124. Masinaõli, Vene, Nobel Nr. II - Huile à graisser, d. Rus.			505 505
125. " Ameerika - " d'Amérique			605 605
Väetisained - Engrais			
126. Superfosfaat, 18-20% - Superphosphate 18-20%			7) 638
127. Toomasjahu, 15-16% - Scorie Thomas 15-16%			7) 600
128. Kaalisool, 80% - Sel de potassium 80%			7) 757
129. " 40% - " 40%			7) 953
130. Kainiit, 18% - Carnite 18%			7) 49
131. Eesti fosforiit, 23-30% - Phosphorite du pays 23-30%			7) 500
132. Salpeeter, Norra - Salpêtre de Norvège			8) 1980
133. " " " du Chili			418
Värvid ja muu keemilakaus - Matières tinctoriales et autres produits chimiques			
134. Nigrosiin, vesesulav, väljam. - Nigrosine fondante			9200 9200
135. Tsinkvalge, väljamaa - Blanc de zinc, étranger			1675 1675
136. Tinavalge, " " plumb			1695 1695
137. Ooker, " " Ocre étrangère			415 415
138. Pesusooda - Soude			173 173
139. Seebikivi, Inglise - Pierre de savon d'Angleterre			520 520
140. Tuletikud - Allumettes			4500 9) 4500

Hinnad on antud puuda kohta peale margitute - Les prix sont indiqués par poud exc. les cas marqués ci-après: 1) liiter - litre, 2) kast 1440 tk. - boîte à 1440 c., 3) tünn - baril, 4) arssin - archine, 5) 10 puuda 10 naela - 10 pouds 10 livres, 6) tuhat - mille, 7) koit 6 puuda - sac de 6 pouds, 8) tünn (6 pd. 4 nl.) - baril, 9) 500 pakki - 500 paquets.

RIIGI STATISTIKA KESKBÜROO VÄLJAANDED

LHK A. EESTI DEMOGRAAFIA

Vihk I. Haridus Eestis I.	Lhk. 288+186, 1924.	Mk 600
" II. Haridus Eestis (lüh. väljaanne)	" 300, 1924.	" 350
" III. Sündivus, surevus, abieluv. ja rahva liikum. 1921—1923 a.	" 52+54, 1925	" 300
" IV. Tervishoid Eestis	" 182+80, 1925.	" 500

EESTI MAJANDUS

Vihk I. Väliskaubandus 1923 a.	Lhk. 20+72, 1924.	Mk 200
" II. Eesti sadamad, veeteed, kaubalaevastik ja laevaeft	" 102, 1925.	" 250
" III. Raudtee, post, telegraaf ja telefon Eestis	" 64, 1925.	" 200
" IV. Väliskaubandus 1924 a.	" 22+92, 1925.	" 300
" V. Tööstus Eestis	" 80, 1926	" 250
" VI. Riietärandteed 1924 a.	" 38, 1926.	" 200
" VII. Väliskaubandus 1925 a.	" 109, 1926.	" 325

EESTI PÕLLUMAJANDUS

Vihk I. Eesti põllumajandus I.	Lhk. 290, 1925.	Mk 500
" II. Eesti põllumajandus II. (1923 a.)	" 182, 1924.	" 225
" III. Loomapidamine Eestis 1924 a.	" 17+105 1925.	" 150
" IV. Eesti põllumajandus 1925 a.	" 3+201, 1926.	" 300

LHK B. 1. I. Üldrahalugemise eelkoorvõtted	" 78, 1923.	" 200
2. Sõgemed vigaste laste kohta Eestis	" 164, 1923.	" 375
3. II. Riigikogu valimised	" 78, 1923.	" 300
4. Eesti väliskaubandus 1921—1922	" 60+33, 1923.	" 250

5. 1922 a. Üldrahalugemise andmed

Vihk I. Rahva demograafiline koosseis ja korterilised Eestis	Lhk. 88, 1925.	Mk 200
" II. Üleriikiline kokkuvõte (tab.)	" 8+188, 1924.	" 400
" III. Rahva tõõala ja ühiskondline liikitus	" 88+84, 1925.	" 300
" IV. Viru maakond	" 24+52, 1924.	" 200
" V. Järva maakond	" 52+60, 1923.	" 300
" VI. Harju maakond ja Tallinn	" 40+56, 1924.	" 300
" VII. a) Lääne maakond	" 20+50, 1924.	" 200
" b) Saare maakond	" 20+56, 1924.	" 200
" VIII. Pärnu maakond	" 40+84, 1924.	" 350
" IX. Viljandi maakond	" 36+84, 1924.	" 350
" X. Tartu ja Valga maakonnad	" 40+92, 1924.	" 300
6. 1922 a. Üldrahalugemise andmete lühikokkuvõtte, plaan ja tabelite sisu	" 45, 1923.	" 100
7. Asunute majapidamised Eestis 1919—23 a.	" 48+00, 1924.	" 350
8. 1925 a. Põllumajandusliku üheskirjutuse andmed	" 4+219, 1926.	" 375
9. Statistiline album, vihk I. (33 dia- ja kartogr. värv., kaust 27 x 37 sm.)	" Hind kõvas köites	" 600
" II. 24	" "	" 600
" III. 24	" "	" 600

(Valmistusel).

LHK D. Riikline aadressaraamat I. (1924)	Lhk XII+204+128, 1924 (Ladu otses).	Mk 600
" Riikline aadressaraamat II. (1925) (Riigilõrühikute väljaanne)	" XXXII+723+149, 1925	" 600
" Riikline aadressaraamat III. (1926—1927) (Riigilõrühikute väljaanne)	" LXX+44+960,	" 650

LHK E. 1920—1925. (Statistiline ülevaade)

(Valmistusel).

LHK F. EESTI STATISTIKA KUUKIRI:

1922 Nr. 1—2	Lhk. 242	Mk 230	1924 Nr. 25(4)	Lhk. 68	Mk 120	1925 Nr. 48(10)	Lhk. 102	Mk 200
" 3—4	" 182	" 200	" 28(5)	" 54	" 100	" 44(11)	" 54	" 120
" 5	" 108	" 125	" 27(6)	" 84	" 120	" 45(12)	" 48	" 100
" 6—8	" 172	" 200	" 28(7)	" 64	" 100	1926 " 46(1) jaan.	" 48	" 100
" 9—11	" 96	" 260	" 29(8)	" 80	" 120	" 47(2) veebr. 118	" 250	" 250
1923 " 12(1)	" 72	" 200	" 30(9)	" 56	" 100	" 48(3) märts 144	" 275	" 275
" 13(2)	" 65	" 200	" 31(10)	" 58	" 100	" 49(4) 1 apr. 35	" 85	" 85
" 14(3)	" 104	" 250	" 32(11)	" 84	" 175	" 50(5) 15 " 26	" 65	" 65
" 15(4)	" 60	" 150	" 33(12)	" 80	" 175	" 51(6) 1 mai 39	" 85	" 85
" 16(5)	" 64	" 150	1925 " 34(1)	" 48	" 100	" 52(7) 15 " 27	" 75	" 75
" 17(6)	" 96	" 225	" 35(2)	" 76	" 150	" 53(8) 1 juuni 28	" 70	" 70
" 18(7)	" 84	" 200	" 36(3)	" 138	" 300	" 54(9) 15 " 28	" 75	" 75
" 19(8)	" 80	" 200	" 37(4)	" 64	" 150	" 55(10) 1 juuli 24	" 65	" 65
" 20(9)	" 76	" 175	" 38(5)	" 48	" 100	" 56(11) 1 aug. 40	" 100	" 100
" 21(10)	" 70	" 175	" 39(6)	" 78	" 175	" 57(12) 15 " 24	" 75	" 75
1924 " 22(1)	" 50	" 100	" 40(7)	" 68	" 175	" 58(13) 15 sept. 36	" 75	" 75
" 23(2)	" 48	" 100	" 41(8)	" 54	" 120	" 59(14) 15 okt. 34	" 75	" 75
" 24(3)	" 68	" 120	" 42(9)	" 64	" 175	" 60(15) 15 nov. 38	" 75	" 75
						" 61(16) 15 det. 43		

TÄHTSAMAD „EESTI STATISTIKA“ LISAD:

Sündivus, surevus ja abieluvus 1921—1922 a.	Nr. 18(7)	Eesti linnade sissetulekud ja väljaminakud 1923 a.	" 40(7)
" Surevus Eestis 1922 a.	" 20(9)	" ja alevite sissetul. ja väljamin. 1924 a.	" 52(7)
Abieluvus Eestis 1923 a.	" 21(10)	Kinnitusseltside tegevus 1020 kuni 1922 a.	" 29(8)
Sündivus, surevus ja abieluvus 1924 a.	" 47(3)	Kindlustusseltside tegevus 1923 a.	" 42(9)
Rahvaarvu kasv Eestis 1921—1925 a.	" 55(10)	Tarvitajate ühisused Eestis 1/1 1924 a.	" 39(12)
Väljaränd Eestist 1921—1925 a.	" 87(12)	Elumaksumus (elukulitlus)	" 36(8)
Alg- ja keskkoolid Eestis 1923—1924 õppeaastal	" 43(10)	Põluntõel. palgaolud ja töösturite seisukord 1923/24 a.	" 32(11)
Streigid Eesti tööstuses 1921—1925 a.	" 54(9)	Moshlasta pidamine Eestis 1924 a.	" 35(12)
Eesti tööliste liidud 1925 a.	" 49(8)	Alamused Eestis	" 54(9)
Kuritegevus Eestis 1919—1924 a.	" 53(8)	Viljade kasvupinnad ja saagid 1925 a.	" 49(4)
Post, telegraaf ja telefon Eestis 1922 a.	" 18(5)	Sõjloomade pidamine Eestis	" 51(6)
Eesti raudteed 1921—1923 a.	" 17(6)	Moshlasta arv Eestis 1926 a.	" 53(13)
Lacyaršit ja kaubavedu veeteel Eestis 1925 a.	" 56(11)	Tööstustööstiste palgaolud Eestis 1914—1926	" 59(14)
Eesti linnade sissetulekud ja väljaminakud 1922 a.	" 25(4)	Alg- ja keskkoolid Eestis 1924/25 6/a.	" 60(15)